

Klasa: 016-02/12-01/08

Urbroj: 5030104-12-1

Zagreb, 19. srpnja 2012.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu za potrebe nacionalnih manjina

Na temelju članka 37. stavka 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 155/2002, 47/2010, 80/2010 i 93/2011), Vlada Republike Hrvatske podnosi Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu za potrebe nacionalnih manjina.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Milanku Opačić, potpredsjednicu Vlade Republike Hrvatske i ministricu socijalne politike i mladih, Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, doc. dr. sc. Željka Jovanovića, dr. med., mr. oec., ministra znanosti, obrazovanja i sporta, prof. dr. sc. Andreju Zlatar Violić, ministricu kulture, Ranka Ostojića, ministra unutarnjih poslova, Arsena Bauka, ministra uprave, Darka Ledinskog, zamjenika ministrice socijalne politike i mladih, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa, Mariju Lugarić, zamjenicu ministra znanosti, obrazovanja i sporta, prof. Berislava Šipuća, zamjenika ministrice kulture, Evelina Tonkovića, zamjenika ministra unutarnjih poslova, mr. sc. Zorana Pičuljana, zamjenika ministra uprave i mr. sc. Branka Sočanca, ravnatelja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

**IZVJEŠĆE O PROVOĐENJU USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA
NACIONALNIH MANJINA I O UTROŠKU SREDSTAVA OSIGURANIH
U DRŽAVNOM PRORAČUNU REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2011. GODINU
ZA POTREBE NACIONALNIH MANJINA**

SADRŽAJ

| | | |
|--------|--|----|
| I. | UVOD..... | 3 |
| II. | RAVNOPРАВNA SLUŽBENA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA | 4 |
| III. | OČUVANJE TRADICIJSKIH NAZIVA I OZNAKA, TE UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA | 7 |
| IV. | ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA | 7 |
| V. | PRAVO NA OČITOVANJE SVOJE VJERE I OSNIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA | 19 |
| VI. | PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA..... | 19 |
| VII. | KULTURNA AUTONOMIJA | 20 |
| VIII. | ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA..... | 22 |
| IX. | VIJEĆA I PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE | 29 |
| X. | SAVJET ZA NACIONALNE MANJINE..... | 33 |
| XI. | STAMBENO ZBRINJAVANJE I POVRATAK..... | 37 |
| XII. | ETNIČKI MOTIVIRANA KAZNENA DJELA I POSTUPCI VEZANI UZ DISKRIMINACIJU..... | 39 |
| XIII. | PROVEDBA DIJELA NACIONALNOG PROGRAMA ZA ROME I AKCIJSKOG PLANA DESETLJEĆA ZA UKLJUČIVANJE ROMA 2005. - 2015. | 45 |
| XIV. | ZAŠTITA OD SVAKE DJELATNOSTI KOJA UGROŽAVA OSTVARIVANJE PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA - RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE | 52 |
| XV. | BILATERALNA SURADNJA | 58 |
| XVI. | POPIS STANOVNIŠTVA 2011. | 59 |
| XVII. | ZBIRNI FINANCIJSKI POKAZATELJI | 59 |
| XVIII. | ZAKLJUČAK..... | 61 |

PRILOZI

| | |
|---|-----|
| Prilog 1. - Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina - Grafički prikaz broja polaznika po modelima A, B, C i po nacionalnim manjinama (<i>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta</i>) | 65 |
| Prilog 2. - Popis osnovnih i srednjih škola s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina po modelu A - školska godina 2011./2012.; popis osnovnih i srednjih škola s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina po modelu B. - školska godina 2011./2012. i popis osnovnih škola s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina po modelu C - školska godina 2011./2012. | 67 |
| Prilog 3. - Podaci o odgojnim skupinama i djeci za koju se program predškolskog odgoja izvodi na jeziku različitom od hrvatskoga, početak pedagoške godine 2010./2011.; podaci o učenicima u školama na jeziku i pismu nacionalnih manjina po razredima, kraj školske godine 2009./2010.; podaci o osnovnim školama, razrednim odjelima, učenicima i učiteljima s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina, kraj školske godine 2009./2010. i podaci o srednjim školama s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina, razredni odjeli, učenici i nastavnici, kraj školske godine 2009./2010. (<i>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta</i>) | 73 |
| Prilog 4. - Doktori znanosti u 2010. godini (<i>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta</i>) | 76 |
| Prilog 5. - Nacionalni program za Rome i Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma 2005. - 2015. (<i>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta</i>) | 77 |
| Prilog 6. - Ukupni financijski pokazatelji za 2011. godinu za potrebe obrazovnih programa i nastave na jeziku i pismu nacionalne manjine u okviru Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta (<i>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta</i>)..... | 81 |
| Prilog 7. - Pregled financijskih sredstava koja su u 2011. godini dodijeljena za programe nacionalnih manjina (<i>Agencija za elektroničke medije</i>) | 83 |
| Prilog 8. - Pregled sredstava za programe stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina i ostalih programa za 2011. godinu (<i>Savjet za nacionalne manjine</i>) | 86 |
| Prilog 9. - Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima na dan 31. siječnja 2012. godine (<i>Ministarstvo pravosuđa</i>) | 94 |
| Prilog 10. - Aktivnosti u vezi s provođenjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu - ocjena stanja i provođenja u 2011. godini (<i>Grad Zagreb</i>) | 97 |
| Prilog 11. - Funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu i financiranje njihovog rada u 2011. godini (<i>Grad Zagreb</i>) | 101 |

I. UVOD

Vlada Republike Hrvatske, sukladno odredbi članka 37. stavka 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11), najmanje jednom godišnje podnosi Hrvatskome saboru Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava koja se u državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina. Ovo je osmo po redu Izvješće koje Vlada podnosi Hrvatskome saboru.

I tijekom 2011. godine Vlada Republike Hrvatske je poduzimala mjere u cilju što potpunijeg ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina u svim područjima. Od osobitog značaja za ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina u 2011. godini bili su popis stanovništva, izbori za zastupnike u Hrvatski sabor na kojem su i pripadnici nacionalnih manjina birali svoje zastupnike te izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina doprinijela je i provedba mjera iz Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje od 2011. do 2013. godine, kojeg je Vlada Republike Hrvatske donijela na sjednici održanoj 8. travnja 2011. godine.

Sukladno Zakonu o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 150/2011), osnovan je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina koji je nastavio obavljati poslove koje su, kao samostalni uredi, odnosno stručne službe Vlade Republike Hrvatske osnovane do stupanja na snagu navedenog Zakona, obavljali Ured za ljudska prava i Ured za nacionalne manjine.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina koordinirao je izradu Izvješća o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu za potrebe nacionalnih manjina, a u njegovoj izradi sudjelovala su sva nadležna ministarstva i druga državna tijela zadužena za provedbu pojedinih odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

II. RAVNOPRAVNA SLUŽBENA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA

Ministarstvo uprave ocjenjuje da se tijekom 2011. godine nisu dogodile značajnije promjene vezano uz usklađivanje statuta jedinica samouprave s odgovarajućim odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, broj 51/00 i 56/00 - ispravak) te da stanje ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina u praksi u 2011. godini nije značajnije promijenjeno u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Kao primjer jedinice u kojoj je tijekom 2011. godine postignut određeni napredak, Ured državne uprave u Šibensko-kninskoj županiji je istaknuo Općinu Ervenik u kojoj su se, za razliku od prakse tijekom 2010. godine, tijekom 2011. godine ostvarivala utvrđena jezična prava u praksi odnosno koristili dvojezični natpisi općinskih tijela: općinskog načelnika, općinskog vijeća i mjesnih odbora, te je ostvarena i uporaba dvojezičnog pisma u službenoj prepisci sa strankama u 2 postupka.

Međutim, Ministarstvo uprave, prema podacima za 2011. godinu zaprimljenim od Ureda državne uprave u Šibensko-kninskoj županiji, napominje da Općina Ervenik, unatoč zakonskoj obvezi, niti tijekom 2011. godine svojim Statutom nije uredila pravo pripadnika srpske nacionalne manjine na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma te nacionalne manjine.

Broj postupaka prvog i drugog stupnja pred upravnim tijelima jedinica samouprave u kojima su korišteni jezik i pismo nacionalne manjine se i tijekom 2011. godini zadržao na vrlo niskoj razini prvenstveno zbog, čini se, nedostatka interesa pripadnika nacionalnih manjina za korištenjem toga prava. Kao i u prethodnom razdoblju, prema raspoloživim podacima, navedeno pravo koriste i za ostvarivanje istog iskazuju interes gotovo isključivo pripadnici talijanske nacionalne manjine u nekoliko jedinica lokalne samouprave u Istarskoj županiji, npr. u Gradu Novigradu - Cittanova zabilježena su tri postupka koja su vođena na talijanskom jeziku, a u Općini Bale - Valle 25 postupaka; nepoznat broj postupaka je vođen u Gradu Rovinj - Rovigno i u Općini Ližnjan - Lisignano; dok su u Gradu Buje - Buie izdavana dvojezična rješenja o određivanju komunalne naknade.

U vezi s korištenjem prava na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima pred državnim tijelima prvog stupnja i ustrojstvenim jedinicama središnjih tijela državne uprave koje postupaju u prvom stupnju te pravnim osobama s javnim ovlastima tijekom 2011. godine nisu evidentirane značajnije promjene u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Uredi državne uprave u županijama su izvijestili da tijekom 2011. godine niti u jednom postupku nije zatraženo korištenje manjinskog jezika. Čini se da je i u ovom izvještajnom razdoblju osnovni razlog za neostvarivanje navedenog prava bilo nepostojanje interesa pripadnika nacionalnih manjina.

Ured državne uprave u Istarskoj županiji je izvijestio da su pečati, žigovi i natpisne ploče u sjedištu ureda u Puli, kao i u ispostavama gdje je statutima jedinica lokalne samouprave propisana ravnopravna upotreba jezika i pisma talijanske nacionalne manjine, ispisani dvojezično na hrvatskom i talijanskom jeziku. Istarska županija je izvijestila da institucije na državnoj razini uglavnom ne poštuju odredbe o ostvarivanju prava na ravnopravnu službenu uporabu talijanskog jezika i pisma, koje je uređeno statutima gradova i općina; da se u potpunosti ne poštuju, odnosno ne primjenjuju Zakonom o područjima

županija, gradova i općina uređeni nazivi jedinica samouprave i pojedinih naselja; te da se u potpunosti ne poštuju, odnosno ne primjenjuju odgovarajući nazivi pojedinih mjesta i geografskih lokaliteta na području županije. Na područjima nekih jedinica lokalne samouprave, npr. na području Vukovarsko-srijemske i Istarske županije, ostaje problem vezan uz primjenu odredbe članka 10. stavka 1. Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj kojim je, između ostalog, propisano da se u općinama i gradovima u kojima je u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo nacionalne manjine, dvojezično ili višejezično, istom veličinom slova, ispisuju pisani prometni znakovi i druge pisane oznake u prometu.

Nisu zabilježene značajnije promjene vezano uz neujednačen pristup statutarnom uređivanju ostvarivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina, kao i uz činjenicu da neke jedinice, unatoč postojećoj obvezi, svoje statute nisu uskladile s odgovarajućim propisima, odnosno da to nisu učinile na odgovarajući način.

Tijekom 2011. godine Ministarstvo uprave nije provodilo mjere iz Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje 2011. - 2013. godine, koje se odnose na službenu i javnu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina, jer je izvršenje navedenih mjera vezano uz prethodno donošenje Naputka za dosljednu provedbu Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

Navedeni Naputak donesen je 1. ožujka 2012. godine (Narodne novine, broj 33/12) i njime su propisani način uređivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina općim aktima, odnosno statutima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te način ostvarivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina u postupcima koji se vode pred državnim tijelima prvog stupnja i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti. Donošenjem Naputka stvoreni su uvjeti za provedbu svih ostalih mjera iz Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje 2011. - 2013. godine, koje se odnose na unaprjeđenje ostvarivanja prava na službenu i javnu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina.

Uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina u pravosuđu

Podaci o broju sudskih postupaka koji su vođeni na jezicima nacionalnih manjina:

| MANJINSKI JEZIK | Općinski sudovi | | Prekršajni sudovi | | Ukupno vođenih | UKUPNO (stranke odbile pravo) |
|--------------------|---------------------|-------------------------|---------------------|----------------------------|-------------------|--|
| | Vođeno postupaka | Stranke odbile pravo | Vođeno postupaka | Stranke odbile pravo | | |
| talijanski jezik | 0 | 103 | 1 | 138 | 1 | 241 |
| mađarski jezik | 0 | 1 | 1 | 0 | 1 | 1 |
| češki jezik | 0 | 6 | 0 | 0 | 0 | 6 |
| slovački jezik | 0 | 0 | 0 | 1 | 0 | 0 |
| rusinski jezik | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| ukrajinski jezik | 0 | 0 | 1 | 0 | 1 | 0 |
| srpski jezik | 0 | 40 | 0 | 50 | 0 | 90 |
| UKUPNO | 0 | 150 | 3 | 189 | 3 | 338 |

U odnosu na podatke iz 2010. godine (kada je vođeno je 20 postupaka na jeziku nacionalne manjine na općinskim sudovima i 22 postupaka na prekršajnim sudovima), vidljiv je smanjen interes pripadnika nacionalnih manjina za korištenje navedenog prava, odnosno u

2011. godini povećao se broj postupaka u kojima su pripadnici nacionalnih manjina odbili to pravo (u 2010. godini pripadnici nacionalnih manjina odbili su pravo korištenja manjinskog jezika u 306 postupaka, dok u 2011. godini navedeno pravo su odbili u 338 postupaka).

Osobne iskaznice na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Temeljem odredbe članka 8. stavka 2. i 3. Zakona o osobnoj iskaznici (Narodne novine br. 11/02, 122/02 i 31/06), kada je to utvrđeno posebnim zakonom ili međunarodnim ugovorima, obrazac osobne iskaznice za osobu pripadnika nacionalne manjine, tiska se na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu i na jeziku nacionalne manjine, a popunjava na hrvatskom jeziku latiničnim pismom i jeziku i pismima pripadnika nacionalnih manjina. Odredbe Zakona provode se u potpunosti. Izdavanje navedenih isprava ovisi o njihovom traženju od strane pripadnika nacionalne manjine. Kako bi se pripadnike nacionalnih manjina dodatno upoznao s pravom na izdavanje dvojezičnih osobnih iskaznica, izrađene su promotivne obavijesti koje su postavljene u policijskim upravama i postajama na mjestima gdje se izdaju osobne iskaznice.

Podaci o broju izdanih osobnih iskaznica tiskanih na jeziku i pismu nacionalnih manjina za 2011. godinu. Radi usporedbe navedeni podaci prikazani su i za 2010. godinu.

| Nacionalna manjina | Godina izdavanja osobne iskaznice | |
|---------------------------------|-----------------------------------|-------------|
| | 2010. g. | 2011. g. |
| - talijanska nacionalna manjina | 2163 | 2319 |
| - srpska nacionalna manjina | 71 | 62 |
| - mađarska nacionalna manjina | 32 | 31 |
| - češka nacionalna manjina | 9 | 18 |
| - rusinska nacionalna manjina | 2 | 4 |
| U K U P N O | 2277 | 2434 |

Za razliku od 2010. godine, u kojoj su pripadnici srpske, mađarske, češke i rusinske nacionalne manjine u navedenoj godini znatno više koristili pravo na izdavanje dvojezičnih osobnih iskaznica u odnosu na 2009. godinu, u 2011. godini, navedenim su se pravom o odnosu na 2010. godinu, više koristili pripadnici talijanske, češke i rusinske nacionalne manjine.

Ocjena stanja i preporuke

U vezi s korištenjem prava na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima pred tijelima državne uprave i tijelima lokalnih jedinica te pravnim osobama s javnim ovlastima tijekom 2011. godine nisu evidentirane značajnije promjene u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Pripadnici nacionalnih manjina niti u 2011. godini nisu iskazivali interes za korištenjem prava na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima pred tijelima prvog stupnja i ustrojstvenim jedinicama središnjih tijela državne uprave koje postupaju u prvom stupnju te pravnim osobama s javnim ovlastima, dok u postupcima pred upravnim tijelima jedinica samouprave isključivo pripadnici talijanske nacionalne manjine u nekoliko jedinica lokalne samouprave u Istarskoj županiji su iskazali interes i koristili svoj manjinski jezik.

Pozitivnim se ocjenjuje primjer Ureda državne uprave u Istarskoj županiji, gdje su pečati, žigovi i natpisne ploče u sjedištu ureda u Puli, kao i u ispostavama gdje je statutima jedinica lokalne samouprave propisana ravnopravna upotreba jezika i pisma talijanske nacionalne manjine, ispisani dvojezično na hrvatskom i talijanskom jeziku.

Pravo na izdavanje dvojezičnih osobnih iskaznica u 2011. godini, u odnosu na ostale nacionalne manjine, više su koristili pripadnici talijanske, češke i rusinske nacionalne manjine.

Postignutu razinu ostvarivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina potrebno je povećati i unaprijediti, a u narednom razdoblju doneseni Naputak doprinijet će dosljednoj primjeni Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te njegovoj punoj primjeni u praksi. Neophodno je u 2012. godini provesti pojačani ciljani nadzor nad zakonitošću rada i akata tijela akata tijela u svim lokalnim jedinicama koje su obvezne osigurati pravo nacionalnih manjina na ravnopravnu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina.

III. OČUVANJE TRADICIJSKIH NAZIVA I OZNAKA, TE UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA

Kao i u prethodnim izvještajnim razdobljima, tijekom 2011. godine Ministarstvo uprave nije zaprimilo ni jednu predstavku niti je evidentiralo bilo kakvu primjedbu vezano za ostvarivanje prava na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te na uporabu znamenja i simbola pripadnika nacionalnih manjina.

U okviru seminara Ureda za nacionalne manjine i Savjeta za nacionalne manjine namijenjenih vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina, koji su organizirani u 2011. godini, obrađivala se i tematika članka 14. Ustavnog zakona, vezano uz uporabu znamenja i simbola nacionalnih manjina. Polaznicima seminara posebno je ukazivano na odredbu članka 33. stavka 9. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina temeljem koje koordinacije mogu tražiti suglasnost Savjeta za uporabu znamenja i simbola nacionalnih manjina.

Tijekom 2011. godine nije zaprimljeni niti jedan zahtjev koordinacija za upotrebu znamenja i simbola.

Ocjena stanja i preporuke

Unatoč poduzetim aktivnostima kojima se nastojalo poticati uporaba znamenja i simbola nacionalnih manjina ocjenjuje se da pripadnici nacionalnih manjina nisu u dovoljnoj mjeri informirani ili zainteresirani o načinu korištenja znamenja i simbola te obilježavanja nacionalnih praznika, stoga je u narednom razdoblju potrebno intenzivirati edukaciju u tom smjeru.

IV. ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA

U 2011. godini doneseni su sljedeći zakonski i podzakonski akti: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi; Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o sadržaju i obliku svjedodžbi i drugih javnih isprava te pedagoške dokumentacije i evidencije u školskim ustanovama; Pravilnik o postupku utvrđivanja

psihofizičkog stanja djeteta, učenika te sastava stručnog povjerenstva te Odluka o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u srednje škole u školskoj godini 2011./2012.

Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina obavlja se u osnovnim i srednjim školama s nastavom na jeziku i pismu kojim se služe pod uvjetima i na način propisan posebnim programom nadležnog ministarstva o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Broj polaznika po modelima A, B, C i nacionalnim manjinama

U školskoj godini 2011./2012. ima ukupno **10.329 djece/učenika/učenica (4.665 m./5.664ž.)** u 188 odgojno-obrazovnih ustanova, u 856 razreda/skupina i 1.234 odgojitelja/učitelja/nastavnika.

Tablica broj 1

| Nacionalne manjine | 2010./11. | | | | 2011./12. | | | |
|--|--|-------------------------------|--------------------------|--|--|-------------------------------|--|---|
| | Broj djece/ učenika polaznika m/ž | Broj ustanova DV/OŠ/ SŠ | Broj razreda/ skupina | Broj Odgojitelja, učitelja, nastavnika | Broj djece u DV, učenika u OŠ i SŠ m/ž | Broj ustanova DV/OŠ/S Š | Broj razreda /skupina DV,OŠ,S Š | Broj - odgojitelja, učitelja, nastavnika |
| Albanci | 125 53/72 | 6 | 13 | 6 | 142 59/83 | 8 | 16 | 8 |
| Česi | 950 408/542 | 23 | 78 | 73 | 983 441/542 | 28 | 80 | 80 |
| Mađari | 1.231 546/685 | 27 | 148 | 110 | 1154 543/611 | 31 | 140 | 113 |
| Makedonci | 56 24/32 | 5 | 12 | 5 | 61 25/36 | 6 | 13 | 5 |
| Nijemci i Austrijanci | 53 20/33 | 1 | 6 | 5 | 55 26/29 | 1 | 6 | 4 |
| Rusi | 28 11/17 | 1 | 3 | 1 | 79 36/43 | 4 | 5 | 4 |
| Rusini* | 70 33/37 | 4 | 12 | 3 | 51 28/23 | 2 | 7 | 2 |
| Slovaci | 483 227/256 | 11 | 38 | 7 | 491 244/247 | 12 | 53 | 9 |
| Slovenci | 45 18/27 | 1 | 4 | 1 | 105 31/74 | 2 | 6 | 3 |
| Srbi | 3.742 1.885/1.857 | 59 | 322 | 561 | 4.059 2.130/1.929 | 63 | 353 | 563 |
| Talijani | 2.861 1.051/1.810 | 26 | 159 | 432 | 3.052 1.052/2.000 | 27 | 163 | 433 |
| Ukrajinci* | - | - | - | - | 47 20/27 | 3 | 6 | 3 |
| Židovi | 53 37/16 | 1 | 8 | 2 | 50 30/20 | 1 | 8 | 7 |
| UKUPNO DV, OŠ, SŠ (A,B,C) | 9.697 4.313/5.384 | 164 | 803 | 1.206 | 10.329 4.665/5.664 | 188 | 856 | 1.234 |

*U 2010./2011. podaci za Rusine i Ukrajinke iskazani su zajedno.

Predškolski odgoj i naobrazba

Na početku školske godine 2011./2012. u sustavu predškolskog odgoja i naobrazbe predškolskim odgojem u 58 dječjih vrtića bilo je obuhvaćeno ukupno 2.107 djece (1.104 m./1.003 ž.) pripadnika nacionalnih manjina.

Na početku školske godine 2011./2012. u sustavu predškolskog odgoja i naobrazbe predškolskim odgojem na materinskom jeziku u 27 dječjih vrtića bilo je obuhvaćeno ukupno **1.752 djece** (867 m. m./885 ž.) od toga: **158 djece** (72 m./86 ž.) pripadnika češke nacionalne manjine, **158 djece** (83 m./75 ž.) pripadnika mađarske nacionalne manjine, 424 djece (210 m./214 ž.) pripadnika srpske nacionalne manjine i **1.012 djece** (502 m./510 ž.) pripadnika talijanske nacionalne manjine. U 2011. godini povećao se broj djece kod svih pripadnika nacionalne manjine obuhvaćene predškolskim odgojem.

Tablica broj 2

| Nacionalne manjine | 2010./2011. | | | | 2011./2012. | | | |
|--------------------|-------------------------|-----------|--------------|------------------|-------------------------|-----------|--------------|------------------|
| | Broj djece m/ž | Broj DV | Broj skupina | Broj odgojitelja | Broj djece m/ž | Broj DV | Broj skupina | Broj odgojitelja |
| Česi | 148 67/81 | 2 | 6 | 14 | 158 72/86 | 3 | 8 | 14 |
| Mađari | 148 73/75 | 4 | 8 | 12 | 158 83/75 | 5 | 9 | 12 |
| Srbi | 403 195/208 | 8 | 18 | 34 | 424 210/214 | 9 | 18 | 34 |
| Talijani | 947 502/445 | 11 | 36 | 98 | 1.012 502/510 | 11 | 49* | 98 |
| UKUPNO | 1.646 837/809 | 25 | 68 | 158 | 1.752 867/885 | 27 | 72 | 158 |

Napomena: U Tablici su iskazani podaci za one nacionalne manjine čija djeca, sukladno članku 15. Državnoga pedagoškog standarda predškolskog odgoja i naobrazbe, imaju predškolski odgoj i naobrazbu na jeziku i pismu nacionalne manjine.

*Povećani broj djece zbog pojačanog interesa za jasličkim grupama.

Sukladno članku 50. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi i Pravilniku o načinu raspolaganja sredstvima DP-a i mjerilima sufinanciranja predškolskog odgoja (članak 2. alineja 4. i članak 6.) u 2011. godini planirano je u Državnom proračunu za 2011. godinu i utrošeno **1,454.500,00 kuna** za djecu predškolske dobi pripadnike nacionalnih manjina.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Na početku školske godine 2011./2012. osnovnoškolskim odgojem i obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalnih manjina u svim modelima (A, B i C) obuhvaćeno je **ukupno 6.830 učenik (3.388 m./3.442 ž.)** u 140 osnovnih škola, u 680 razrednih odjela/obrazovnih skupina sa 776 učitelja/nastavnika u svim modelima.

Modelom A bilo je obuhvaćeno u 5 županija: 310 učenika/ca (170 m./140 ž.) na češkom, 211 učenika/ca (105 m./106 ž.) na mađarskom, 2.207 učenika/ca (1.176 m./1.010 ž.) na srpskom i 1.464 učenika/ca (722 m./742 ž.) na talijanskom jeziku. Ukupno je modelom A

obuhvaćeno 4.242 (2.224 m/ 2018 ž.) učenika, u 35 osnovnih škola, 313 razrednih odjela i 668 učitelja.

Modelom B bilo je obuhvaćeno u 3 županije 29 učenika (12 m./17 ž.) u 3 osnovne škole.

Modelom C u 18 županija i 102 osnovne škole obuhvaćeno je ukupno 2.609 učenika/ca (1.182 m./1.427 ž.) i to: 142 učenika/ca (59 m./83 ž.) na albanskom jeziku, 424 učenika (171 m./253 ž.) na češkom, 718 učenika (310 m./408 ž.) na mađarskom, 61 učenik (25 m./36 ž.) na makedonskom, 55 učenika (26 m./29 ž.) na njemačkom, 51 učenik (28 m./23 ž.) na rusinskom i 47 učenika (20 m/27 ž.) na ukrajinskom, 58 učenika (28 m./30 ž.) na ruskom, 491 učenik (244 m./247 ž.) na slovačkom, 41 učenik (20 m./21 ž.) na slovenskom i 521 učenik (251 m./270 ž.) na srpskom jeziku.

MODEL A

Tablica broj 3

| Nacionalne manjine | 2010./2011. | | | | 2011./2012. | | | |
|--------------------|-----------------------------|-----------|------------------|---------------|-----------------------------|-----------|------------------|---------------|
| | Broj učenika m/ž | Broj OŠ | Broj raz. odjela | Broj učitelja | Broj učenika m/ž | Broj OŠ | Broj raz. odjela | Broj učitelja |
| Česi | 291 153/138 | 3 | 18 | 46 | 310 170/140 | 3 | 18 | 46 |
| Mađari | 208 104/104 | 4 | 28 | 60 | 211 105/106 | 4 | 28 | 60 |
| Srbi | 1.992 1.014/978 | 18 | 168 | 283 | 2.207 1.176/ 1.010 | 17 | 168 | 283 |
| Talijani | 1.341 662/679 | 11 | 99 | 279 | 1.464 729/735 | 11 | 99 | 279 |
| Židovi | - | - | - | - | 50 30/20 | 1 | 8 | 7 |
| UKUPNO | 3.832 1.933/1.899 | 36 | 313 | 668 | 4.242 2.224/2.018 | 35 | 313 | 668 |

MODEL B

Tablica broj 4

| Nacionalne manjine | 2010./2011. | | | | 2011./2012. | | | |
|--------------------|------------------------|----------|------------------|---------------|---------------------------|----------|------------------|---------------|
| | Broj učenika m/ž | Broj OŠ | Broj raz. odjela | Broj učitelja | Broj učenika m/ž | Broj OŠ | Broj raz. odjela | Broj učitelja |
| Česi | - | - | - | - | 2 2 ž | 1 | 1 | 1 |
| Mađari | 8 4/4 | 1 | 4 | 1 | 11 4/7 | 1 | 4* | 1 |
| Srbi | - | - | - | - | 16 8/8 | 1 | 5 | 6 |
| UKUPNO | 8 4/4 | 1 | 4 | 1 | 29 12/17 | 3 | 10 | 8 |

Napomena: *1 kombinirani razredni odjel I-IV razred

MODEL C

Tablica broj 5

| Nacionalne manjine | 2010./2011. | | | | 2011./2012. | | | |
|--------------------|------------------|---------|--------------|---------------|------------------|---------|--------------|---------------|
| | Broj učenika m/ž | Broj OŠ | Broj skupina | Broj učitelja | Broj učenika m/ž | Broj OŠ | Broj skupina | Broj učitelja |
| Albanci | 125 53/72 | 6 | 13 | 6 | 142 59/83 | 8 | 16 | 8 |

| | | | | | | | | |
|---------------------------|---------------------------------|------------|------------|------------|---------------------------------|------------|------------|------------|
| Česi | 387 153/234 | 15 | 70 | 12 | 424 171/253 | 16 | 50 | 15 |
| Mađari | 783 338/445 | 17* | 92 | 13 | 718 310/408 | 20 | 110 | 14 |
| Makedonci | 56 24/32 | 5 | 17 | 4 | 61 25/36 | 6 | 12 | 4 |
| Nijemci i Austrijanci | 53 20/33 | 1 | 6 | 4 | 55 26/29 | 1 | 6 | 6 |
| Rusi | 28 11/17 | 1 | 3 | 1 | 58 28/30 | 4 | 5 | 4 |
| Rusini * | 70 33/37 | 4 | 12 | 3 | 51 28/23 | 2 | 7 | 2 |
| Slovaci | 483 227/256 | 11 | 55 | 7 | 491 244/247 | 12 | 53 | 7 |
| Slovenci | 45 18/27 | 1 | 4 | 1 | 41 20/21 | 1 | 4 | 1 |
| Srbi | 444 217/227 | 23 | 86 | 28 | 521 251/270 | 29 | 88 | 36 |
| Ukrajinci* | - | - | - | - | 47 20/27 | 3 | 6 | 3 |
| UKUPNO | 2.527 1.131/ 1.396 | 83 | 366 | 81 | 2.609 1.182/ 1.427 | 102 | 357 | 100 |
| UKUPNO A, B, C | 6.367 3.068/ 3.299 | 120 | 683 | 750 | 6.830 3.388/ 3.442 | 140 | 680 | 776 |

U školskoj godini 2011./2012. odobren je ustroj nastave po modelu C u 15 osnovnih škola za pripadnike 7 nacionalnih manjina: albanskog jezika i kulture u OŠ Vijenac u Osijeku; češkog jezika i kulture u OŠ Vladimira Nazora u Daruvaru; makedonskog jezika i kulture u OŠ Antuna Bauera u Vukovaru; ruskog jezika i kultura u 3 osnovne škole: OŠ Konjščina u Konjščini, OŠ Prelog u Prelogu i OŠ Ivana Gundulića u Zagrebu; slovačkog jezika i kulture u OŠ Mladost, Jakšić; srpskog jezika i kulture u osam (8) osnovnih škola: OŠ Zrinskih i Frankopana (PŠ Vrhovine) u Otočcu, OŠ Plaški u Plaškom, OŠ Dragojle Jarnević u Karlovcu, OŠ Siniše Glavaševića u Vukovaru, OŠ Vladimira Nazora u Topuskom, OŠ Stari Jankovci u Starim Jankovcima, OŠ Skakavac u Skakavcu i OŠ 22. lipnja u Sisku te ukrajinskog jezika i kulture u OŠ Antuna Matije Reljkovića (PŠ Šumeće i PŠ Kaniža) u Bebrini.

U 2011./2012. školskoj godini odobren je ustroj nastave po modelu B za dvije osnovne škole i za pripadnike dviju nacionalnih manjina i to: na srpskom jeziku u OŠ Ernestinovo u Ernestinovu te na češkom jeziku u Češkoj osnovnoj školi "Josip Ružička" u Končanici.

Srednjoškolsko obrazovanje

Na početku 2011./2012. školske godine srednjoškolskim obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalnih manjina u svim modelima (A, B i C) bilo je obuhvaćeno **1.697 učenika/ca** (820 m./877 ž.) u 21 srednjoj školi, u 152 razredna odjela (model A i B) i 20 razrednih skupina (Model C), s 403 zaposlena nastavnika. Od toga, nastavom na mađarskom obuhvaćeno je (u modelu A) 56 učenika (21 m./35 ž.), na srpskom (u modelu A i C) 872 učenika (475 m./397 ž.), na talijanskom (u modelu A i C) 552 učenika (261 m./339 ž.) i na češkom jeziku (u modelu B i C) 89 učenika (25 m./64 ž.).

U 2011./2012. školskoj godini odobren je ustroj nastave češkog jezika i kulture po modelu C u X. gimnaziji "Ivan Supek" u Zagrebu i Industrijsko-obrtničkoj školi u Virovitici, ustroj nastave slovenskog jezika i kulture u Gimnaziji u Varaždinu, ustroj nastave talijanskog jezika i kulture u Srednjoj školi Pakrac i ustroj nastave ruskog jezika i kulture u Gospodarskoj školi Čakovec.

MODEL A

Tablica broj 6

| Nacionalne manjine | 2010./2011. | | | | 2011./2012. | | | |
|--------------------|-------------------------|-----------|------------------|-----------------|-------------------------|-----------|------------------|-----------------|
| | Broj učenika m/ž | Broj SŠ | Broj raz. odjela | Broj nastavnika | Broj učenika m/ž | Broj SŠ | Broj raz. odjela | Broj nastavnika |
| Mađari | 57 20/37 | 1 | 11 | 22 | 56 21/35 | 1 | 10 | 27 |
| Srbi | 884 451/433 | 9 | 78 | 210 | 872 475/397 | 7 | 78 | 210 |
| Talijani | 573 245/328 | 4 | 60 | 157 | 552 261/291 | 4 | 60 | 157 |
| UKUPNO | 1.514 757/788 | 14 | 149 | 389 | 1.480 757/723 | 12 | 148 | 394 |

MODEL B

Tablica broj 7

| Nacionalne manjine | 2010./2011. | | | | 2011./2012. | | | |
|--------------------|------------------|----------|------------------|-----------------|------------------|----------|------------------|-----------------|
| | Broj učenika m/ž | Broj SŠ | Broj raz. odjela | Broj nastavnika | Broj učenika m/ž | Broj SŠ | Broj raz. odjela | Broj nastavnika |
| Česi | 39 11/28 | 1 | 4 | 1,6 | 38 9/29 | 1 | 4 | 2 |
| UKUPNO | 39 | 1 | 4 | 1,6 | 38 | 1 | 4 | 2 |

MODEL C

Tablica broj 8

| Nacionalne manjine | 2010./2011. | | | | 2011./2012. | | | |
|----------------------------|--------------------|-------------------------|--------------|-----------------|-------------------------|-----------|--------------|-----------------|
| | Broj učenika m/ž | Broj SŠ | Broj skupina | Broj nastavnika | Broj učenika m/ž | Broj SŠ | Broj skupina | Broj nastavnika |
| Česi | 21 6/15 | 2 | 2 | 1 | 51 16/35 | 4 | 6 | 2 |
| Slovenci | - | - | - | - | 64 11/53 | 1 | 4 | 1 |
| Rusi | - | - | - | - | 21 8/13 | 1 | 2 | 1 |
| Srbi | 19 8/11 | 1 | 1 | 1 | 19 9/10 | 1 | 4 | 1 |
| Talijani | - | - | - | - | 24 10/14 | 1 | 4 | 1 |
| Ukupno | 40 14/26 | 3 | 3 | 2 | 179 54/125 | 8 | 20 | 7 |
| UKUPNO: A, B, C | 153 | 1.593 782/842 | 18 | 396 | 1.697 820/877 | 21 | 172 | 403 |

Napomena: osnivači dviju srednjih škola (Pravoslavna gimnazija "Katarina Kantakuzina Branković" i Zagrebačka medresa "Dr. Ahmed Smajlović") su vjerske zajednice.

Državna matura

Pravilnikom o polaganju državne mature (Narodne novine, broj 127/10), čl. 4., st. 3. i 4. propisani su uvjeti za polaganje ispita državne mature za učenike koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Ispite provodi Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja u suradnji sa školama. Učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, u sklopu obveznoga dijela državne mature uz ispit iz hrvatskoga jezika obvezno polažu ispit iz jezika nacionalne manjine na kojemu se školuju, a kao treći ispit u sklopu obveznoga dijela državne mature biraju ispit iz matematike ili iz stranoga jezika. Državna matura provedena je na 3 jezika i pisma nacionalnih manjina (srpski, mađarski i talijanski), a održana je u ljetnom, jesenskom i zimskom roku. Za pripremu Državne mature utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 523.086,00 kuna. Nije bilo interesa za polaganje državne mature na češkom jeziku.

Visokoškolsko obrazovanje

Na **Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli** na stručnom studiju *Predškolski odgoj (na hrvatskom i talijanskom jeziku)* u akademskoj godini 2011./2012. studira ukupno 333 studenta.

Na integriranome preddiplomskom i diplomskome sveučilišnom studiju *Učiteljski studij (na hrvatskom i talijanskom jeziku)* studira ukupno 197 studenata.

Na **Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku** na preddiplomskome sveučilišnom studiju *Mađarski jezik* upisano je ukupno 52 studenta dok je na diplomskome sveučilišnom studiju *Mađarski jezik i književnost; smjerovi: nastavničko usmjerenje, komunikološko usmjerenje* upisano 12 studenata.

Nastavni programi za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Nastavni plan i program odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalne manjine, sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 51/00) i Državnim pedagoškim standardima (Narodne novine, br. 63/08), uz opći dio obvezno sadrži dio čiji je sadržaj u vezi s posebnosću nacionalne manjine (materinski jezik, književnost, povijest, zemljopis i kulturno stvaralaštvo nacionalne manjine - likovnu i glazbenu kulturu). Dio nastavnog plana i programa, čiji je sadržaj u vezi s posebnosću nacionalne manjine, utvrđuje i donosi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta nakon pribavljenoga mišljenja udruga nacionalne manjine.

Tijekom 2011. godine doručivani su Nastavni programi za nastavu na jeziku i pismu po modelu A (za češku, mađarsku, srpsku i talijansku nacionalnu manjinu) za osnovnu i srednju školu sukladno stručnim mišljenjima i sugestijama Agencije za odgoj i obrazovanje.

U 2011. godini donesen je *Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje u RH* koji će biti temelj za izradu kurikulumskih dokumenata, a ponajprije predmetnih kurikuluma, među njima će biti i predmetni kurikulumi za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Novim dorađivanim Nastavnim programima za nastavu na jeziku i pismu po modelu A (Nastavni programi prirode i društva, povijesti, geografije, likovne i glazbene kulture za OŠ i Nastavni programi povijesti, geografije, likovne i glazbene umjetnosti za SŠ) potrebno je usklađivanje s navedenim NOK-om.

Udžbenici za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Početak ožujka 2010. donesen je novi Zakon o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, br. 27/10 i 55/11) koji nije predvidio besplatne udžbenike za sve učenike, ali je u članku 26. propisao da *Vlada Republike Hrvatske može, sukladno raspoloživim sredstvima državnog proračuna, za svaku školsku godinu donijeti odluku o financiranju odnosno sufinanciranju nabave udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za učenike osnovnih i srednjih škola.* Sukladno članku 15. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (Narodne novine, 51/00. i 56/00.), školske ustanove s nastavom na jeziku i pismu nacionalne manjine koristile su i u 2011. godini udžbenike iz matične zemlje ponajprije za učenje materinskog jezika (češkog, mađarskog, srpskog i talijanskog jezika, ali i druge predmete), uz odobrenje Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Sukladno članku 16. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina sredstva za sufinanciranje izrade udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina osigurana su kako bi udžbenici za roditelje djece koja pohađaju nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine imali istu cijenu kao i udžbenici za roditelje djece koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku.

Ministarstvo je sufinanciralo u 2011. godini izradu/uvoz udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina i to: na **češkom jeziku** (NIU Jednota - 88.410,03 kn), na **srpskom jeziku** (Prosvjeta d.o.o. - iznos od **1,947.267,41 kn**), na **talijanskom jeziku** (EDIT - **914.322,56 kn**). Ukupno je utrošeno za sufinanciranje izrade/uvoza udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina **2,950.000,00 kuna**.

Tablica broj 9

| Nacionalna manjina | Manjinski nakladnik | Sredstva u kn 2010. | Sredstva u kn 2011. | Povećanje/smanjenje |
|-------------------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Češka nacionalna manjina | Jednota Daruvar | 497.129,65 | 88.410,03 | + 408.719,62 |
| Mađarska nacionalna manjina | PKC Mađara, Osijek | 361.096,54 | * | - 361.095,54 |
| Srpska nacionalna manjina | Prosvjeta, Zagreb | 1,712.907,00 | 1,947.267,41 | + 234.360,41 |
| Talijanska nacionalna manjina | EDIT, Rijeka | 728.863,21 | 914.322,56 | + 185.459,35 |
| | UKUPNO: | 3,299.996,40 | 2,950.000,00 | - 249.996,40 |

*Krajem 2011. PKC je izvršio povrat sredstava u DP u iznosu od 176.552,62 kn. U usporedbi s 2010. godinom za izradu/uvoz udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2011. godini utrošeno je 249.996,40 kuna manje.

Tablica broj 10 2010./2011.

2011./2012.

| Nacionalna manjina | udžbenici autorski | udžbenici prevedeni | udžbenici uvezeni | Σ | udžbenici autorski | udžbenici prevedeni | udžbenici uvezeni | Σ |
|--------------------------|--------------------|---------------------|-------------------|---|--------------------|---------------------|-------------------|----|
| Češka nacionalna manjina | 1 | - | 8 | 9 | 2 | 9 | - | 11 |

| | | | | | | | | |
|-------------------------------|----|----|---|----|---|----|---|----|
| Mađarska nacionalna manjina | - | 4 | - | 4 | - | 18 | - | 18 |
| Srpska nacionalna manjina | 12 | - | - | 12 | 6 | - | - | 6 |
| Talijanska nacionalna manjina | - | 6 | - | 6 | - | 10 | 9 | 19 |
| Σ | 13 | 10 | 8 | 31 | 8 | 37 | 9 | 54 |

U 2011. godini zaprimljeno je ukupno **54 zahtjeva** za odobrenje udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina prema nacionalnoj manjini i prema podrijetlu udžbenika, i to: **11** zahtjeva za udžbenike na češkom jeziku (2 autorska i 9 prevedenih), **18** zahtjeva za udžbenike na mađarskom jeziku (18 prevedenih), **6** zahtjeva za udžbenike na srpskom jeziku (6 autorskih) i **19** zahtjeva za udžbenike na talijanskom jeziku (10 prevedenih i 9 uvezenih).

Svi podneseni zahtjevi su riješeni (imenovana su tročlana stručna povjerenstva čiji su članovi pojedinačno pregledali udžbenike, a na zajedničkim sjednicama povjerenstava donijeli su zajedničku stručnu prosudbu i ispunili potrebne obrasce) te će udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva biti uvrštena u sljedeći Popis obveznih udžbenika.

Sudjelovanje u radu stručnih povjerenstava za prosudbu udžbenika za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina članovima stručnih povjerenstava honorira se ugovorom o autorskom djelu. Za tu svrhu Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta **u 2011. godini isplatilo je 63.504,00 kn.**

Agencija za odgoj i obrazovanje objavila je u 2011. godini javni poziv za podnošenje zahtjeva za odobravanje pomoćnih nastavnih sredstava. Na češkom jeziku odobrene su četiri čitanke za osnovnu školu i četiri čitanke za srednju školu - gimnaziju.

Učitelji i savjetnici u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Sukladno članku 10. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina nastavu u odgojno-obrazovnim ustanovama obavljaju učitelji ponajprije iz reda nacionalne manjine i drugi koji u potpunosti vladaju jezikom manjine. Sukladno zahtjevima škola Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta odobrava zapošljavanje učitelja i stručnih suradnika za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina te osigurava plaće za njihov rad. Za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina zaposleno je **7 stručnih savjetnika** i to: 2 stručna savjetnika za talijansku nacionalnu manjinu s punim radnim vremenom (jedan je stručni savjetnik za razvoj nastave u cjelini, a drugi za nastavu talijanskog jezika), 2 savjetnika za srpsku nacionalnu manjinu i to jedan s punim radnim vremenom, a drugi s pola radnog vremena, 1 savjetnik za češku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena, 1 savjetnik za mađarsku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena i 1 savjetnik za slovačku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena.

Za **2011. godinu** za plaće učitelja materinskog jezika u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina i za učenje materinskog jezika i kulture (model C) isplaćeno je ukupno **19,570.420,29 kuna**. MZOS je u 2011. dao suglasnost za voditelja programa u OŠ Siniše

Glavaševića Vukovar s nastavom na srpskom jeziku i sve druge potrebne prethodne suglasnosti nakon odlaska učitelja u mirovinu sukladno Zakonu.

Stručno usavršavanje učitelja/nastavnika i savjetnika

Stručno usavršavanje učitelja/nastavnika u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina kontinuirano se provodi, a stručno usavršavanje svih učitelja u nadležnosti je Agencije za odgoj i obrazovanje. Agencija za odgoj i obrazovanje javna je ustanova koja obavlja stručne i savjetodavne poslove u odgoju i obrazovanju. Na području predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskoga odgoja i obrazovanja, uz ostale poslove, Agencija organizira i provodi stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih radnika te pruža stručnu pomoć i daje upute odgojno-obrazovnim radnicima.

U 2011. godini u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje održana su 34 **stručna skupa za 1.110 (161 m./949 ž.) učitelja/nastavnika i to:** za 243 (32 m./211 ž.) učitelja/nastavnika **češke** nacionalne manjine 10 stručnih skupova; za 132 (17 m./115 ž.) učitelja/nastavnika **mađarske** nacionalne manjine 4 stručna skupa; za 410 (77 m./333 ž.) učitelja/nastavnika **srpske** nacionalne manjine 9 stručnih skupova te za 325 (35 m./290 ž.) učitelja/nastavnika **talijanske** nacionalne manjine 11 stručnih skupova.

Sredstva za realizaciju stručnih skupova osigurana su u suradnji Agencije za odgoj i obrazovanje, MZOS-a i osnivača škola koji školama refundiraju troškove sudjelovanja učitelja na stručnim skupovima. Ministarstvo je sufinanciralo održavanje 5 stručnih skupova za učitelje/nastavnike u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina, i to: 2 stručna skupa za učitelje češke nacionalne manjine, 1 stručni skup za učitelje slovačke nacionalne manjine i 2 stručna skupa nastavnika u nastavi na srpskom jeziku i ćirilicom pismu.

Učenici/sudionici državnih natjecanja i smotri

Učenici pripadnici nacionalnih manjina koji pohađaju nastavu na materinskom jeziku ravnopravno su sudjelovali na državnim natjecanjima i smotrama s učenicima koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, sudjeluju ravnopravno s učenicima pripadnicima hrvatskog naroda na državnim natjecanjima i smotrama i za sve vrijede jednaka pravila, prava i obveze.

Na državnoj smotri LiDraNo učenici pripadnici nacionalnih manjina svoje radove mogu predstaviti i na materinskom jeziku. Osim navedenih programa za pripadnike romske nacionalne manjine, natjecanjem iz Državnog proračuna Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta u 2011. godini sufinanciralo je projekt Saveza mađarskih udruga "Igraonica za djecu na mađarskom jeziku" s 30.000,00 kuna te projekt Udruge Alijansa za znanstvenu, kulturnu i humanitarnu djelatnost "Djeca zajedno" s 30.000,00 kn.

Već tradicionalni projekt "Djeca zajedno" okupio je i u 2011. godini djecu iz 39 škola (32 osnovne i 7 srednjih) s područja Vukovarsko-srijemske i Osječko-baranjske županije u kojima se, osim na hrvatskom, nastava održava na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Cilj projekta bio je promicati zdrav natjecateljski duh u prijateljskom okruženju te uspostaviti ozračje međusobnog povjerenja i prijateljstva u djece i mladeži u višenacionalnoj sredini. Projekt je dokazao da je moguće ostvariti pravo na zajednički kreativni rad bez obzira na različitost, nacionalnost, vjeru i jezik, a u cilju promicanja obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina integracijom i zajedničkim aktivnostima djece osnovnoškolske dobi, pripadnika manjina i većinskog naroda u Podunavlju.

S aktivnosti MZOS-a (Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina) projekt je sufinanciran s 50.000,00 kuna.

Ukupni financijski pokazatelji

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu, za potrebe obrazovnih programa i nastave na jeziku i pismu nacionalne manjine preko Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta osigurana su sredstva u iznosu od **32,276.524,87 kuna** i to za: poticaje obrazovanja nacionalnih manjina, posebne programe obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina, provedbu Nacionalnog programa za Rome, poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome, rad predškolskih ustanova sukladno članku 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, izradu ispitnih materijala za državnu maturu na jeziku i pismu nacionalnih manjina, prevođenje ispitnih materijala, lekturu, korekturu, prijelom i tisak, troškove rada ocjenjivača na materinskim jezicima nacionalnih manjina i putne troškove prevoditeljima i stručnim skupinama, plaće učitelja u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina, plaće za 23 suradnika-pomagača i projekte udruga u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja. Tabela prikaz navedenih sredstava u prilogu je ovog Izvješća.

Ocjena stanja i preporuke:

Na području odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj postignut je visok stupanj provedbe Ustavnog zakona u tradicionalno dobro organiziranim nacionalnim manjinama, a to su: češka, mađarska i talijanska nacionalna manjina. U novonastalim nacionalnim manjinama također se uspješno provodi obrazovanje učenika u nastavi koja se u cjelini izvodi na jeziku i pismu nacionalnih manjina (model A), dok se sve više učenika uključuje i u učenje jezika i kulture nacionalnih manjina (model C). U 2011./2012. školskoj godini Ministarstvo je odobrilo ustroj nastave po modelu C u 15 osnovnih i 5 srednjih škola, te ustroj nastave po modelu B u 2 osnovne škole.

Učinjen je značajni pomak u poboljšavanju kvalitete nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina sufinanciranjem izrade autorskih udžbenika (na češkom, mađarskom, srpskom i talijanskom jeziku) koji odgovaraju nastavnom planu i programu te sufinanciranjem prevođenja većeg broja potrebnih udžbenika za osnovnoškolsko obrazovanje (za češku, mađarsku, srpsku i talijansku nacionalnu manjinu).

U postupak pregledavanja usklađenosti udžbenika s udžbeničkim standardom i njihovo odobravanje bili su uključeni učitelji praktičari koji rade u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Povećan je obuhvat romske djece u integrirani predškolski odgoj, u program predškole, učenika u redovito osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje te studenata u visokoškolsko obrazovanje te po potrebi obuhvat učenika i studenata Roma u učeničke/studente domove. Osigurano je sufinanciranje roditeljskog udjela za djecu pripadnike romske nacionalne manjine koja su uključena u integrirani predškolski odgoj i obrazovanje. Pozitivno su riješeni svi zahtjevi za odobravanje programa učenja materinskog jezika i kulture po modelu C te odobrena odgovarajuća količina radnog vremena za angažiranje učitelja i nastavnika.

Podzakonski akti usklađeni su s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Učenici gimnazija i četverogodišnjih srednjih škola koji pohađaju nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine polagali su državnu maturu na materinskom jeziku.

Odgojitelji/učitelji/nastavnici koji nastavu izvode na jeziku i pismu nacionalnih manjina kontinuirano se educiraju u Republici Hrvatskoj, a omogućeno im je i usavršavanje u državi matičnog naroda. Ujedno je takvo usavršavanje priznato za napredovanje u zvanje savjetnika i mentora.

U narednom razdoblju u skladu s vrijednostima multietičnosti i multikulturalnosti, odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina te relevantnih međunarodnih akata Vlada će reformirati osnovnoškolske i srednjoškolske obrazovne programe tako da u njih uključi sadržaje važne za identitet nacionalnih manjina u Hrvatskoj i za ukupni identitet Hrvatske. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta u suradnji s institucijama manjinskih zajednica u prvoj polovici mandata izradit će program, a u drugoj pristupiti njegovoj primjeni u školama.

Vlada će osigurati dosljednu primjenu Zakona o obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, uključujući i dosljednu primjenu međunarodnih sporazuma i njihovih provedbenih akata. U tu svrhu nadležna tijela državne uprave utvrdit će i potrebne prilagodbe obvezatnih ispita Državne mature i postupaka vanjskoga vrednovanja obrazovanja u srednjim i osnovnim školama nacionalnih manjina, te će raditi na optimalizaciji mreže predškolskih i školskih ustanova na manjinskim jezicima. Vlada će također podržati registraciju manjinskih srpskih škola osnovanih na području istočne Slavonije u razdoblju mirne reintegracije. U obrazovnoj i kulturnoj politici Vlada će stvarati pretpostavke za participaciju i integraciju sadržaja kojima će se afirmirati povijesni doprinosi nacionalnih manjina i nacionalnih pripadnika.

V. PRAVO NA OČITOVANJE SVOJE VJERE I OSNIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA

Pregled financijskih potpora za razdoblje 2010. - 2011. godine:

| Vjerske zajednice | 2010. | 2011. |
|---|----------------------|----------------------|
| Srpska pravoslavna crkva u Hrvatskoj | 9.655.708 kn | 9.655.708 kn |
| Islamska zajednica u Hrvatskoj | 2.942.692 kn | 2.942.692 kn |
| Koordinacija židovskih općina u Republici Hrvatskoj | 613.061 kn | 613.061 kn |
| Židovska vjerska zajednica Bet Israel | 408.708 kn | 408.708 kn |
| Bugarska pravoslavna crkva u Hrvatskoj | 158.375 kn | 158.375 kn |
| Makedonska pravoslavna crkva u Hrvatskoj | 679.476 kn | 679.476 kn |
| UKUPNO | 14.458.020 kn | 14.458.020 kn |

Republika Hrvatska obvezala se Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa, potpisanim sa gore navedenim vjerskim zajednicama, osiguravati godišnje iz Državnog proračuna iznose koji se izračunavaju na temelju bruto osnovice za izračun plaća javnih i državnih službenika i namještenika. Budući da se osnovica u 2011. godini nije mijenjala pojedinačni iznosi za 2011. godinu su isti kao za 2010. godinu.

Ocjena stanja i preporuke

U Republici Hrvatskoj postignuta je visoka razina vjerskih sloboda. U cilju daljnje provedbe mjera gospodarskog oporavka i svođenja potrošnje u realne, fiskalno održive okvire u narednom razdoblju ne predviđa se povećanje sufinanciranja vjerskih zajednica.

VI. PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA

Sukladno članku 64. Zakona o elektroničkim medijima (Narodne novine, br. 153/09 i 84/11) te Pravilniku u o načinu i postupku provedbe javnog natječaja za sufinanciranje audiovizualnih i radijskih programa iz sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkim medija, kriterijima za dodjelu sredstava te načinu praćenja trošenja sredstava i ostvarivanja programa za koja su dodijeljena (Narodne novine, broj 43/10) Vijeće za elektroničke medije provodi postupak dodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.

Postupak dodjele sredstava provodi se temeljem javnog natječaja, a sukladno zakonskim i podzakonskim propisima te Programu za raspodjelu sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija odobrenom od strane Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja.

Sredstvima Fonda potiče se proizvodnja i objavljivanje audiovizualnih i radijskih programa na lokalnoj i regionalnoj razini koji su od javnog interesa, te audiovizualni i radijski programi nakladnika neprofitne televizije i/ili radija, a osobito su važni za: ostvarivanje prava građana na javno informiranje, poticanje kulturne raznolikosti i njegovanje baštine, razvoj odgoja, obrazovanja, znanosti i umjetnosti, poticanje stvaralaštva na narječjima hrvatskoga jezika, poticanje posebnih programa na područjima od posebne državne skrbi, nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, poticanje razvoja svijesti o ravnopravnosti spolova te poticanje kvalitetnih programa za djecu i mlade kojima je cilj promicanje njihove dobrobiti.

Na raspisani javni natječaj u 2011. godini prijave je dostavio 21 nakladnik televizije te 139 nakladnika radija.

Izvor financijskih sredstava Fonda je uplata Hrvatske radiotelevizije koja na poseban račun Fonda uplaćuje 3% mjesečno prikupljenih sredstava na ime pristojbe, sukladno odredbama Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji i Zakona o elektroničkim medijima.

U 2011. godini u kategoriji programa - nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj - rezervirano je 4.890.000,00 kuna. Nakladnici radija i televizije putem ponuda na javni natječaj iskazali su interes za 4.292.781,31 kunu, a nakon vrednovanja ponuđenih programa dodijeljeno je 2.497.906,63 kune.

Ocjena stanja i preporuke

Tijekom 2011. godine u ostvarivanju prava nacionalnih manjina na pristup medijima ostvareni su pozitivni pomaci, ali prema mišljenju Savjeta za nacionalne manjine, sadržaji vezani za nacionalne manjine se nedovoljno medijski prezentiraju. Nije ostvarena dovoljna zastupljenost nacionalnih manjina u programima Hrvatske radiotelevizije na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te u uređivačkim redakcijama. Još uvijek se ne realiziraju emisije na jezicima nacionalnih manjina.

U narednom razdoblju potrebno je intenzivnije provoditi mjere s ciljem veće uporabe manjinskih jezika u javnim medijima i veće zastupljenosti manjinskih tema u programima Hrvatske televizije i Hrvatskog radija.

VII. KULTURNA AUTONOMIJA

Ministarstvo kulture kontinuirano potiče opremanje knjižnica, novinsku i književno-nakladničku djelatnost, glazbeno-scensku djelatnost i kulturno-umjetnički amaterizam, likovnu, novomedijsku i filmsku djelatnost, međunarodnu kulturnu suradnju, arhivsku i muzejsko-galerijsku djelatnost i zaštitu kulturne baštine nacionalnih manjina.

Najveći dio sredstava se izdvaja **za zaštitu i očuvanje spomenika kulture** nacionalnih manjina. Svi spomenici su sastavni dio hrvatske kulturne baštine, ali su ujedno i baština nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Njihova zaštita doprinosi zaštiti i očuvanju kulturnog identiteta nacionalnih manjina.

U 2011. godini za 49 programa zaštite nepokretnih spomenika kulture izdvojeno je 6.352.000,00 kuna, a za 11 programa zaštite pokretnih spomenika kulture 253.650,00 kuna. Najveći iznosi u zaštiti kulturne baštine u 2011. odnose se na sljedeće nacionalne manjine: Srbi - 42 programa zaštite nepokretnih kulturnih dobara 5.412.000,00 kuna; Mađari - 5 programa zaštite nepokretnih kulturnih dobara 740.000, 00 kuna, Židovi - 2 programa zaštite nepokretnih kulturnih dobara 200.000,00 kuna. Srbi - 8 programa zaštite pokretnih kulturnih dobara 193.650, Židovi - 3 programa zaštite pokretnih kulturnih dobara 60.000,00 kuna.

Ministarstvo kulture objavljuje godišnji javni Poziv za predlaganje programa javnih potreba u kulturi, a na koji se mogu prijaviti samostalni umjetnici, umjetničke organizacije, ustanove u kulturi, pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost u kulturi na području Republike Hrvatske, građani, udruge te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Otvorenošću toga Poziva osigurava se i ostvarivanje posebnih prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina, osobito ostvarivanje kulturne autonomije održavanjem, razvojem i iskazivanjem vlastite kulture te očuvanje i zaštita kulturnih dobara i tradicije.

Poticanjem književno nakladničkih programa nacionalnih manjina ostvaruje se kulturna i umjetnička sloboda izražavanja, razvija se i promiče nacionalni identitet, međusobni dijalog, razumijevanje i uvažavanje što su sve preduvjeti razvoja demokracije. Navodeći pojedinačne sume ulaganja u pojedine narodne knjižnice Ministarstvo kulture naglašava interaktivan odnos: stupanj razvijenosti narodnih knjižnica, odnosno ulaganje u razvoj narodnih knjižnica neposredno utječe na demokratizaciju društva. Upravo su narodne knjižnice temeljne ustanove za promicanje i razvijanje vrijednosti demokracije. Iz razvoja ovih knjižnica, izvrsnosti njihova djelovanja, njihovih usluga, ali i mreže u cjelini može se iščitati i mjeriti stupanj demokratizacije društva.

Ministarstvo kulture kontinuirano osigurava **sredstva za plaće djelatnika središnjih knjižnica** nacionalnih manjina te sredstva za **realizaciju programa tih knjižnica**. Za središnje knjižnice 11 manjina (Mađari, Česi, Slovenci, Austrijanci, Talijani, Slovaci, Albanci, Rusini, Ukrajinci, Srbi, Židovi) u 2011. godini je izdvojeno 1.172.741,18 kuna za plaće djelatnika središnjih knjižnica nacionalnih manjina, te 400.000,00 kuna kao sredstva za realizaciju programa citiranih knjižnica.

Za programe **novinske i književno-nakladničke djelatnosti** nacionalnih manjina Ministarstvo kulture je u 2011. izdvojilo ukupno 1.524.550,00 kuna za 22 programa. Programi obuhvaćaju novinsko-nakladničku djelatnost (Izdavačka kuća "Edit" - talijanska nacionalna manjina iznos od 1.300.000,00 kuna), potporu izdavanju i otkupu knjiga, potporu izdavanju časopisa te književne manifestacije.

Za programe **investicijske potpore** Ministarstvo kulture je u 2011. godini izdvojilo ukupno 212.000,00 kuna za 2 programa. Sredstva su dodijeljena srpskoj nacionalnoj manjini.

Za programe **glazbeno-scenske umjetnosti i kulturno umjetničkog amaterizma** nacionalnih manjina, Ministarstvo kulture je u 2011. godini izdvojilo za 9 programa 145.000,00 kuna, a za programe likovne umjetnosti 35.000,00 kuna za 2 programa nacionalnih manjina.

Ministarstvo kulture kroz bilateralne programe suradnje te bilateralne ugovore i sporazume podupire aktivnosti koje doprinose unapređenju kulturne suradnje sa zemljama matične nacije, čime se neizravno poboljšava kulturna autonomija pripadnika nacionalnih manjina.

Ocjena stanja i preporuke

Analiza provedbe aktivnosti Ministarstva kulture koje su usmjerene na osiguravanje i poticanje kulturne autonomije nacionalnih manjina ukazuje na sustavno poticanje nacionalnih manjina te njihov aktivan i ravnopravan doprinos kulturnom životu. Kroz kulturnu autonomiju nacionalne manjine ostvaruju svoje kulturne i umjetničke slobode u svim aspektima kulturno-umjetničkog stvaralaštva i djelatnosti, kroz koje mogu razvijati i promicati svoj kulturni i nacionalni identitet.

Brojne udruge i ustanove koje su pripadnici nacionalnih manjina osnovali s ciljem očuvanja, razvoja, promicanja i iskazivanja svog kulturnog identiteta ukazuju na visok stupanj ostvarivanja prava nacionalnih manjina na kulturnu autonomiju.

Kroz kulturnu autonomiju nacionalne manjine ostvaruju svoju kulturnu i umjetničku slobodu izražavanja, jednako u područjima dramske i glazbene umjetnosti, kao i u okviru kulturno-umjetničkog stvaralaštva. Različitim vrstama programa manjinske udruge razvijaju i promiču svoj nacionalni identitet, a međusobni dijalog i uvažavanje također se očituje i kroz programe u kojima ravnopravno sudjeluju istaknuti predstavnici nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

Savjet za nacionalne manjine ukazuje da je i tijekom 2011. godine bilo poteškoća u podnošenju financijskih izvješća pojedinih manjinskih udruga i ustanova koje se financiraju putem Savjeta te preporučuje daljnje educiranje u vezi namjenskog korištenja proračunskih sredstava, kao dodatno educiranje udruga i ustanova nacionalnih manjina za podnošenje prijava na fondove Europske Unije.

VIII. ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u Hrvatskome saboru

Na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor, koji su održani 4. prosinca 2011. godine, ostvarena je odgovarajuća zastupljenost zastupnika iz reda pripadnika nacionalnih manjina, koji su birani u posebnoj, 12. izbornoj jedinici. Naime, u posebnoj izbornoj jedinici izabrano je, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, osam zastupnika iz reda pripadnika nacionalnih manjina.

Zastupnici u Hrvatskome saboru iz reda pripadnika nacionalnih manjina birani su sukladno propisima koji su bili na snazi prije donošenja Ustavnog zakona o izmjenama i dopunama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina iz lipnja 2010. godine. Naime, spomenutim je izmjenama i dopunama Ustavnog zakona bio izmijenjen i dopunjen članak 19. Ustavnog zakona na način da je navedenim člankom propisano da se nacionalnim manjinama koje na dan stupanja na snagu ovog Ustavnog zakona u stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluju s više od 1,5% stanovnika jamči najmanje tri zastupnička mjesta u Hrvatskom saboru koji svoju zastupljenost ostvaruju na temelju općeg biračkog prava, a da nacionalne manjine koje u stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluju s manje od 1,5% stanovnika, pored općeg biračkog prava, na osnovu posebnog biračkog prava imaju pravo izabrati pet zastupnika pripadnika nacionalnih manjina, u posebnim izbornim jedinicama.

Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske od 29. srpnja 2011. godine ukinuta je izmijenjena i dopunjena odredba članka 19. Ustavnog zakona te je, do uređenja pitanja sadržanih u ukinutim odredbama, naložena primjena pravila iz članka 19. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, koje su bile na snazi prije stupanja na snagu Ustavnog zakona o izmjenama i dopunama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina iz lipnja 2010. godine.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave

Početkom 2012. godine Ministarstvo uprave je izvršilo analizu stanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave.

Prema ažuriranim podacima iz evidencije Ministarstva uprave, na dan 31. prosinca 2011. godine u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno ukupno 52.165 službenika i namještenika, od kojih su njih 1.779 ili 3,41% bili pripadnici nacionalnih manjina. Prema podacima iz iste evidencije na dan 31. prosinca 2010. godine u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno ukupno 52.798 službenika i namještenika, od kojih su njih 2.070 ili 3,92% bili pripadnici nacionalnih manjina.

Prikaz broja ukupno zaposlenih i broja zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u središnjim tijelima državne uprave, uredima državne uprave u županijama te uredima Vlade Republike Hrvatske i ostalim državnim tijelima na dan 31. prosinca 2010. i 31. prosinca 2011. godine:

| Godina | Ukupan broj zaposlenih | Broj zaposlenih nacionalnih manjina | Postotni udio nacionalnih manjina |
|---------------|-------------------------------|--|--|
| 2010. | 52.798 | 2.070 | 3,92% |
| 2011. | 52.165 | 1.779 | 3,41% |

Iz navedenih je podataka razvidno da je u razdoblju od godinu dana (31. prosinca 2010. do 31. prosinca 2011.) ukupan broj zaposlenih državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske smanjen za 633 ili za 1,20%.

Istovremeno, broj zaposlenih službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina je smanjen za njih 291, odnosno za oko 0,50% u ukupnom broju zaposlenih.

Prema podacima od 31. prosinca 2011. godine od službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina u navedenim je tijelima najviše zaposleno Srba - 1.267, koji čine 2,43% ukupnog broja zaposlenih; zatim Mađara - 89, koji čine 0,17% zaposlenih; Čeha - 79, koji čine 0,15% zaposlenih; Bošnjaka - 70, koji čine 0,13% zaposlenih; Talijana - 56, koji čine 0,10% zaposlenih; Slovenaca - 54, koji čine 0,10% zaposlenih; te Albanaca - 18, koji čine 0,04% zaposlenih. U navedenim su tijelima zaposlena i dva pripadnika romske nacionalne manjine, koji čine 0,004% od ukupnog broja zaposlenih službenika i namještenika. Ministarstvo uprave naglašava da je i dalje na snazi Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i Uredima Vlade Republike Hrvatske iz prosinca 2009. godine, što je općenito rezultiralo manjim brojem novih zapošljavanja u tijelima državne uprave tijekom 2011. godine pa i manjim brojem novozaposlenih pripadnika nacionalnih manjina.

Planiranje zapošljavanja

Dana 9. svibnja 2011. godine ministar uprave donio je Plan prijama pripadnika nacionalnih manjina u tijela državne uprave za razdoblje od 2011. do 2014. godine (dugoročni plan). Vlada Republike Hrvatske dala je suglasnost na Plan na sjednici održanoj dana 12. svibnja 2011. godine. Plan prijama objavljen je u Narodnim novinama, broj 65/2011. Planovi prijama u državnu službu u tijela državne uprave za kalendarske godine u razdoblju od 2011. do 2014. godine (kratkoročni planovi) donosit će se sukladno ovom Planu.

Vodeći računa o ograničenim mogućnostima zapošljavanja novih službenika u tijela državne uprave, pa tako i nacionalnih manjina, te potrebi smanjenja broja zaposlenih u navedenim tijelima, kao i raspoloživim financijskim sredstvima za nova zapošljavanja, u razdoblju od 2011. do 2014. godine planira se prijam ukupno 802 pripadnika nacionalnih manjina u tijela državne uprave, od čega 727 u središnja tijela državne uprave i 75 u urede državne uprave u županijama. Kratkoročni plan prijama u državnu službu u tijela državne uprave za 2011. godinu nije bio donesen.

Mjere u cilju unaprijeđenja ostvarivanja prava

Ministarstvo uprave je praćenjem objava javnih natječaja uočilo da se u tekstovima natječaja navodi obveza dostavljanja potvrde o priznatom statusu iz koje je vidljivo pravo prednosti, što izaziva dvojbu kod pripadnika nacionalnih manjina o podnošenju dokaza o priznatom statusu. U cilju uklanjanja navedene dvojbe, Ministarstvo uprave je svojom uputom o postupanju od 20. siječnja 2011. godine, koja je upućena tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima i upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ukazalo da je u tekstovima javnih natječaja potrebno posebno navesti da pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo pozvati se na prednost pri zapošljavanju temeljem članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, bez obveze dostavljanja dokaza o nacionalnoj pripadnosti.

Sukladno Zakonu o Registru zaposlenih u javnom sektoru ("Narodne novine", broj 34/11) u 2011. godini je uspostavljen Registar zaposlenih u javnom sektoru. Uspostava Registra i njegova puna operativnost pomoći će kvalitetnijem i ažurnijem praćenju stanja zaposlenosti i zapošljavanja u javnom sektoru, uključujući i statističko praćenje ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina na ostvarivanje odgovarajuće zastupljenosti.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

U 2011. godini pozornost Ministarstva uprave bila je usmjerena na ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina na zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima lokalnih jedinica u kojima ta zastupljenost nije bila ostvarena niti nakon održavanja dopunskih izbora 2009. i 2010. godine te u jedinicama u kojima je ostvarena zastupljenost bila narušena.

Radi ostvarivanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina **u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave**, Vlada Republike Hrvatske je Odlukom od 2. lipnja 2011. godine ("Narodne novine" broj 62/11) raspisala dopunske izbore za dva člana Općinskog vijeća Općine Zemunik Donji iz reda pripadnika srpske nacionalne manjine. Izbori su, sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske, održani 10. srpnja 2011. godine te je u Općinskom vijeću Općine Zemunik Donji ostvarena odgovarajuća zastupljenost pripadnika srpske nacionalne manjine.

Radi ostvarivanja odgovarajuće zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina **u izvršnom tijelu** Grada Knina, zbog prestanka mandata zamjeniku gradonačelnice Grada Knina iz reda pripadnika srpske nacionalne manjine prije isteka redovitoga četverogodišnjeg mandata, Odlukom od 1. rujna 2011. godine („Narodne novine", broj 100/11.), Vlada Republike Hrvatske je raspisala dopunske izbore za zamjenika gradonačelnice Grada Knina iz reda pripadnika srpske nacionalne manjine. Sukladno navedenoj Odluci izbori su održani 16. listopada 2011. godine te je izabran zamjenik gradonačelnice iz reda pripadnika srpske

nacionalne manjine čime je ostvarena odgovarajuća zastupljenost pripadnika nacionalne manjine u izvršnom tijelu Grada Knina.

Nakon održavanja navedenih dopunskih izbora u svim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, u kojima je pripadnicima nacionalnih manjina zajamčeno pravo na zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima tih jedinica, postignuta je odgovarajuća zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina.

Ured državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji ponovno je izvijestio Ministarstvo uprave da Statutom Primorsko-goranske županije (Sl. n. 23/09) nije propisano pravo pripadnika srpske nacionalne manjine na razmjernu zastupljenost u izvršnom tijelu. Naime, obzirom na to da pripadnici srpske nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu županije sudjeluju s više od 5%, sukladno odredbama Ustavnog zakona trebalo je uskladiti odredbe Statuta na način da se odredi kako jedan zamjenik župana mora biti iz reda pripadnika srpske nacionalne manjine. Bez obzira što je na izborima provedenim 17. svibnja 2009. godine za jednog od zamjenika župana izabran pripadnik srpske nacionalne manjine, u više navrata Ured državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji zatražio je usklađivanje Statuta s odredbama Ustavnog zakona.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prema podacima iz evidencije Ministarstva uprave o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stanju na dan 31. prosinca 2011. godine, od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave njih 127 osigurava zastupljenost, odnosno zapošljava pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima. U odnosu na stanje na dan 31. listopada 2010. godine, broj jedinica samouprave u kojima je osigurana zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina je veći za 12 jedinica.

Od 97 jedinica (85 općina i gradova te 12 županija) u kojima je potrebno osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, to se pravo u cijelosti ostvaruje u njih 64, odnosno u 7 jedinica više u odnosu na stanje na dan 31. listopada 2010. godine. U navedeni broj od 97 jedinica samouprave, uključeno je i 16 jedinica u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine većinu biračkog tijela jedinice.

Na dan 31. prosinca 2011. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupno je zaposleno 12.915 službenika i namještenika, od čega 592 ili 4,58% pripadnika jedne od 22 nacionalnih manjina, 61 ili 0,472 % nepoznate narodnosne pripadnosti i 2 ili 0,015% službenika i namještenika koji su se izjasnili kao muslimani. Radi usporedbe, u odnosu na stanje na dan 31. listopada 2010. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupan broj službenika i namještenika povećan je za 50, dok je broj službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina veći za njih ukupno 8; broj službenika i namještenika nepoznate narodnosne pripadnosti je veći za 14; dok se broj službenika i namještenika koje se izjašnjavaju kao muslimani smanjio za 7.

Od 592 zaposlena službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina najviše je Srba - 338, zatim Talijana - 87, Bošnjaka - 37, Mađara - 31, Čeha - 24, Slovenaca - 22, Crnogoraca -14, Makedonaca - 9, Slovaka - 8, Nijemaca - 6, Rusina - 4, Roma - 3, Albanaca i Židova po dva, dok ih je najmanje, po jedan, iz reda pripadnika austrijske, bugarske, poljske, rumunjske i ruske nacionalne manjine.

Poduzete mjere

U cilju unapređenja ostvarivanja prava na odgovarajuću zastupljenost u jedinicama samouprave odnosno motiviranja i poticanja pripadnika nacionalnih manjina na korištenje prava zajamčenih čl. 22. st. 2. i 3. Ustavnog zakona, Ministarstvo uprave i Akademija lokalne demokracije organizirale su potkraj 2011. godine dva regionalna seminarra, odnosno savjetovanja i to u Karlovcu, 12. prosinca, za područja Karlovačke i Sisačko-moslavačke županije, te u Daruvaru, 13. prosinca, za područja Bjelovarsko-bilogorske, Požeško-slavonske, Virovitičko-podravske i Brodsko-posavske županije. Na navedenim seminarima, odnosno savjetovanjima sudjelovalo je ukupno 45 članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te predstavnika tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima

Okrugli stolovi

Ministarstvo pravosuđa organiziralo je tijekom 2011. dva okrugla stola na temu primjene članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, u postupku prijema dužnosnika i službenika u pravosudna tijela. Dana 15. travnja 2011. održan je okrugli stol u Vukovaru, a 30. lipnja 2011. u Gospiću radi informiranja pripadnika nacionalnih manjina na području Vukovarsko-srijemske i Ličko-senjske županije o mogućnosti korištenja prava prednosti pod jednakim uvjetima, sukladno gore navedenom članku. Na okruglom stolu sudjelovali su predstavnici Ministarstva pravosuđa, Ureda za nacionalne manjine, Državnoodvjetničkog vijeća, Ministarstva uprave, Županijskog suda u Vukovaru i Karlovcu (Stalna služba u Gospiću), predstavnici županijskih i općinskih državnih odvjetništava, predstavnici općinskih i prekršajnih sudova, predstavnici vijeća nacionalnih manjina i predstavnici nacionalnih manjina s područja Vukovarsko-srijemske odnosno Ličko-senjske županije. Sredstva potrebna za organiziranje navedenih okruglih stolova bila su osigurana u proračunu Ministarstva pravosuđa za 2011. godinu, a iznosila su 3.266,00 kn.

Ciljevi okruglog stola bili su: potaknuti pripadnike nacionalnih manjina da se pozivaju na svoje pravo prilikom prijave na natječaj odnosno oglas za radno mjesto; upoznati osobe koje sudjeluju u izboru kandidata da prilikom izbora vode računa o postojanju prava prednosti pri zapošljavanju pripadnika nacionalnih manjina pod jednakim uvjetima; potaknuti razvoj opće svijesti građana RH o potrebi i nužnosti zaštite prava manjina.

Svrha okruglih stolova je postignuta: okrugli stolovi u Vukovaru i Gospiću uspješno su provedeni, predstavnici nacionalnih manjina iz Vukovarsko-srijemske i Ličko-senjske županije su sudjelovali na okruglim stolovima, dobili uvid u trenutno stanje u pravosuđu te sudjelovali u raspravi o problemima i pitanjima vezanim za zapošljavanje nacionalnih manjina u pravosuđu.

Statistika Ministarstva pravosuđa

Ministarstvo pravosuđa vodi statističke podatke o pripadnicima nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima (sudovima i državnim odvjetništvima). Također, Ministarstvo pravosuđa kontinuirano prati statističke podatke o pravosudnim dužnosnicima, pripadnicima nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima te vodi i statističke podatke o službenicima i namještenicima u pravosudnim tijelima, pripadnicima nacionalnih manjina. Postupak prijema službenika provode pravosudna tijela samostalno.

S obzirom na statističke podatke iz 2010. godine (ukupno je bilo: 3,94% sudaca pripadnika nacionalne manjine, 3,59% državnih odvjetnika pripadnika nacionalnih manjina te 3,38% državnih službenika i namještenika pripadnika nacionalnih manjina) nije uočen značajan rast zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u pravosuđu. Navedeni podaci o zastupljenosti manjina u pravosudnim tijelima podloga su za poduzimanje daljnjih mjera i aktivnosti kako bi se osigurala srazmjerna zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina. Iz tog razloga, tijekom 2012. godine, planira se izrada promotivnih plakata kojima bi pripadnike nacionalnih manjina potakli da se koriste pravom prednosti pod jednakim uvjetima sukladno čl. 22 Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Detaljni podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima na dan 31. siječnja 2012. godine nalaze se u prilogu ovog Izvješća.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u Ministarstvu unutarnjih poslova

Ministarstvo unutarnjih poslova kontinuirano vodi računa o pravu na prednost pri zapošljavanju pripadnika nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu te vodi evidenciju o broju i strukturi zaposlenih državnih službenika i namještenika koji su pripadnici nacionalnih manjina, uspoređuje stanje zapošljavanja manjina u odnosu na prethodno razdoblje te prati trend njihova zapošljavanja. U svrhu povećanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina Ministarstvo je predložilo kontinuirano informiranje mogućih kandidata/pripadnika nacionalnih manjina na postojanje odredbe o prednosti pri zapošljavanju i prilikom svakog raspisivanja natječaja upućivanje na Internet stranice MUP-a te edukaciju članova Komisije za provedbu javnog natječaja ili internog oglasa za odabir kandidata o provedbi članka 22. Ustavnog zakona.

Ministarstvo unutarnjih poslova je u razdoblju od 1. siječnja 2011. do 31. prosinca 2011. godine zaposlilo 85 pripadnika nacionalnih manjina, te je na plaće i druga materijalna prava ovih službenika tijekom 2011. godine utrošeno ukupno 3.457.673,27 kn, dok je u 2010. godini zaposleno 115 djelatnika te je na plaće i druga materijalna prava ovih službenika tijekom 2010. godine utrošeno 5.324.860 kn, iz čega proizlazi da je u 2011. godini trošak smanjen za približno 12%. Od ukupnog broja zaposlenih, 55 osoba nisu se nacionalno opredijelile, odnosno kod istih je upisana nacionalnost "nepoznat".

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u širem javnom sektoru

Ostvarivanje prava na zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u širem javnom sektoru nije zajamčeno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i drugim odgovarajućim propisima te, slijedom toga, Ministarstvo uprave ne prati stanje zastupljenosti, odnosno ne raspolaže podacima o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u širem javnom sektoru.

Međutim, krajem 2010. godine, sukladno obvezama Republike Hrvatske koje proizlaze iz Zajedničkog stajališta Europske unije za pregovaračko Poglavlje 23 - Pravosuđe i temeljna prava, provedene pripreme za provođenje sveobuhvatne studije u pogledu podzastupljenosti manjina u širem javnom sektoru koji nije obuhvaćen Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i na usvajanje plana za rješavanje uočenih nedostataka.

Odlukom ministra Ministarstva uprave od 28. rujna 2010. godine imenovana je Radna skupina za provođenje studije u pogledu zastupljenosti nacionalnih manjina u širem javnom sektoru, koju čine predstavnici odgovarajućih ministarstava i Ureda za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 17. prosinca 2010. godine, posao izrade Studije o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u širem javnom sektoru Republike Hrvatske povjeren je Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar, koji je, krajem veljače 2011. godine, izradio Studiju o udjelu pripadnika nacionalnih manjina u širem javnom sektoru odnosno objavio rezultate istraživanja o zastupljenosti. Rezultati studije pokazali su pozitivan rezultat, odnosno da je udio pripadnika nacionalnih manjina među zaposlenima u širem javnom sektoru na geografskim područjima koja su bila obuhvaćena studijom (16,3%) tek nešto manji od njihova udjela u stanovništvu (17,7%).

Ocjena stanja i preporuke

Udio pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske je nedostatan. Ministarstvo uprave je mišljenja da su mogući razlozi smanjenja postotnog udjela pripadnika nacionalnih manjina u 2011. u odnosu na 2010. godinu: a) smanjenje ukupnog broja zaposlenih državnih službenika i namještenika (razlozi objektivne prirode npr. odlazak u mirovinu, odlazak iz državne službe radi zapošljavanja izvan državne službe i sl.); b) prijavljivanje manjeg broja pripadnika nacionalnih manjina/onih koji su se pozvali na pravo prednosti na natječaje za zapošljavanje u državnoj službi (u 2011. u odnosu na 2010. godinu) što je automatski moglo utjecati na ukupan manji broj novozaposlenih, pripadnika nacionalnih manjina u državnoj službi te c) na snazi je Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i Uredima Vlade Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 153/09) što je općenito rezultiralo manjim brojem novih zapošljavanja u tijelima državne uprave tijekom 2011. godine pa i manjim brojem novozaposlenih pripadnika nacionalnih manjina.

Na lokalnoj razini, u odnosu na stanje iz 2010. godine, broj jedinica samouprave u kojima je osigurana zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina je povećan za 12 jedinica, a broj službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina je povećan za 8.

Iako je došlo do laganog povećanja zastupljenosti, nužno je u narednom razdoblju provesti mjere inspekcijskog nadzora u onim jedinicama koje u svojim planovima prijama u službu za 2011. godine nisu planirale zapošljavanje potrebnog broja pripadnika nacionalnih manjina. Također je neophodno intenzivirati edukacije općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te lokalnih službenika koji rade na kadrovskim poslovima o pravu prednosti pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima.

IX. VIJEĆA I PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Izbori i analiza izbora

Vlada Republike Hrvatske je 19. svibnja 2011. godine donijela odluke o raspisivanju izbora za članove vijeća i za predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 56/11 i 58/11 - izmjene odluka), kojima je za dan provedbe izbora određen 10. srpnja 2011. godine.

Navedenim odlukama **raspisani su izbori za ukupno 311 vijeća nacionalnih manjina** u 187 jedinica samouprave i za ukupno **227 predstavnika nacionalnih manjina** u 129 jedinica samouprave. Izbori su raspisani za 113 vijeća nacionalnih manjina u 98 općina, 127 vijeća u 69 gradova te 71 vijeće u 19 županija i Gradu Zagrebu. Nadalje, izbori su raspisani za 58 predstavnika nacionalnih manjina u 53 općine, 81 predstavnika u 55 gradova te 88 predstavnika u 20 županija i Gradu Zagrebu.

Prema Informaciji Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske o rezultatima izbora za članove vijeća nacionalnih manjina i za predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te prema rezultatima glasovanja koje su utvrdila nadležna izborna povjerenstva, izbori su **provedeni za članove ukupno 276 vijeća** nacionalnih manjina. Iz razloga što nisu bile podnesene kandidature izbori nisu održani za članove 35 vijeća nacionalnih manjina.

U punom broju izabrano je 236 vijeća (83 vijeća u 71 općini, 92 vijeća u 52 grada te 61 vijeća u 19 županija i u Gradu Zagrebu) (*10 članova na razini općine, 15 na razini grada i 25 na razini županije, odnosno Grada Zagreba*).

Za **40 vijeća** (15 vijeća u 10 općina, 18 vijeća u 16 gradova te 7 vijeća u 7 županija i u Gradu Zagrebu) **izabran je manji broj članova vijeća** od potrebnog. Od vijeća nacionalnih manjina za koja je izabran manji broj članova vijeća od potrebnog u njih 37 je izabrana natpolovična većina članova iz sljedećih razloga: u 22 vijeća zbog manjeg broja kandidata, te u 15 vijeća zbog istog broja glasova koje su dobili 2 ili više kandidata.

U 3, od ukupno 40 vijeća za koja je izabran manji broj članova od potrebnog, kandidiran je i izabran polovičan broj članova vijeća, odnosno ispodpolovičan broj članova vijeća nacionalnih manjina.

Nadalje, izbori su **provedeni za ukupno 173 predstavnika** nacionalnih manjina.

Iz razloga što nisu bile podnesene kandidature izbori nisu održani za 54 predstavnika nacionalnih manjina. Ukupno je **izabrano 169 predstavnika** (40 predstavnika u 37 općina, 64 predstavnika u 46 gradova, 65 predstavnika u 19 županija i u Gradu Zagrebu).

U slučaju 4 birana, ali neizabrana predstavnika na izborima, za 2 predstavnika nije bilo odziva birača (u dvije županije), na izborima za 1 predstavnika 2 su kandidata dobila isti broj glasova (na razini općine), dok je na izborima za 1 predstavnika evidentiran jedan nevažeći glasački listić (na razini županije).

Konstituiranje vijeća nacionalnih manjina

Odlukom o davanju ovlaštenja za sazivanje konstituirajućih sjednica vijeća nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 93/11) Vlada Republike Hrvatske ovlastila je župane, gradonačelnika Grada Zagreba, gradonačelnike i općinske načelnike da, u roku od 30 dana od dana objave ove Odluke u "Narodnim novinama", sazovu konstituirajuće sjednice za 236 vijeća nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koja su na izborima izabrana u punom broju te za 37 vijeća nacionalnih manjina u kojima je izabrana natpolovična većina članova. Krajnji rok za sazivanje konstituirajućih sjednica vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave je 9. rujna 2011. godine.

Zakon o Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina i stanje upisa subjekata u Registar

Hrvatski sabor donio je na sjednici održanoj 1. srpnja 2011. godine Zakon o Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 80/11). Tim je Zakonom uređen način upisa u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, promjena podataka u upisu i uvjeti za brisanje iz Registra te način rada i financiranja koordinacija vijeća nacionalnih manjina osnovanih za područje Republike Hrvatske. Sukladno odredbi članka 20. Zakona o Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, ministar uprave je 31. kolovoza 2011. godine donio Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te obrascima za upis i izdavanje isprava („Narodne novine”, broj 106/11.).

U studenom 2011. uspostavljen je Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te je započeo postupak upisa subjekata upisa u isti i izdavanje rješenja temeljem zahtjeva za upis.

Sredinom ožujka 2012. godine donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina („Narodne novine”, broj 34/12). Naime, dotadašnja primjena Zakona o Registru ukazala je na određene poteškoće, složenost, neujednačenost i sporost u provedbi propisanog postupka registracije subjekata upisa u Registar te je s ciljem uklanjanja navedenih problema izrađen prijedlog izmjena i dopuna istoga Zakona.

Do kraja travnja 2012. godine u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina je upisano ukupno 27 vijeća nacionalnih manjina i 101 predstavnik nacionalnih manjina, kojima su izdana rješenja o upisu. Dinamika i broj upisa u Registar ovise, između ostalog, o dinamici zaprimanja i o broju zaprimljenih zahtjeva za upis, kao i o urednosti zaprimljenih zahtjeva, odnosno o potrebi za njihovim dopunjavanjem. Ministarstvo uprave će u narednom razdoblju nastaviti postupak upisa subjekata upisa u Registar te izdavanja rješenja temeljem zahtjeva za upis.

Financiranje rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u 2011. godini

Ured za nacionalne manjine planirao je u 2011. godini izraditi prijedlog odluke o financiranju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, kojom bi se s iznosom od 400.00

kuna financirala vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u jedinicama slabije ekonomske razvijenosti, a koji su izabrani na izborima 10. srpnja 2011. godine.

Obzirom da je Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina uspostavljen tek u studenom 2011. godine, te obzirom na poteškoće pri upisu subjekata u Registar i potrebe naknadne izmjene i dopune propisa kojima bi se te poteškoće otklonile, prijedlog odluke nije donesen u planiranom roku.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina (kao sljednik Ureda za nacionalne manjine) navedeni prijedlog odluke će donijeti u 2012. godini, te sukladno toj odluci doznačit vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina u jedinicama slabije ekonomske razvijenosti jedinica jednokratni iznos pomoći.

Pregled sredstava osiguranih u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja su utrošena za funkcioniranje vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina u 2011. godini (*pregled je sastavljen po županijama te uključuje i sredstva osigurana u proračunima jedinica lokalne samouprave s područja pojedine županije*):

| | |
|--------------------------------------|---------------------------------|
| 1. Zagrebačka županija: | 1.123.617,00 kn |
| 2. Krapinsko-zagorska županija: | 0,00 kn |
| 3. Sisačko-moslavačka županija: | 713.200,82 kn |
| 4. Karlovačka županija: | 503.125,07 kn |
| 5. Varaždinska županija: | 111.300,00 kn |
| 6. Koprivničko-križevačka županija: | 318.000,78 kn |
| 7. Bjelovarsko-bilogorska županija: | 419.106,28 kn |
| 8. Primorsko-goranska županija: | 1.843.945,00 kn |
| 9. Ličko-senjska županija: | 276.642,09 kn |
| 10. Virovitičko-podravska županija: | 274.595,55 kn |
| 11. Požeško-slavonska županija: | 351.078,75 kn |
| 12. Brodsko-posavska županija: | 346.124,53 kn |
| 13. Zadarska županija: | 693.642,40 kn |
| 14. Osječko-baranjska županija: | <i>podaci nisu kompletirani</i> |
| 15. Šibensko-kninska županija: | 576.529,29 kn |
| 16. Vukovarsko-srijemska županija: | 1.029.586,00 kn |
| 17. Splitsko-dalmatinska županija: | <i>podaci nisu kompletirani</i> |
| 18. Istarska županija: | <i>podaci nisu kompletirani</i> |
| 19. Dubrovačko-neretvanska županija: | 461.689,00 kn |
| 20. Međimurska županija: | 67.510,00 kn |
| 21. Grad Zagreb: | 7.970.223,23 kn |

Ministarstvo uprave ukazuje da je iz prikupljenih informacija razvidno da neka vijeća i predstavnici u jedinicama samouprave ne pokazuju značajniji interes za funkcioniranjem i radom, da nisu izrađivali godišnje planove rada i podnosili zahtjeve za financiranjem iz proračuna jedinica samouprave, da neki nisu dostavili odgovarajuća izvješća te da im je iz tog razloga financiranje uskraćeno.

Poduzete mjere

Ministarstvo uprave i Akademija lokalne demokracije su tijekom listopada i studenoga 2011. godine održali pet regionalnih seminara za novoizabrane članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, i to u Splitu (25. listopada) za područja Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije, u Kninu (26. listopada) za područja Šibensko-kninske i Zadarske županije, u Gospiću (27. listopada) za područja Ličko-senjske i Karlovačke županije, u Poreču (15. studenoga) za područje Istarske županije te u Rijeci (16. studenoga) za područje Primorsko-goranske županije.

Ocjena stanja i preporuke

Ocjenjuje se da je da je rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina i u 2011. godini bio nedostatan financiran od lokalnih jedinica, posebice na područjima od posebne državne skrbi.

Uspostavom Registra vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u studenom 2011. godine u Ministarstvu uprave, te nakon toga i upisom u Registar konstituiranih vijeća i izabranih predstavnika nakon izbora u srpnju 2011. godine, stvorile su se pretpostavke za financiranje manjinskih vijeća i predstavnika u jedinicama slabije ekonomske razvijenosti iz sredstava državnog proračuna, te će se ono izvršiti u 2012. godini. Potrebno je i u 2012. godini nastaviti s edukacijom vijeća i predstavnika nacionalnih manjina o njihovim pravima i obvezama, a s ciljem podizanja njihove učinkovitosti te provoditi edukacije i državnih i lokalnih službenika o funkcijama i ovlastima vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

Edukacija državnih i lokalnih službenika

Tijekom 2011. godine Centar za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika Ministarstva uprave nije, sukladno planu i u cijelosti, provodio sve odgovarajuće programe izobrazbe državnih službenika. Naime, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 3. prosinca 2010. godine donijela Uredbu o osnivanju Državne škole za javnu upravu, čija je djelatnost stručno osposobljavanje i usavršavanje državnih službenika, službenika u tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave i u pravnim osobama s javnim ovlastima. 12. svibnja 2011. godine Vlada Republike Hrvatske je donijela odluku o prijenosu sredstava osiguranih u Državnom proračunu za potrebe stručnog osposobljavanja državnih službenika u 2011. godinu Državnoj školi za javnu upravu.

Programi izobrazbe državnih službenika kojima su, između ostalih, bile obuhvaćene teme zaštite i promicanja ljudskih i manjinskih prava ta suzbijanja diskriminacije prava bili su: „Zapošljavanje državnih službenika“, koji je namijenjen službenicima koji provode postupke zapošljavanja državnih službenika i u koji je bilo uključeno 8 državnih službenika; „Pripreme za polaganje državnog stručnog ispita“, u koji je bilo uključeno oko 100 državnih službenika.

Program "Ustavna zaštita ljudskih prava i građanskih sloboda" nije se provodio u 2011. godini.

X. SAVJET ZA NACIONALNE MANJINE

Imenovanje članova Savjeta za nacionalne manjine

Članovima Savjeta za nacionalne manjine u ožujku 2011. godine istekao je mandat stoga je Vlada Republike Hrvatske 10. veljače 2011. godine donijela Zaključak kojim poziva vijeća i udruge nacionalnih manjina da predlože kandidate za imenovanje članova Savjeta za nacionalne manjine.

Na sjednici održanoj 17. ožujka 2011. godine Vlada je imenovala na vrijeme od četiri godine 5 članova Savjeta iz reda istaknutih kulturnih, znanstvenih, stručnih, vjerskih djelatnika, te 6 članova koje su predložila vijeća nacionalnih manjina. Za predsjednika Savjeta imenovan je predstavnik židovske nacionalne manjine, te dva potpredsjednika jedan iz reda srpske i jedan iz reda njemačke nacionalne manjine.

Konstituiranjem Hrvatskoga sabora 22. prosinca 2011. godine prestao je i mandat zastupnicima nacionalnih manjina u Savjetu za nacionalne manjine. Na sjednici održanoj 9. veljače 2012. godine Vlada je donijela Rješenja o razrješenju dosadašnjih i imenovanju novih članova Savjeta po položaju koji se imenuju iz reda zastupnika nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru.

Aktivnosti Savjeta za nacionalne manjine

Analizirajući tijekom 2011. godine **primjenu Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina** i poduzimanje mjera iz Akcijskog plana u području službene i javne uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina, Savjet za nacionalne manjine zaključuje da je u prethodnom razdoblju ostvaren određeni napredak, ali da je i nadalje realizacija ovih prava u velikoj mjeri prepuštena diskrecionoj ocjeni lokalnih jedinica. Obzirom da statuti pojedinih jedinica još uvijek nisu u potpunosti usklađeni sa Ustavnim zakonom u dijelu koji se odnosi na pravo nacionalnih manjina na uporabu jezika i pisma Savjet podržava provedbu pojačanog nadzora nad zakonitošću rada i akata tijela u tim jedinicama. Nadalje, statističko praćenje broja i vrste sudskih postupaka koji su vođeni ili su mogli biti vođeni na manjinskom jeziku od iznimne su važnosti radi praćenja i utvrđivanja stvarnog stanja službene uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina. Savjet je aktivno sudjelovao u izradi plakata na jezicima nacionalnih manjina koji su distribuirani po sudovima, a kojima se informiraju pripadnici nacionalnih manjina da se u postupcima pred sudovima imaju pravo služiti svojim manjinskim jezikom. Savjet je mišljenja da još uvijek ravnopravna službena uporaba manjinskih jezika pred upravnim i sudbenim tijelima nije adekvatna, te da se pripadnici nacionalnih manjina još uvijek susreću s problemima u svezi izdavanja osobnih dokumenata na jeziku nacionalnih manjina.

U području **odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina** Savjet konstatira daljnji napredak. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta poduzima niz mjera u cilju stvaranja uvjeta za provođenje nastave u jednoj smjeni te promptnog osiguravanja udžbenika na jezicima nacionalnih manjina, posebno na područjima posebne državne skrbi. Učinjeni su daljnji pomaci u jačanju i afirmaciji tolerancije, razumijevanja i uvažavanja programom obrazovanja o interkulturalnosti te o holokaustu. U Subotici 12. travnja 2011. godine održan je skup u organizaciji "Otvorenog univerziteta Subotica" na temu "Ljudske slobode i prava u svjetlu evropskih integracija" na kojem je, uz potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske prof. dr. sc. Slobodana Uzelca, Savjet aktivno sudjelovao u posjetu

hrvatskoj nacionalnoj manjini u Srbiji. Savjet je također 24. i 25. studenog 2011. godine bio aktivni sudionik znanstvenog skupa "Veliki vidar - stoljeće Grigora Viteza" u čast stote obljetnice rođenja Grigora Viteza pod pokroviteljstvom i sponzorstvom Vlade Republike Hrvatske.

Analizom ostvarivanja programa **kulturne autonomije** nacionalnih manjina Savjet utvrđuje da je na ovom području postignut najveći mogući stupanj provedbe Ustavnog zakona čime se potvrđuje važnost sufinanciranja programa kulturne autonomije iz državnog proračuna, putem Savjeta. Kod manjeg broja udruga i ustanova nacionalnih manjina pojavljuju se poteškoće u podnošenju financijskih izvješća sukladnih Metodologiji praćenja ostvarivanja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina, te je potrebno nastaviti daljnje educiranje u vezi namjenskog korištenja proračunskih sredstava.

Sukladno strateškim planovima Vlade Republike Hrvatske od 2012. - 2014. i Zakonu o fiskalnoj odgovornosti te slijedom uočenih nedostataka u primjeni i provedbi Metodologije praćenja ostvarivanja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina i Kriterija za utvrđivanje financijske potpore za programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina, Savjet je 9. lipnja 2011. godine donio Odluke o izmjenama i dopunama navedene Metodologije i Kriterija koje su sada usklađene sa Zakonom o proračunu, Zakonom o fiskalnoj odgovornosti i Kodeksom pozitivne prakse i mjerilima za ostavljanje financijske potpore programima i projektima udruga. Navedenim izmjenama i dopunama dodatno su utvrđene osnove za ocjenjivanje predloženih programa, te su navedene sankcije u slučaju neprovođenja ugovornih obveza utvrđenih između Savjeta i manjinskih udruga i ustanova kao krajnjih korisnika proračunskih sredstava. U idućem razdoblju, po mišljenju Savjeta potrebno je planirati dodatnu edukaciju u svezi podnošenja financijskih izvješća sukladno Izmjenama i dopunama Metodologije kao i ostalih zakonskih propisa vezanih za raspolaganje sredstvima iz državnog proračuna Republike Hrvatske. Ujedno je potrebno dodatno educirati udruge i ustanove nacionalnih manjina za podnošenje prijave na fondove Europske unije namijenjenih za financiranje manjinskih programa civilnog društva. Savjet je 17. ožujka 2011. godine donio Odluku o rasporedu sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu (Narodne novine, br. 140/2010). Savjet ponovno ističe nužnost izmjene odredbe Zakona o udrugama koja propisuje da 3 osobe mogu osnovati udruhu. Taj kriterij, sa stanovišta financiranja, nije prihvatljiv za osnivanje udruga nacionalnih manjina, jer brojne male udruge vrše pritisak vezan uz raspodjelu sredstava, a osigurana sredstva se pri raspodjeli usitnjavaju čime se smanjuje mogućnost da se u potpunosti i zaokruženo provedu programi od značaja za očuvanje kulture nacionalnih manjina.

U ostvarivanju prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima Savjet smatra da se nedovoljno medijski prezentiraju svi sadržaji vezani za nacionalne manjine. Analizirajući programe Hrvatske radiotelevizije i Hrvatskog radija tijekom 2011. godine, može se uočiti, kao i prethodnih godine, da su emisije Hrvatskog radija uglavnom ispunile svoju namjenu u programskom smislu, dok programi Hrvatske radiotelevizije, još uvijek ne ispunjavaju obveze vezane za uvođenje programa na jezicima nacionalnih manjina. Za uvođenje programa na jezicima nacionalnih manjina postoji međunarodna obveza Hrvatske radiotelevizije vezane uz članak 5. Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima, koji se odnose na emisije i programe na talijanskom, mađarskom, češkom, slovačkom, rusinskom, ukrajinskom te srpskom jeziku. Hrvatska radiotelevizija je pozvana da dostavlja godišnje izvješće o proizvedenim, emitiranim emisijama i priložima o pripadnicima nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj u svojim programima te je predloženo održavanje zajedničkih sastanaka Savjeta s Ravnateljstvom Hrvatske radiotelevizije. Savjet je s Uredom

za nacionalne manjine sudjelovao u organizaciji seminara "Mediji i nacionalne manjine" koji je 4. svibnja 2011. godine održan u Opatiji. Na seminaru je analizirano ostvarivanje prava nacionalnih manjina na pristup medijima te zaštita manjina i uloga medija u demokratizaciji hrvatskog društva. Na dvodnevnom skupu pod nazivom "Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj na pragu ulaska u Europsku uniju" koji je održan na Plitvicama 18. i 19. studenoga 2011. godine u organizaciji Centra za međunarodne i sigurnosne studije Fakulteta političkih znanosti i Zaklade "Friedrich Eber Stiftung" iz Zagreba, iznesena su dosadašnja iskustva novinara i pripadnika nacionalnih manjina te definirane smjernice za adekvatnije ostvarivanju prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima.

Vezano uz izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u 2011. godini, Savjet je krajem 2010. godine predložio Vladi Republike Hrvatske planiranje financijskih sredstava za predizborne i edukacijsko informativne aktivnosti za izbor vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u lokalnim jedinicama, a s ciljem informiranja javnosti o navedenim izborima te motiviranja pripadnika nacionalnih manjina za kandidiranje i izlazak na izbore.

U cilju što bolje provedbe izborne promidžbe Savjet je od Ministarstva uprave zatražio obavijest o predviđenom terminu izbora te ukazao na potrebu većeg angažmana lokalnih jedinica u promidžbi. Za provedbu javne informativno-edukativne kampanje prihvaćena je ponuda Agencije "Stina" iz Splita, a koja je financirana s ukupnim iznosom od 255.000,00 kuna.

Savjet je i ove godine ukazivao na potrebu donošenja posebnog zakona kojim bi se regulirala procedura, promidžba, načini financiranja i ostala bitna pitanja oko provedbe manjinskih izbora, a Državnom izbornom povjerenstvu predložilo sljedeće:

1. da se na izbornoj listi upiše prezime a zatim ime kandidata
2. da se na glasačkom listiću pored prezimena i imena kandidata navede naziv predlagatelja
3. da bez obzira na broj kandidata izborna lista treba biti na jednom listu
4. da se na vidnom mjestu na biralištu istakne uvećanu izbornu listu
5. da se broj i mjesta birališta odrede na način da budu dostupni svakom biraču
6. da se u biračke odbore imenuje najmanje jedan član i njegov zamjenik iz reda pripadnika nacionalnih manjina koji biraju članove vijeća i predstavnika.

Savjet konstatira da je izbore u srpnju 2011. godine obilježilo neadekvatno vrijeme održavanja izbora, nedovoljan broj izbornih mjesta i neadekvatna promidžba, a izlaznost od 11,2% pripadnika nacionalnih manjina ukazuje da su manjine uložile veliki napor, te unatoč navedenim manjkavostima postigle dobru organiziranost i pokazale veliki interes za održavanje izbora. U postupku donošenja Zakona o registru vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Savjet je uputio Ministarstvu uprave mišljenje da se nisu u potpunosti uspostavili preduvjeti za organiziranje i učinkovitije funkcioniranje vijeća i predstavnika, uslijed nedovoljne uključenosti vijeća i predstavnika u javni život i suradnje vijeća i predstavnika sa lokalnim jedinicama.

Savjet je s Uredom za nacionalne manjine sudjelovao u organizaciji 3 seminara o ulozi i unaprjeđenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina koji su održani 21. ožujka 2011. godine u Rijeci, 20. travnja 2011. godine u Osijeku i 16. prosinca 2011. godine u Sisku.

Nadalje, Savjet kontinuirano prati **zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i tijelima lokalnih jedinica, te pravosudnim tijelima**. Sukladno Odluci o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske iz 2009. godine i Kriterijima za smanjenje broja zaposlenih iz 2010. godine, zapošljavanje novih državnih službenika, uključujući i zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina, odnosi se isključivo na radna mjesta: koja ostanu upražnjena zbog prestanka službe državnog službenika ukoliko nije moguće osigurati redovito obavljanje poslova preraspodjelom između postojećih državnih službenika i koje će se provoditi primjenom klauzule 2 za 1 (za dva otišla jedan novi zaposleni) te na radna mjesta koja je neophodno popuniti za izvršavanje obveza preuzetih prema Europskoj uniji, ukoliko su za njihovo zapošljavanje osigurana potrebna financijska sredstva.

Navedena ograničenja zapošljavanja novih službenika u državnoj upravi mogući su razlozi za još uvijek nedostatnu zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim i pravosudnim tijelima, ali nacionalne manjine nedovoljno participiraju u državnoj upravi djelomično i iz razloga što se još uvijek nedovoljno pozivaju na pripadnost nacionalnoj manjini kao prednosti pri zapošljavanju.

Savjet je aktivno sudjelovao na okruglim stolovima o primjeni članka 22. Ustavnog zakona koji su se u organizaciji Ministarstva pravosuđa održali u Vukovaru, 15. travnja 2011. godine i u Gospiću 30. lipnja 2011. godine. Savjet je mišljenja da će Ministarstvo pravosuđa prijamom 23 službenika pripadnika nacionalnih manjina, sukladno Planom prijama u državnu službu za pravosudna tijela u 2011. godini, povećati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima. Savjet je ujedno mišljenja da će se dosljednom provedbom Plana prijama za razdoblje od 2011. do 2014. godine uspjeti osigurati zastupljenost manjina u ukupnom broju zaposlenih od 5,5%.

Nadalje, Savjet je analizirao **Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske**, broj U-I-3786/2010, U-I-3597/2010, U-I-120/2011 od 29. srpnja 2011 godine, te smatra da je Ustavni sud Republike Hrvatske Odlukom U-I-120/2011 od 29. srpnja 2011. godine, suprotno članku 5. Ustavnog zakona za provedbu Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 121/10) (koji izričito propisuje da se Zakon o izboru zastupnika u Hrvatski Sabor može mijenjati najkasnije godinu dana prije održavanja parlamentarnih izbora) donio citiranu odluku 4 mjeseca prije održavanja izbora i 3 mjeseca prije zakonskog roka raspuštanja Hrvatskoga Sabora. Takvom odlukom mijenjaju se izborna pravila u godini parlamentarnih izbora, te se time izravno krši Ustavni zakon za provedbu Ustava Republike Hrvatske.

Iz obrazloženja Odluka Ustavnog suda koje se odnose na kriterije nacionalne pripadnosti, o jednom jedinstvenom narodu kao zajednici državljanja, otvorila su se pitanja i to prvenstveno ona koja se odnose na ishodišna i temeljna prava nacionalnih manjina i njihove ravnopravnosti s većinskim narodom, jer je iz Ustava Republike Hrvatske više nego razvidno da su pripadnici nacionalnih manjina prepoznati i priznati kao dio naroda i to kao građani i pripadnici nacionalnih manjina Savjet smatra nedopustivim da obrazloženja Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-I-3786/2010; U-I-3597/2010 i U-I-120/2011, otvaraju pitanje da li se Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina tretira kao organski zakon ili ga se dovodi u razinu običnog zakona. Savjet, nadalje, smatra indikativnim što je Odluka Ustavnog suda donešena svega nekoliko tjedana nakon što je Europska komisija donijela Odluku o zatvaranju poglavlja 23 "Pravosuđe i vladavina prava". Republika Hrvatska se u zatvaranju ovog poglavlja izričito pozivala na unapređenje biračkog prava pripadnika

nacionalnih manjina primjenom dodatnog prava glasa, te prekidom višegodišnje segregacije pripadnika nacionalnih manjina na biračkim mjestima, prekidom političke getoizacije pripadnika nacionalnih manjina, odnosno njihovih političkih predstavnika, te se tako otvorilo pitanje bojazni o smanjivanju prava pripadnika nacionalnih manjina nakon završetka pregovora o pristupanju Hrvatske članstvu u Europskoj uniji. Po mišljenju Savjeta citirane odluke proizvele su određene pojave animoziteta unutar nacionalnih manjina u RH, prema pripadnicima srpske nacionalne manjine, smatrajući ih odgovornim što je odlukama ukinuto dodatno pravo glasa nacionalnim manjinama. Takve stavove Savjet smatra neutemeljenim i u potpunosti odbacuje, ali su oni nepobitno reakcija na gore citirane Odluke. Sukladno navedenom Savjet jednoglasno podržava odluke Kluba zastupnika nacionalnih manjina Hrvatskoga Sabora, te pokretanje rasprave u Hrvatskome Saboru Odlukama Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj U-I- 3786/2010; U-I-3597/2010 i U-I-120/2011 od 29. srpnja 2011. godine.

Ocjena Savjeta za nacionalne manjine o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2011. Godini

U 2011. godini, postignut je napredak u provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i to prvenstveno na području ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina i odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Međutim još uvijek postoje izraziti problemi i poteškoće vezane uz: sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika, sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina u tijelima uprave na državnom i lokalnom nivou te pravosudnim tijelima, pristupu javnim medijima, normativnom uređenju izbora za vijeća i predstavnike te uz povrat imovine.

Savjet skreće pozornost da se u 2011. godine susretao s ozbiljnim poteškoćama u obavljanju svojih obveza iz razloga još uvijek nepopunjenosti Stručne službe Savjeta. Sukladno strateškim planu planovima i Zakonu o proračunu, obveza Stručne službe Savjeta je vršiti kontrolu nad korisnicima proračunskih sredstva za programe ostvarivanja kulturne autonomije koji se financiraju iz državnog proračuna putem Savjeta. U 2011. godini ta su sredstva iznosila 41.268.918,00 kuna, a njima je financirano 89 udruga, sa 216 pododbora, matica beseda, itd. (ukupno 842 programa) te su financirane obveze iz bilateralnih sporazuma Republike Hrvatske sa matičnim državama nacionalnih manjina. Ujedno je i obveza Savjeta vršiti terenske izvide vezane za utrošak navedenih proračunskih sredstva. Obveze vezano uz raspodjelu sredstava iz državnog proračuna, kao i ostale obveze koje proizlaze iz Ustavnog zakona, Stručna služba Savjeta obavlja samo sa 3 službenika, što s obzirom na obim posla nije dostatno. Navedeno upućuje da je, prije svega, potrebno u potpunosti osigurati uvjete za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i mjera iz Akcijskog plana o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

XI. STAMBENO ZBRINJAVANJE I POVRATAK

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije provodi programe obnove u ratu oštećenih ili uništenih obiteljskih kuća, kao i operativne programe stambenog zbrinjavanja, uključujući i sanaciju/izgradnju više stambenih objekata za potrebe povrata stanova bivšim nositeljima stanarskih prava.

U 2011. godini Republika Hrvatska je nastavila provedbu programa obnove i popravka u ratu oštećenih ili uništenih stambenih jedinica, kao i ulaganja u obnovu /izgradnju objekata osnovne komunalne i socijalne infrastrukture, s ciljem dovršetka programa obnove i povratka, kao i stvaranja uvjeta za održivi ostanak i življenje u bivšim ratom stradalim područjima.

Programom organizirane obnove obiteljskih kuća IV.-VI. stupnja oštećenja u 2011. godini, obnovljeno je 425 obiteljskih kuća, a isplatama novčanih potpora za popravak obiteljskih kuća I-III. stupnja oštećenja, popravljene su 274 obiteljske kuće. U listopadu 2011. godine, započeo je novi program organizirane obnove koji obuhvaća 550 obiteljskih kuća IV.-VI. stupnja oštećenja, s planiranim rokom završetka sredinom 2012. godine. Sve obitelji korisnika prava opremaju se najnužnijim predmetima kućanstva (namještaj) i aparatima bijele tehnike. Tako je u 2011. godini, korisnicima prava isporučeno 707 kompleta namještaja i 2.661 aparat bijele tehnike.

Programom obnove devastiranih objekata u 2011. godini obnovljeno je 12 obiteljskih kuća, u fazi izvođenja radova su 2 kuće, a u pripremi za pokretanje postupaka javne nabave je 10 obiteljskih kuća.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske napominje kako nacionalna pripadnost korisnika nije sadržana kao obilježje te se ne vodi posebna evidencija za pripadnike nacionalnih manjina, stoga Ministarstvo nije u mogućnosti iznijeti podatke koliko je pripadnika nacionalnih manjina stambeno zbrinuto na temelju navedenih propisa. U rješavanju navedenih predmeta u nadležnosti Ministarstva postupa se jednako prema svim strankama neovisno o nacionalnoj pripadnosti.

Sredstva za provedbu Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2011. godini, osigurana su na šest pozicija Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te kroz jednu poziciju Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja.

Sa pozicija Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u 2011. godini utrošeno 480.644.936,73 kn iz kojih je sredstava među ostalim financirano i rješavanje problema izbjeglih pripadnika nacionalnih manjina. Sa pozicije Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja za rješavanje problema izbjeglih pripadnika nacionalnih manjina, u 2011. godini utrošeno je 91.695.541,00 kn.

Utrošena financijska sredstva sa pozicija Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te kroz jednu poziciju Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja, za rješavanje problema nacionalnih manjina utrošeno je u 2011. godini 572.340.477,73 kn.

Ocjena stanja i preporuke

U 2011. godini uspješno su provedene aktivnosti predviđene Revidiranim Akcijskim planom za ubranu provedbu programa stambenog zbrinjavanja na i izvan područja posebne državne skrbi za izbjeglice - bivše nositelje stanarskog prava koji se žele vratiti u Republiku Hrvatsku kojeg je Vlada donijela u lipnju 2010. godine. U narednom razdoblju potrebno je nastaviti s provedbom Revidiranog Akcijskog plana.

XII. ETNIČKI MOTIVIRANA KAZNENA DJELA I POSTUPCI VEZANI UZ DISKRIMINACIJU

Diskriminacija i zločin iz mržnje

Vezano uz područje suzbijanja diskriminacije važno je istaknuti kako novi Kazneni zakon, koji je Hrvatski sabor usvojio 21. listopada 2011. godine, uvodi nove osnove diskriminacije vezano uz kazneno djelo povrede ravnopravnost usklađujući ih s ustavnim osnovama i osnovama navedenim u Zakonu o suzbijanju diskriminacije. U općem dijelu Kazneni zakon definira zločin iz mržnje kao kazneno djelo počinjeno zbog rasne pripadnosti, boje kože, vjeroispovijesti, nacionalnog ili etničkog podrijetla, spolnog opredjeljenja ili rodnog identiteta druge osobe. Time je definicija zločina iz mržnje usklađena s Okvirnom odlukom vijeća 2008/913/JHA od 28. studenoga 2008. godine o suzbijanju određenih obrazaca i izraza rasizma i ksenofobije putem kaznenog prava. Dalje je propisano kako će se zločin iz mržnje uzimati kao otegotna okolnost kaznenog djela sa strože propisanim kaznama. Poseban dio kaznenog zakona uključuje kazneno djelo poticanja na nasilje i mržnju.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske na sjednici 14. travnja 2011. godine usvojila je Izvješće o provedbi Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije, za razdoblje od 2008. do 2013. godine za 2010. godinu. Također, Vlada Republike Hrvatske je na 141. sjednici održanoj 21. srpnja 2011. godine prihvatila Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2011. - 2013. godine.

Protokol za postupanje u slučaju zločina iz mržnje

Vlada Republike Hrvatske 2. travnja 2011. godine usvojila je Protokol o postupanju u slučaju zločina iz mržnje. Donošenje Protokola temelji se na obvezama koje za Republiku Hrvatsku proizlaze potpisivanjem međunarodnih dokumenata: Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije, Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda Vijeća Europe i dr. kao i na obvezi Republike Hrvatske koja proizlazi iz Pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske za Poglavlje 23. "Pravosuđe i temeljna prava", podmjerilo 9.2.1. (vezano za uspostavu evidencije rezultata u slučajevima diskriminacije i zločina iz mržnje te je u skladu s ciljevima i mjerama iz Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava 2008. - 2011., a odnose se na obvezu osiguravanja sustava praćenja i vođenja statističkih pokazatelja o kaznenim djelima diskriminacije i kaznenim djelima u vezi zločina iz mržnje).

U skladu s Protokolom, Ured za ljudska prava definira se kao središnje tijelo za prikupljanje i objavu podataka o zločinima iz mržnje te za suradnju s organizacijama civilnog društva i međunarodnim organizacijama.

Protokol predviđa prikupljanje podataka svakih 6 mjeseci od strane ključnih institucija (Ministarstvo unutarnjih poslova, Državno odvjetništvo, Ministarstvo pravosuđa). Sukladno tome, Ministarstvo pravosuđa uspostavilo je track record za sudske postupke vezane uz zločin iz mržnje.

U studenom 2011. izrađen je obrazac za statističko praćenje sudskih postupaka povezanih uz zločin iz mržnje, a sukladno Protokolu za postupanje u slučaju zločina iz mržnje koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila na sjednici održanoj 2. travnja 2011. Ministarstvo pravosuđa, sukladno obvezama preuzetim iz Protokola, izradilo je jedinstveni Obrazac za

statističko praćenje kaznenih djela vezano uz zločine iz mržnje kao i jedinstveni Obrazac za statističko praćenje prekršajnih djela posebno označenih uz motiv mržnje.

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2011., od ukupno 26 predmeta vezanih za kazneno djelo zločina iz mržnje sukladno čl. 89. toč. 36. Kaznenog zakona, 6 predmeta, u kojima je okrivljeno 13 osoba, odnosilo se na kazneno djelo zločina iz mržnje zbog nacionalnog podrijetla. Od navedenog broja 1 je osoba osuđena na kaznu zatvora.

U odnosu na kaznena djela vezana za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije čl. 1., ukupno je zaprimljeno 5 predmeta, dok je 12 ostalo neriješeno iz prethodnog razdoblja. Za 6 predmeta donesene su pravomoćne osuđujuće presude, dok je na kraju 2011. godine ostalo neriješeno 11 predmeta. Od navedenog broja 1 se predmet, prenesen iz prethodnog razdoblja, odnosio na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla te još nije riješen.

U odnosu na građanska djela vezana za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije čl. 1., u 2011. godini zaprimljeno je ukupno 29 predmeta, o čega se 7 odnosi na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla. Nadalje, u 2011. godini ukupno je doneseno 13 pravomoćnih osuđujućih presuda, od čega se 3 presude odnose na predmete diskriminacije na temelju nacionalnog podrijetla.

U prekršajnim predmetima vezanim za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije čl. 1. ukupno je zaprimljeno 47 predmeta, od čega 10 zbog diskriminacije na temelju nacionalnog podrijetla, a 8 zbog diskriminacije na temelju etničke pripadnosti. U 2011. godini doneseno je ukupno 26 pravomoćnih presuda, od čega 8 osuđujućih presuda zbog diskriminacije na temelju etničke pripadnosti, a 4 osuđujuće presude zbog diskriminacije na temelju nacionalnog podrijetla.

Zbirno, vezano provedbu Zakona o suzbijanju diskriminacije u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2011. godine vodili su se (ili se još vodi) 17 sudskih postupaka za slučajeve diskriminacije u kaznenim predmetima (6 pravomoćnih presuda), 65 sudskih postupaka za slučajeve diskriminacije u građanskim predmetima (13 pravomoćnih presuda) i 58 sudskih postupaka za slučajeve diskriminacije u prekršajnim predmetima (26 pravomoćnih presuda). Također, vezano uz govor mržnje na sportskim natjecanjima u natjecateljskoj godini 2010./2011. kažnjen je NK Hajduk s 80.000,00 kuna.

Praćenje i analiza događaja s obilježjima nacionalne ili vjerske mržnje i netrpeljivosti

Ministarstvo unutarnjih poslova kontinuirano prati i prikuplja podatke te analizira sve događaje koji su kvalificirani kao zločini iz mržnje po vjerskoj, nacionalnoj i drugoj osnovi.

Tijekom 2011. godine zabilježeno je ukupno 57 kaznenih djela kod kojih je kriminalističkim istraživanjem utvrđeno da su motivirana mržnjom. Od 57 evidentiranih razriješeno je 55 kaznenih djela ili 96,49%. Gledajući po motivima od 57 kaznenih djela 10 kaznenih djela ili 17,54% je motivirano etničkom pripadnošću dok su kod 47 kaznenih djela motivi drugi (spolna orijentacija, podrijetlo, drugi motivi). Prema nacionalnoj strukturi oštećenih etnički motiviranim kaznenim djelima 8 je kaznenih djela motivirano je mržnjom prema Srbima, 1 kazneno djelo motivirano mržnjom prema Romima i 1 kazneno djelo motivirano mržnjom prema Hrvatima. Tijekom 2011. godine nisu evidentirana kaznena djela motivirana vjerskom pripadnošću.

Analizirajući stanje i uspoređujući podatke može se istaknuti da ne postoje pokazatelji koji bi ukazivali na posebnu ili povećanu ugroženost pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Također ne postoji neki oblik organiziranog ili planiranog nasilja prema pripadnicima nacionalnih manjina nego se u svim slučajevima radilo o pojedinačnim i sporadičnim incidentima bez naznake o povećanoj ugrozi na određenom području ili u određenom vremenu. Važno je istaknuti da je ukupan broj etnički motiviranih kaznenih djela smanjen za 47,36% odnosno s 19 na 10 što ukazuje na znatno poboljšanje sigurnosne situacije u tom području.

Stanje sigurnosti na područjima posebne državne skrbi (PPDS)

Ocjena stanja i poduzete aktivnosti

Područja posebne državne skrbi (PPDS) utvrđena su Zakonom o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine broj: 44/96, 57/96, 124/97, 78/99, 73/00, 87/00, 127/00, 94/01, 88/02, 26/03 - pročišćeni tekst, 42/05, 90/05, 86/08 i 57/11). Kod određivanja PPDS uzimane su u obzir okolnosti nastale na temelju agresije na Republiku Hrvatsku (prve dvije skupine), te kriterij ekonomske razvijenosti, strukturnih poteškoća i demografski kriterij (treća skupina). Prva i druga skupina ovih područja utvrđene su radi otklanjanja posljedica rata i bržeg povratka stanovništva koje je prebivalo na tim područjima prije Domovinskog rata, poticanja demografskog i gospodarskog napretka, a samim time i postizanja što ravnomjernijeg razvitka svih područja Republike Hrvatske. Ujedno, ovo su i područja u kojima je, u odnosu na ostale nacionalne manjine na tim područjima, prisutnija populacija srpske manjine u Republici Hrvatskoj.

Navedene prve dvije skupine PPDS prostiru se na dijelovima područja 11 policijskih uprava, i to: bjelovarsko - bilogorskoj, brodsko - posavskoj, karlovačkoj, ličko - senjskoj, osječko - baranjskoj, požeško - slavonskoj, sisačko - moslavačkoj, šibensko - kninskoj, virovitičko - podravskoj, vukovarsko - srijemskoj i zadarskoj.

Stanje sigurnosti razmatra se zasebno za te skupine PPDS kao i za cijela područja navedenih policijskih uprava, što je vidljivo iz niže navedenih pokazatelja.

| POLICIJSKE UPRAVE (s PPDS) | POVRŠINA | | |
|-------------------------------|----------------------------|----------|---------------------------------------|
| | (u kvadratnim kilometrima) | | % |
| | CIJELOG PODRUČJA PU | PPDS | UDIO PPDS U CIJELOM PODRUČJU PU |
| BJELOVARSKO - BILOGORSKA | 2.636,67 | 883,76 | 33,52 |
| BRODSKO - POSAVSKA | 2.034,00 | 338,00 | 16,62 |
| KARLOVAČKA | 3.918,65 | 1.864,90 | 47,59 |
| LIČKO - SENJSKA | 5.350,50 | 4.312,94 | 80,61 |
| OSJEČKO - BARANJSKA | 4.149,00 | 1.652,60 | 39,83 |
| POŽEŠKO - SLAVONSKA | 1.815,00 | 1.000,00 | 55,10 |
| SISAČKO - MOSLAVAČKA | 4.470,17 | 3.016,79 | 67,49 |
| ŠIBENSKO - KNINSKA | 2.946,00 | 2.191,00 | 74,37 |
| VIROVITIČKO - PODRAVSKA | 2.136,67 | 509,25 | 23,83 |
| VUKOVARSKO - SRIJEMSKA | 2.444,23 | 1.982,24 | 81,10 |

| | | | |
|---------------|------------------|------------------|--------------|
| ZADARSKA | 3.643,00 | 2.655,43 | 72,89 |
| UKUPNO | 35.543,89 | 20.406,91 | 57,41 |

Ove skupine PPDS obuhvaćaju površinu od 20.406,91 kvadratnih kilometara, a prostiru se na 57,41 % ukupne površine područja gore navedenih policijskih uprava koja iznosi 35.543,89 kvadratnih kilometara. Njihov najveći udio zastupljen je na području Policijske uprave vukovarsko - srijemske (81,10%), a najmanji na području Policijske uprave brodsko - posavske (16,62%).

Prema popisu stanovništva iz 2001. godine na cjelokupnim područjima 11 policijskih uprava koje imaju 1. i 2. skupinu PPDS živi ukupno 1.682.112 stanovnika. Od toga, po nacionalnoj strukturi 1.437.831 stanovnika ili 85,48% su Hrvati, 153.306 stanovnika ili 9,11% su Srbi, a 90.975 stanovnika ili 5,41% su pripadnici ostalih nacionalnosti.

| POLICIJSKE UPRAVE (SA PPDS) | STANOVNIŠTVO NA PODRUČJIMA CIJELIH POLICIJSKIH UPRAVA SA PODRUČJIMA OD POSEBNE DRŽAVNE SKRBI | | | | | | |
|--------------------------------|---|------------------|--------------------|----------------|--------------------|---------------|--------------------|
| | UKUPNO | HRVATI | | SRBI | | OSTALI | |
| | (broj) | (broj) | (udio u ukupnom %) | (broj) | (udio u ukupnom %) | (broj) | (udio u ukupnom %) |
| BJELOVARSKO-BILOGORSKA | 133.034 | 109.871 | 82,59 | 9.421 | 7,08 | 13.742 | 10,33 |
| BRODSKO-POSAVSKA | 176.765 | 166.129 | 93,98 | 5.347 | 3,02 | 5.289 | 2,99 |
| KARLOVAČKA | 144.422 | 119.197 | 82,53 | 20.575 | 14,25 | 4.650 | 3,22 |
| LIČKO-SENJSKA | 53.677 | 46.105 | 85,89 | 6.329 | 11,79 | 1.243 | 2,32 |
| OSJEČKO-BARANJSKA | 330.506 | 277.245 | 83,89 | 28.866 | 8,73 | 24.395 | 7,38 |
| POŽEŠKO-SLAVONSKA | 85.831 | 76.118 | 88,68 | 5.616 | 6,54 | 4.097 | 4,77 |
| SISAČKO-MOSLAVAČKA | 185.643 | 148.268 | 79,87 | 22.953 | 12,36 | 14.422 | 7,77 |
| ŠIBENSKO-KNINSKA | 112.939 | 99.879 | 88,44 | 10.227 | 9,06 | 2.833 | 2,51 |
| VIROVITIČKO-PODRAVSKA | 92.482 | 83.554 | 90,35 | 6.612 | 7,15 | 2.316 | 2,50 |
| VUKOVARSKO-SRIJEMSKA | 204.768 | 160.277 | 78,27 | 31.644 | 15,45 | 12.847 | 6,27 |
| ZADARSKA | 162.045 | 151.188 | 93,30 | 5.716 | 3,53 | 5.141 | 3,17 |
| UKUPNO | 1.682.112 | 1.437.831 | 85,48 | 153.306 | 9,11 | 90.975 | 5,41 |

Na tim skupinama PPDS živi ukupno 470.622 stanovnika (27,98% od ukupnog stanovništva na cjelokupnim područjima promatranih 11 policijskih uprava). Od toga, po nacionalnoj strukturi 331.520 stanovnika ili 70,44% su Hrvati, 103.392 stanovnika ili 21,97% su Srbi, a 35.710 stanovnika ili 7,59% su pripadnici ostalih nacionalnosti.

| POLICIJSKE UPRAVE (SA PPDS) | STANOVNIŠTVO NA PODRUČJIMA OD POSEBNE DRŽAVNE SKRBI | | | | | | |
|--------------------------------|---|--------|--------------------|--------|--------------------|--------|--------------------|
| | UKUPNO | HRVATI | | SRBI | | OSTALI | |
| | (broj) | (broj) | (udio u ukupnom %) | (broj) | (udio u ukupnom %) | (broj) | (udio u ukupnom %) |
| BJELOVARSKO-BILOGORSKA | 19.579 | 14.146 | 72,25 | 2.460 | 12,56 | 2.973 | 15,18 |

| | | | | | | | |
|-----------------------|----------------|----------------|--------------|----------------|--------------|---------------|-------------|
| BRODSKO-POSAVSKA | 9.541 | 7.616 | 79,82 | 1.600 | 16,77 | 325 | 3,41 |
| KARLOVAČKA | 32.316 | 20.596 | 63,73 | 10.243 | 31,70 | 1.477 | 4,57 |
| LIČKO-SENJSKA | 41.191 | 34.065 | 82,70 | 6.212 | 15,08 | 914 | 2,22 |
| OSJEČKO-BARANJSKA | 68.533 | 36.268 | 52,92 | 20.214 | 29,50 | 12.051 | 17,58 |
| POŽEŠKO-SLAVONSKA | 25.445 | 20.050 | 78,80 | 3.016 | 11,85 | 2.379 | 9,35 |
| SISAČKO-MOSLAVAČKA | 78.648 | 59.136 | 75,19 | 16.137 | 20,52 | 3.375 | 4,29 |
| ŠIBENSKO-KNINSKA | 40.283 | 31.130 | 77,28 | 8.381 | 20,81 | 772 | 1,92 |
| VIROVITIČKO-PODRAVSKA | 7.511 | 6.456 | 85,95 | 873 | 11,62 | 182 | 2,42 |
| VUKOVARSKO-SRIJEMSKA | 123.322 | 81.632 | 66,19 | 30.622 | 24,83 | 11.068 | 8,97 |
| ZADARSKA | 24.253 | 20.425 | 84,22 | 3.634 | 14,98 | 194 | 0,80 |
| UKUPNO | 470.622 | 331.520 | 70,44 | 103.392 | 21,97 | 35.710 | 7,59 |

Napomena: podaci o broju stanovnika odnose se na stanje po popisu stanovništva iz 2001. godine

Povratak raseljenog stanovništva na PPDS

Tijekom 2011. godine na prve dvije skupine PPDS policija je evidentirala povratak 56 raseljenih osoba, od čega bez potvrde o planu povratka njih 52, a s potvrdom 4. Najviše raseljenih osoba vratilo se na PPDS policijskih uprava karlovačke (52), sisačko-moslavačke (17) te zadarske (12). Policija je evidentirala da se na ta Područja do 31. prosinca 2011. godine sveukupno vratilo 102.503 raseljene osobe.

Stanje i kretanje kriminaliteta

Tijekom 2011. godine na prve dvije skupine Područja posebne državne skrbi zabilježeno je 6.214 kaznenih djela, što u odnosu na isto razdoblje 2010. godine, kada je zabilježeno 6.267 kaznenih djela, predstavlja smanjenje za 53 kaznenih djela, odnosno 0,8%. Istodobno, zabilježena je i manja razriješenost kaznenih djela. Naime, tijekom 2011. godine razriješeno je 3.849 kaznenih djela, što predstavlja smanjenje razriješenosti za 5,6% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (u 2010. godini razriješeno je 4.077 kaznenih djela). Naknadna otkrivenost kaznenih djela također je u smanjenju jer je tijekom 2011. godine otkriveno 1.720 kaznenih djela, što je za 312 kaznenih djela, odnosno 15,4% manje u odnosu na 2010. godinu kada je otkriveno 2.032 kaznenih djela. Najveći pad broja zabilježenih kaznenih djela tijekom 2011. godine u odnosu na isto razdoblje 2010. godine bilježi se u Policijskoj upravi ličko-senjskoj, i to za 66,2%.

Stanje javnog reda i mira

Tijekom 2011. godine na PPDS zabilježeno je počinjenje ukupno 2.828 prekršaja iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira (u daljnjem tekstu: ZPPJRM), što je porast za 8,5% u odnosu na 2010. godinu, kada ih je zabilježeno 2.606. Najveći porast broja zabilježenih prekršaja tijekom 2011. godine u odnosu na 2010. godinu bilježi se u Policijskoj upravi bjelovarsko-bilogorskoj (46,6%), dok je najveći pad broja prekršaja u 2011. u odnosu na 2010. godinu zabilježen u Policijskoj upravi virovitičko-podravskoj (31,4%).

Nadalje, tijekom 2011. godine na promatranim skupinama PPDS zabilježen je ukupno 21 događaj koji je imao obilježja međuetničke netrpeljivosti ili su s tim u vezi izazvali pozornost javnosti i to:

| Broj događaja | Nacionalnost počinitelja | Nacionalnost osoba na štetu kojih je počinjen događaj ili zaštićeno pravno dobro |
|---------------|--------------------------|--|
| 2 | srpska | hrvatska, opće društvene vrijednosti |
| 1 | srpska | Republika Hrvatska |
| 3 | NN | opće društvene vrijednosti |
| 3 | srpska | hrvatska |
| 5 | srpska | opće društvene vrijednosti |
| 1 | hrvatska | opće društvene vrijednosti |
| 2 | hrvatska | srpska |
| 1 | NN | nepoznata nacionalnost |
| 1 | NN | Republika Hrvatska |
| 1 | NN | srpska |
| 1 | hrvatska i ruska | srpska |

Za usporedbu, tijekom 2010. godine je na istim Područjima zabilježeno ukupno **33** takva događaja.

Poduzete mjere

U cilju zadržavanja razine sigurnosti i osiguranja nesmetanog povratka stanovništva na prve dvije skupine Područja posebne državne skrbi poduzimaju se različite zakonske preventivne i represivne mjere, a naročito: pojačana policijska ophodna djelatnost, mjere zaprječavanja napada na osobe i devastacije njihove imovine, mjere zaprječavanja sknavljenja, oštećivanja i uništavanja spomenika i spomen obilježja iz II. Svjetskog rata i Domovinskog rata, grobišta te vjerskih i kulturnih objekata, osobito onih povezanih s nacionalnim manjinama, žurno organiziranje i provođenje kriminalističkih istraživanja u slučaju kaznenih djela, naročito onih s elementima mržnje, suradnja s predstavnicima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i građanima, suradnja s nadležnim centrima SOA-e te druge mjere, ovisno o sigurnosnom stanju i pojedinim događajima.

Ocjena stanja i preporuke

U području suzbijanja diskriminacije tijekom 2011. godine dolazi do daljnjeg unaprjeđenja normativnog okvira uvođenjem nove osnove diskriminacije u Kazneni zakon iz listopada 2011. godine, sukladno ustavnim i osnovama navedenim u Zakonu o suzbijanju diskriminacije. Usvojen je i Protokol o postupanju u slučaju zločina iz mržnje čime je Republika Hrvatska ispunila obveze koje proizlaze potpisivanjem međunarodnih dokumenata te obveze koja proizlazi iz Pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske za Poglavlje 23. "Pravosuđe i temeljna prava", podmjerilo 9.2.1.

Na temelju navedenih pokazatelja u 2011. godini Ministarstvo unutarnjih poslova zaključuje da je stanje sigurnosti na prve dvije skupine PPDS stabilno, a kaznena i prekršajna problematika kao i stanje te kretanje drugih relevantnih pokazatelja stanja sigurnosti bitno se ne razlikuje od ostalih područja Republike Hrvatske. Međutim, bez obzira na zadovoljavajuće stanje sigurnosti, policijske uprave koje na svom području imaju PPDS u idućem razdoblju nastojat će navedeno stanje sigurnosti i dalje podizati na što višu razinu.

XIII. PROVEDBA DIJELA NACIONALNOG PROGRAMA ZA ROME I AKCIJSKOG PLANA DESETLJEĆA ZA UKLJUČIVANJE ROMA 2005. - 2015.

Od donošenja Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005. - 2015., postignut je znatan napredak na svim područjima, te se sustavno radi na što većem uključivanju romske djece u obrazovni sustav, poboljšanju zdravlja i zdravstvene zaštite romske populacije, povećanju zapošljavanja Romkinja i Roma, poboljšanju uvjeta stanovanja, kao i na provedbi ostalih mjera usmjerenih prema rješavanju poteškoća s kojima se susreće romska nacionalna manjina. Posvećuje se pozornost očuvanju romske kulture, tradicije, jezika i običaja.

U području **predškolskog odgoja i naobrazbe** na početku 2010./2011. pedagoške godine bilo je 799 djece, od kojih 399 (198 m i 201 ž) u predškolskom odgoju, a 400 djece (196 m i 204 ž) u programu predškole. U 2011. godini, odnosno na kraju 2010./2011. bilo je 623 djece u predškolskom odgoju, od kojih 276 (136 m i 140 ž) u redovnom predškolskom odgoju i 310 (156 m i 154 ž) u programu predškole. Na početku 2011./2012. pedagoške godine uključeno je ukupno 623 djece, od kojih je 289 (137 m i 152 ž) u predškolskom odgoju, a 334 (185 m i 149 ž) u programu predškole.

U području **osnovnoškolskog obrazovanja** u 2010./2011. šk. god. bilo je 4723 (2409 m, 2314 ž), a na početku 2011./2012. šk. god. je 4915 učenika (2509 m, 2406 ž).

U sustav **osnovnoškolskog obrazovanja** uključuje se sve veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Prilikom upisa u Odluci o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u srednje škole, koju donosi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, posebnom točkom određen je upis učenika romske populacije na osnovi Nacionalnog programa za Rome, na način da se omogućava manji broj bodova s kojim se pripadnici romske nacionalne manjine mogu upisati u željeni srednjoškolski program. Iako je veći broj učenika koji nastavljaju obrazovanje u trogodišnjim srednjoškolskim programima u odnosu na broj učenika u četverogodišnjim programima, vidljiv je porast i broja učenika upisanih u prve razrede četverogodišnjih škola. Također je vidljivo da se učenici ispisuju iz škole, tj. napuštaju srednjoškolsko obrazovanje.

U srednjoj školi na kraju 2009./2010. bilo je 290 učenika (154 m, 136 ž), na kraju 2010./2011. bilo je 327 učenika (158 m, 169 ž), a na početku 2011./2012. uključeno je u srednjoj školama 425 učenika (214 m, 211 ž).

U 2009./2010. prekinulo je obrazovanje 37 učenika (21 m, 16 ž) od njih 290 (154 m, 136 ž), a ponavljača je 14 (10 m, 4 ž), u 2010./2011. obrazovanje je prekinulo 57 učenika (27 m, 30 ž) od njih 327 (158 m, 169 ž), a ponavljača je 20 (9 m, 11 ž).

Kada se uzme u obzir koliko učenika Roma završava osnovnu školu, odnosno koliko ih je u 8. razredu na kraju školske godine u odnosu na broj učenika koji te iste godine upisuju srednju školu, moguće je zaključiti da bez povećanja uspješnosti i završnosti osnovnog obrazovanja nije moguće značajno povećati broj romskih učenika u srednjoj školi.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta stipendira sve redovne učenike srednjih škola koji su pripadnici romske nacionalne manjine u iznosu od 5.000,00 kn godišnje po učeniku, odnosno 500,00 kn mjesečno tijekom nastavne godine. Za dobivanje stipendije pretpostavka je izjašnjavanje pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini što inače nije obvezno.

U 2010. je iz Državnog proračuna za stipendije utrošeno 1.343.000,00 kn, a 2011. proračunske godine utrošeno je 1.598.820,00 kn.

U području **visokoškolskog obrazovanja** Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta osigurava stipendije svim studentima pripadnicima romske nacionalne manjine koji je zatraže uz pretpostavku da se izjašnjavaju kao pripadnici romske nacionalne manjine. U 2010./2011. akademskoj godini stipendije je dobivalo 10 studenata (7 ž, 3 m), 28 studenata te u 2011./2012. je 27 studenata (10 m, 17 ž). Iznos stipendije je 1.000,00 kn mjesečno tijekom deset mjeseci, odnosno 10.000,00 kn godišnje.

U području **zapošljavanja** u razdoblju 2010. i 2011. godine ukupno je u mjerne zapošljavanja i obrazovanja kroz mjere aktivne politike zapošljavanja Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja za 2009. i 2010., te 2011. i 2012. godinu ukupno bilo uključeno 847 nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine. U mjeru Sufinanciranje zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine u trajanju od 24 mjeseca ukupno je za dvogodišnje izvještajno razdoblje uključeno 16 osoba, u mjeru javnih radova 762 osobe, u obrazovanje nezaposlenih osoba 67 osoba.

U području **zdravstva** dostupnost zdravstvene zaštite ostvaruje se za sve osigurane osobe putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, pa tako i pripadnike romske populacije, na jednak način. Županije kao jedinice područne (regionalne) samouprave putem svojih zavoda za javno zdravstvo, uz suradnju sanitarne inspekcije i jedinica lokalne samouprave poduzimale su mnogobrojne mjere za poboljšanje kvalitete života i zdravstvene zaštite romske populacije. Županijski zavodi za javno zdravstvo su na području županija obavljale javno-zdravstvenu djelatnost, epidemiologiju karantenskih i drugih zaraznih bolesti, epidemiologiju masovnih nezaraznih bolesti, osiguranje zdravstveno ispravne vode, namirnica i zraka, imunizaciju, sanitaciju i zdravstveno prosvjeđivanje.

U području **stanovanja** provedbi mjere *Izrada županijskih programa aktivnosti i mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru i okolišu na lokacijama naseljenim Romima* pristupilo je 14 županija koje je bilo potrebno razmatrati u okviru provedbe Nacionalnog programa, i to: Zagrebačka, Sisačko-moslavačka, Karlovačka, Varaždinska, Koprivničko-križevačka, Bjelovarsko-bilogorska, Primorsko-goranska, Ličko-senjska, Virovitičko-podravska, Brodsko-posavska, Osječko-baranjska, Istarska i Međimurska županija, te Grad Zagreb. Nakon provedbe mjere u razdoblju od 2010. do 2011. godine stanje je slijedeće: broj izrađenih i usvojenih županijskih programa-13; broj županijskih programa u izradi-1 (Primorsko-goranska županija). Poduzimaju se kontinuirane mjere za legalizaciju bespravnih romskih naselja gdje god je to moguće.

Analitičko praćenje i prevencija događaja i pojava s elementima nasilja u vezi s romskom zajednicom

U cilju dosljedne provedbe mjera iz Nacionalnog programa za Rome, kroz izvanškolsko stručno obrazovanje, s mjerama je upoznat cjelokupni operativni sastav po policijskim upravama. U tom se smislu od 1. siječnja 2004. godine analitički prati nasilje drugih osoba nad Romima, nasilje Roma nad drugim osobama te nasilje unutar samih pripadnika romske zajednice (prekršaji i kaznena djela). Potom se izrađuju kvartalne analize radi praćenja stanja sigurnosti i poduzimanja mjera, o čemu se obavještava Ured za nacionalne manjine. Policijski službenici u ophodnji u lokalnim sredinama i u suradnji sa romskom zajednicom provode proaktivne i preventivne mjere suzbijanja svakog nasilja, te se Romi i drugi građani putem sredstava javnog priopćavanja i na druge načine potiču na

prijavljivanje rasnog i drugih oblika nasilja protiv njih, a svi se slučajevi nasilja evidentiraju i analitički prate.

Kroz implementaciju Strategije djelovanja "Policija u zajednici" na području sedam policijskih uprava kontakt-policajci aktivno su uključeni u praćenje stanja i rješavanje situacija na području romskih naselja. Tako su na području Policijske uprave Međimurske, gdje je lociran najveći broj romskih naselja, ustrojeni kontaktni rajoni koji obuhvaćaju i navedena naselja. U ovim područjima se težište postupanja stavlja na rješavanje odnosa stanovnika okolnih mjesta i romskih naselja. Radeći na rješavanju problema građana kontakt-policajci surađuju s pripadnicima romske zajednice i nailaze na njihovo odobravanje.

Provode se i druge brojne aktivnosti, kao što su neposredni kontakti s građanima te postupanje po prigovorima i pritužbama, kontakti i predavanja u školama, kontakti s predstavnicima medija, savjetovanja o prevenciji i samozaštitnom ponašanju, edukacija djece i mladeži, komunalne akcije, sudjelovanje u radu na razini jedinica lokalne samouprave itd. Posebno valja istaći da se zajedno s Romima radi na otkrivanju počinitelja kaznenih djela i prekršaja iz redova romske populacije.

Stanje i kretanje kriminaliteta i javnog reda i mira

U vezi s počinjenjem kaznenih djela i prekršaja na štetu Roma, unutar romskih zajednica te od strane Roma prema osobama drugih nacionalnosti, tijekom 2011. godine evidentirano je:

- **kaznenih djela:** 74 kaznena djela od strane 46 počinitelja drugih nacionalnosti na štetu ukupno 78 osoba romske nacionalnosti, 152 kaznena djela unutar romskih zajednica (Romi nad Romima), pri čemu je 192 počinitelja romske nacionalnosti kaznena djela počinilo nad 244 Roma kao oštećenika te 659 kaznenih djela od strane ukupno 1.381 počinitelja romske nacionalnosti na štetu 512 osoba drugih nacionalnosti.

- **prekršaja:** 71 prekršaj od strane 68 počinitelja drugih nacionalnosti na štetu ukupno 85 osoba romske nacionalnosti, 449 prekršaja unutar romskih zajednica (Romi nad Romima), pri čemu je 705 počinitelja romske nacionalnosti prekršaje počinilo nad 657 Roma kao oštećenika te 1.250 prekršaja od strane ukupno 1.448 počinitelja romske nacionalnosti na štetu 333 osobe drugih nacionalnosti.

Mjere koje Ministarstvo unutarnjih poslova poduzima iz svoje nadležnosti osiguravaju sigurnost romskoj nacionalnoj manjini u Republici Hrvatskoj.

Rješavanje statusnih pitanja Roma

Ministarstvo unutarnjih poslova nastoji poduzeti sve potrebne mjere kako bi se u u što kraćem roku i na što jednostavniji način u Republici Hrvatskoj regulirao boravak svih onih Roma koji su rođeni ili su u Republici Hrvatskoj boravili dugi niz godina, dakle onih Roma koji imaju čvrstu poveznicu s Republikom Hrvatskom. Stjecanje statusa stranca i hrvatskog državljanstva, omogućava se bez diskriminacije, odnosno neovisno o nacionalnoj pripadnosti, osobama koje ispunjavaju propisane zakonske pretpostavke. Pri tome je za reguliranje statusa stranca neophodan zakonit i stvaran boravak na teritoriju Republike Hrvatske. Zakon o hrvatskom državljanstvu (Narodne novine, br. 53/91, 28/92, 113/93 i 130/11) propisao je različite pravne osnove po kojima se može steći hrvatsko državljanstvo. Osnova za primitak neke osobe u hrvatsko državljanstvo isključivo je ispunjenje pretpostavki propisanih Zakonom o hrvatskom državljanstvu, što ovisi o okolnostima vezanim jedino uz pojedinačnu

osobu, podnositelja zahtjeva. Mobilni timovi ističu da su preostali slučajevi Roma bez riješenog statusa u velikom broju posljedica njihove neinformiranosti i nedovoljne zainteresiranosti.

U nekim slučajevima javlja se problem neposjedovanja valjanih identifikacijskih isprava, dostatnih sredstava za uzdržavanje te poreznih dugovanja na ime zdravstvenog osiguranja. Najčešći problemi su socijalne prirode, nelegalno sagrađeni objekti i nezaposlenost Roma.

I u ovom izvještajnom razdoblju predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova sudjelovali su u mnogobrojnim aktivnostima u cilju pronalaženja načina za rješavanje statusa Roma koji pri tome imaju određene poteškoće.

Očuvanje tradicijske kulture Roma

Na temelju *Nacionalnog programa za Rome*, 2011. godine Stručna radna skupina za raspodjelu sredstava donijela je Odluka o rasporedu sredstava za financiranje programa očuvanja tradicijske kulture Roma u ukupnom iznosu od 120.000 kuna: Medijski informativni centar, Zagreb - 10.000 kuna; Udruga za promicanje obrazovanja Roma u RH "KALI SARA", Zagreb - 10.000 kuna; Mreža udruga Sisačko-moslavačke županije -10.000 kuna; Udruga za razvoj i bolji život Roma, Sisak - 5.000 kuna; Kulturno umjetničko društvo "Romsko srce", Zagreb - 10.000 kuna; UŽRH "Bolja budućnost", Zagreb -10.000 kuna; Romski kulturni centar, Sisak - 10.000 kuna; Udruga "Romska prava", Sisak -10.000 kuna; Kulturno umjetničko društvo "Romska duša", Zagreb - 15.000 kuna; Romsko kulturno-umjetničko društvo "Crni biseri", Sisak -10.000 kuna; Humanitarna organizacija svjetska organizacija Roma u Hrvatskoj, Zagreb -10.000 kuna; Udruga Roma Zagreba i Zagrebačke županije - 10.000 kuna.

Ocjena stanja i preporuke

U izvještajnom razdoblju postignut je daljnji napredak u područjima pokrivenih Nacionalnim programom za Rome i Akcijskim planom Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015.

Na području obrazovanja povećan je obuhvat romske djece na svim razinama obrazovnog sustava. Osigurano je sufinanciranje roditeljskog udjela za djecu pripadnike romske nacionalne manjine koja su uključena u integrirani predškolski odgoj i obrazovanje. U sustav srednjoškolskog obrazovanja uključuje se sve veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Prilikom upisa u Odluci o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u srednje škole, koju donosi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, posebnom točkom određen je upis učenika romske populacije na osnovi Nacionalnog programa za Rome, na način da se omogućava manji broj bodova s kojim se pripadnici romske nacionalne manjine mogu upisati u željeni srednjoškolski program. Kontinuirano se potiču romski učenici na stjecanje višeg i visokog obrazovanja te organiziranje i financiranje pripreme za polaganje prijemnih ispita. S obzirom na znatno manji broj učenika Roma koji upisuju četverogodišnje srednje obrazovanje, što je u pravilu preduvjet nastavka školovanja na visokoškolskim ustanovama, za 2009./2010. Grad Zagreb je organizirao besplatne pripreme za polaganje razredbenih ispita za sve kandidate koji su se prijavili. Za 2010./2011. i 2011./2012. akademsku godinu polaže se državna matura kao preduvjet nastavka školovanja na visokim učilištima.

Na području zdravstva uočen je vidljiv pomak u cjepnom obuhvatu predškolske djece koja žive u romskim naseljima, te napredak kod provođenja zdravstvene edukacije roditelja usmjerene poboljšanju zdravstvenih navika. Prema Zakonu o zdravstvenom osiguranju, sukladno kojem se prijavljuju hrvatski državljani i stranci sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, predviđeno je više osnova za prijavu na zdravstveno osiguranje: prijava temeljem radnog odnosa, zatim preko člana obitelji koji je nositelj osiguranja, prijava u roku od 30 dana od prestanka radnog odnosa, u roku od 90 dana od završetka redovnog školovanja i drugo. Uočeno je da se pripadnici romske nacionalne manjine često ne mogu prijaviti na zdravstveno osiguranje prema jednoj od navedenih osnova jer nisu upisani u knjigu državljana, a prema Zakonu o strancima rijetko ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu. Županije kao jedinice područne (regionalne) samouprave putem svojih zavoda za javno zdravstvo, uz suradnju sanitarne inspekcije i jedinica lokalne samouprave poduzimale su mnogobrojne mjere za poboljšanje kvalitete života i zdravstvene zaštite romske populacije. Županijski zavodi za javno zdravstvo su na području županija obavljale javno-zdravstvenu djelatnost, epidemiologiju karantenskih i drugih zaraznih bolesti, epidemiologiju masovnih nezaraznih bolesti, osiguranje zdravstveno ispravne vode, namirnica i zraka, imunizaciju, sanitaciju i zdravstveno prosvjeđivanje.

U narednom razdoblju potrebno je poduzeti dodatne mjere za poboljšanje stanja na području zapošljavanja romske nacionalne manjine. Prema popisu stanovništva, provedenom 2001. godine, u Republici Hrvatskoj živi ukupno 9.463 osobe romske nacionalne manjine ili 0,21% ukupnog stanovništva. Hrvatski zavod za zapošljavanje ne vodi nezaposlene osobe po nacionalnosti, ali se procjenjuje da je krajem prosinca 2011. godine evidentirano ukupno 4.499 osoba romske nacionalne manjine što čini 1,42% u ukupnoj nezaposlenosti u Hrvatskoj. Obzirom da Hrvatski zavod za zapošljavanje ne prati nezaposlene osobe prema nacionalnosti, broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine procjenjuje se prema prebivalištu iz kojih se osobe prijavljuju u evidenciju nezaposlenih osoba, prema uvjerenjima koje traže za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi te poznavanje romskog jezika. Otežavajući faktor pri stvaranju baze nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine je i činjenica da se osobe romske nacionalne manjine deklariraju različito. Iz tog razloga, u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje kontinuirano se prikupljaju potrebni podaci za utvrđivanje točnog broja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine i nadopunjuju baze. U ukupnom broju evidentiranih nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine od 4.499, njih 2.265 su žene što čini njihov udio od 50,3%.

U okviru provedbe Nacionalnog programa za Rome i dalje će se kontinuirano pratiti događaji i pojave s elementima nasilja u vezi romske zajednice u Republici Hrvatskoj, te poduzimati odgovarajuće aktivnosti u cilju sprječavanja nasilničkog ponašanja prema Romima, nasilja unutar romskih zajednica, suzbijanja diskriminacije Roma, a samim time i zaštite te promicanja njihovih ljudskih prava.

Provedba projekata potpore Romima financiranih iz programa pretpristupe pomoći Europske unije

U sklopu programa pretpristupne pomoći Europske unije, Ured za nacionalne manjine korisnik je projekata potpore Romima kojima se poboljšava životna sredina i opći uvjeti života u ukupno šest romskih naselja u Međimurskoj županiji kroz infrastrukturne radove (izgradnja ceste, vodovoda, spajanje naselja na strujnu mrežu). Cilj projekata je ojačati i olakšati aktivno i potpuno sudjelovanje romske nacionalne manjine u gospodarskom,

obrazovnom, kulturnom i društvenom životu hrvatskog društva, istovremeno vodeći računa o očuvanju njihovog vlastitog identiteta, kulture i tradicije.

U izvještajnom razdoblju završen je Projekt potpore Romima - faza II, financiran u okviru PHARE 2006 programa. Cilj projekta je poboljšanje okoliša te općih životnih uvjeta u romskim naseljima Lončarevo, Piškorovec i Pribislavec u Međimurskoj županiji kroz izgradnju komunalne infrastrukture, te vodovodne i električne mreže. Početkom 2009. godine, u okviru programa Phare 2006 - Projekt podrške Romima faza II, započelo je uređenje tri romska naselja u Međimurskoj županiji: Pribislavec, Piškorovec i Lončarevo za koja su ukupno osigurana sredstva u iznosu od 3.449.736,00 eura od čega je utrošeno 3.147.304,99 eura. Europska unija izdvojila je 70% sredstava -16.505.242,08 kuna (2.261.626,18 eura), a Republika Hrvatska 30% - 6.462.214,57 kuna (885.678,81 eura). Završna svečanost tj. javno predstavljanje rezultata projekta održano je u naselju Lončarevo, Općina Podturen, Međimurska županija 7. rujna 2011. godine uz sudjelovanje predstavnika Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Delegacije Europske unije, Središnje agencije za financiranje i ugovaranje, predstavnika Međimurske županije i lokalne samouprave, kao i predstavnika romske nacionalne manjine.

U studenom 2011. godine započela je provedba Projekta potpore Romima - faza III, financiranog u okviru IPA 2008 programa. Projektom se planira komunalno opremiti naselja Orehovicu i Sitnice u Međimurskoj županiji. Ukupna vrijednost projekta iznosi 14.679.253,27 kuna (1.957.233,77 eura), od čega su 75% - 11.009.439,98 kuna (1.467.925,33 eura) sredstva Europske unije, dok Republika Hrvatska sufinancira projekt u iznosu od 25% - 3.669.813,30 kune (489.308,44 eura). Završetak radova očekuje se u IV. kvartalu 2012. godine.

Legalizacija romskih naselja

Vlada Republike Hrvatske u razdoblju od 2009. godine izdvojila je ukupno 9.200.000 kuna za potrebe legalizacije 6 romskih naselja u Međimurskoj županiji, obuhvaćenih projektima potpore Romima koji se financiraju iz pretprijetnih programa PHARE i IPA Europske unije.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina nastavio je i tijekom 2011. godine s provedbom redovitih aktivnosti informiranja pripadnika romske nacionalne manjine koji žive u naseljima u Međimurskoj županiji o tijeku procesa legalizacije stambenih objekata. U suradnji s Centrom za socijalnu skrb Čakovec, Međimurskom županijom, lokalnim samoupravama, vijećima i predstavnicima romske nacionalne manjine održani su informativni sastanci u svim naseljima obuhvaćenim programom legalizacije u Međimurju.

Legalizacija kuća koje su ilegalno izgrađene na državnom zemljištu se provodi na način da Agencija za upravljanje državnom imovinom (nekadašnji Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom) daruje zemljište općini koja potom u dogovoru s vlasnicima ilegalnih objekata bira model prodaje zemljišta vlasnicima objekata (primjerice u gradu Murskom Središću i općini Podturen).

Planiranje budućih projekata financiranih iz programa IPA 2012 i 2013

Ured za nacionalne manjine poduzeo je u listopadu 2011. godine niz aktivnosti u sklopu novog ciklusa programiranja komponente I. - *Pomoć u tranziciji i jačanje institucija* IPA programa za 2012. i 2013. godinu. Predložena su dva nova projekta: projektom "Pružanje

potpore lokalnim vijećima nacionalnih manjina" (IPA 2012) planira se tehnička pomoć na području jačanju kapaciteta vijeća nacionalnih manjina za praćenje provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, jačanje njihove savjetodavne uloge kao i veza s lokalnom samoupravom u planiranju politika usmjerenih poboljšanju položaja nacionalnih manjina, dok IPA 2013 projekt "Pružanje potpore lokalnim inicijativama za uključivanje Roma" predviđa aktivnosti parcelacije i legalizacije romskih naselja, te izradu tehničke dokumentacije kako bi se pomoglo općinama i drugim dionicima izraditi podloge za daljnje samostalno kandidiranje projekata prema fondovima Europske unije, s posebnim naglaskom na lokalne inicijative i prostorno opremanje.

Ocjena stanja i preporuke

U sklopu provedbe projekata potpore Romima, financiranih uz pomoć sredstava pretprijetnih programa Europske unije, a s ciljem unaprjeđenja infrastrukture u ukupno 6 naselja u Međimurskoj županiji, i dalje se poduzimaju intenzivne aktivnosti na informiranje stanovnika o procesu legalizacije i uklanjanju prepreka pri pristupu korisnika izgrađenoj infrastrukturi.

U narednom razdoblju potrebno je nastaviti aktivnosti s ciljem legalizacije stambenih objekata u Međimurskoj županiji, u naseljima obuhvaćenima projektima financiranim iz programa pretprijetne pomoći Europske unije, no i na drugim područjima na kojima postoji takva potreba. Potrebno je pojačati aktivnosti koordinacije državnih institucija koje u svom djelokrugu pokrivaju navedeno područje, sudjelovanje predstavnika romske nacionalne manjine, uključujući saborskog zastupnika romske i 11 drugih nacionalnih manjina, izabranih vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine i romskog civilnog sektora kako bi se ubrzao proces legalizacije romskih naselja, vodeći računa o rješavanju problema prostorne segregacije.

Također, u kontekstu predlaganja novih projekata financiranih iz programa pretprijetne pomoći Europske unije potrebno je ostvariti punu suradnju sa svim dionicima, posebno s državnim institucijama s ciljem što kvalitetnije pripreme projektne i natječajne dokumentacije, te ispunjavanja definiranih preduvjeta kako bi se ostvarila što učinkovitija provedba planiranih projekata.

XIV. ZAŠTITA OD SVAKE DJELATNOSTI KOJA UGROŽAVA OSTVARIVANJE PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA - RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE

Aktivnosti Ureda za ljudska prava

U okviru Natječaja za financijsku potporu projektima organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj (u okviru raspoloživih sredstava Državnoga proračuna Republike Hrvatske na poziciji Ureda za ljudska prava za 2011. godinu) financirani su projekti usmjereni na osvještavanje žena - pripadnica nacionalnih manjina o ljudskim pravima u ukupnom iznosu od 40.000,00 kn. Također, vannatječajno su financirani projekt Udruge žena Romkinja Hrvatske "Bolja budućnost" u ukupnom iznosu od 10.000,00 kn i projekt Znanstvenog foruma u iznosu od 12.000,00 kn. Ukupno utrošena sredstva za 2011. godinu: 62.000,00 kn.

Ured za ljudska prava organizirao je proslavu Međunarodnog dana ljudskih prava. Program se sastojao od bogatog kulturno-umjetničkog programa. Obilježavanju Međunarodnog dana ljudskih prava priključile su se i brojne organizacije civilnog društva, i to: Savez osoba s invaliditetom, Hrabri telefon, Ženska soba, Savez gluhih i nagluhih Grada Zagreba, Udruga za samozastupanje, Centar za žene žrtve rata ROSA, Centar za ljudska prava. Uručene su nagrade učenicima osnovnih i srednjih škola za likovne i literarne radove koji su se prijavili na natječaj Ureda za ljudska prava. Nagrađeno je ukupno pet likovnih i šest literarnih radova na temu "Pomaganjem drugima, postajemo bolji". Svi radovi bili su izloženi u Hrvatskom školskom muzeju u Zagrebu dana 10. i 11. prosinca 2011. godine. Za proslavu Dana ljudskih prava utrošena su sredstva u iznosu od 6.535,18 kn.

Također, 13. prosinca 2011. godine Ured za ljudska prava u suradnji s Udrugom za pomoć i edukaciju žrtava mobbinga i Institutom za razvoj tržišta rada u sklopu projekta "Poticanje raznolikosti na hrvatskom tržištu rada" koji je sufinancirala Europska komisija kroz Program unije za zapošljavanje i socijalnu solidarnost dodijelio je nagradu Ključna razlika. Nagrada se odnosila na poticanje: ravnopravnosti spolova, dobne ravnopravnosti, ravnopravnost osoba s invaliditetom i ravnopravnost pripadnika nacionalnih manjina. Evaluacijski odbor koji je ocjenjivao pristiglih 29 prijava činili su predstavnici Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Fonda za rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Vladinog ureda za ravnopravnost spolova, Pučkog pravobranitelja, Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske udruge poslodavaca, Hrvatske obrtničke komore, Centra za edukaciju, savjetovanje i istraživanje - CESI, Centra za mirovne studije, Mreže mladih Hrvatske, Udruge Inkluzija, Nezavisnih sindikata Hrvatske, međunarodnih organizacija (UNDP) i portala Moj posao. Nagrada je imala za cilj prepoznati, istaknuti i nagraditi poslodavce s pozitivnim praksama u uključivanju raznolikosti u ljudskim potencijalima. Dodijeljena su i dva posebna priznanja, Nagrade za poticanje ravnopravnosti ljudskih potencijala i uključivanje pripadnika/ca nacionalnih manjina, koji je osvojio Vodotoranj d.o.o., dok je Coca Cola HBC Hrvatska d.o.o. dobila posebnu nagradu za sustavnost u suzbijanju diskriminacije i poticanju ravnopravnosti. Sredstva za provedbu ove aktivnosti osigurana su kroz Program Europske unije za zapošljavanje i socijalnu solidarnost.

Nadalje, Ured za ljudska prava organizirao je ili suorganizirao je niz javnih rasprava:

- Dana 9. prosinca 2011. godine, povodom obilježavanja međunarodnog Dana ljudskih prava, održano je predavanje na javnoj tribini Županijske koordinacije za ljudska prava pod nazivom "Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2011. do 2013. godine".

- U organizaciji Kuće ljudskih prava i udruge B.a.B.e. 17. listopada 2011. godine u Kući ljudskih prava održana je tribina povodom Međunarodnog dana borbe protiv siromaštva. U sklopu tribine održano je i dijeljenje pomoći socijalno ugroženim građanima.

- Ured za ljudska prava u suradnji s Uredom potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske organizirao je niz javnih rasprava na temu Ljudska prava i hrvatska europska perspektiva. Rasprave su se održale: 24. veljače 2011. u Karlovačkoj županiji, 8. ožujka 2011. u Brodsko-posavskoj županiji, 1. travnja 2011. u Ličko-senjskoj županiji, 6. svibnja 2011. u Zadarskoj županiji, 18. svibnja 2011. u Zagrebačkoj županiji, 9. svibnja 2011. u Međimurskoj županiji, 27. svibnja 2011. u Splitsko-dalmatinskoj županiji, 13. lipnja 2011. u Istarskoj županiji, 27. lipnja 2011. u Šibensko-kninskoj županiji, 11. srpnja 2011. u Varaždinskoj županiji, 20. rujna 2011. u Koprivničko-križevačkoj županiji, 3. listopada 2011. u Primorsko-goranskoj županiji i 17. listopada 2011. godine u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji.

- Dana 1. lipnja 2011. godine u organizaciji Centra za mirovne studije, udruge BaBe i Ureda za ljudska prava u Kući ljudskih prava održan je Okrugli stol na temu: "Manjinska prava u Hrvatskoj u svjetlu procesa pristupanja Europskoj uniji".

Također, Ured za ljudska prava u suradnji s Udrugom za pomoć i edukaciju žrtava mobbinga i Institutom za razvoj tržišta rada u sklopu projekta "Poticanje raznolikosti na hrvatskom tržištu rada" koji je sufinancirala Europska komisija kroz Program unije za zapošljavanje i socijalnu solidarnost promovirao je nagradu Ključna razlika. Nagrada se odnosila na poticanje: ravnopravnosti spolova, dobne ravnopravnosti, ravnopravnost osoba s invaliditetom i ravnopravnost pripadnika nacionalnih manjina. Kroz provedbu javne kampanje organizirane su edukacije za poslodavce u Zagrebu, Osijeku i Zadru kroz koje je prezentiran zakonodavni okvir za suzbijanje diskriminacije. Također, izrađene su plakati i letci usmjereni na promicanje raznolikosti i na zabranu diskriminacije.

Nadalje, objavljeno je 20 članaka (oglasa i tekstova) o zabrani diskriminacije na tržištu rada kroz prezentaciju primjera dobre prakse. Također, uspostavljena je poddomena na stranici www.moj-posao.net/kljucnarazlika na kojoj su objavljenije smjernice za promicanje raznolikosti na tržištu rada kao i primjeri dobrih praksi na hrvatskom tržištu rada. Sredstva za provedbu ove aktivnosti osigurana su kroz Program Europske unije za zapošljavanje i socijalnu solidarnost.

Ujedno, u cilju provođenja organiziranih oblika informiranja i izobrazbe zaposlenih u državnoj i javnim službama radi upoznavanja s odredbama propisa o zaštiti nacionalnih manjina, suzbijanja diskriminacije i promicanja tolerancije Ured za ljudska prava organizirao je edukacije u Zagrebu (6. prosinca 2011.), Zadru (24. studenoga 2011.) i Vukovaru (23. svibnja 2011.) na kojoj su sudjelovali predstavnici regionalne i lokalne samouprave, predstavnici javnih službi kao i članovi županijskih koordinacija za ljudska prava. Cilj seminara je bio upoznavanje sudionika/ca sa diskriminacijom u području radnih odnosa koje predstavlja kršenje ljudskih prava, promoviranje raznolikost i poticanje razvoja i implementacije politika koje će doprinijeti jednakosti i raznolikosti zaposlenika. Poseban naglasak stavljen je na zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina.

Također, tijekom 2011. godine provedene su tri edukacije za zaposlenike Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (Zagreb, Zadar i Osijek) na kojima su sudjelovali predstavnici svih

područnih ureda HZZ-a, njih ukupno 47. Edukacija je bila namijenjena savjetnicima za rad s poslodavcima i savjetnicima za rad s nezaposlenima. Svrha edukacija je ojačati kapacitete ključnih dionika na tržištu rada u području suzbijanje diskriminacije i promicanja raznolikosti. Kroz edukaciju su se savjetnici upoznali sa odredbama Zakona o suzbijanju diskriminacije kako bi kroz svoj rad s poslodavcima doprinijeli većoj razini društvene odgovornosti i raznolikosti unutar radnih okruženja te većoj sigurnosti radnika na njihovim radnim mjestima. Sredstva za provedbu ovih aktivnosti osigurana su kroz Program Europske unije za zapošljavanje i socijalnu solidarnost.

Aktivnosti Ureda za nacionalne manjine

Ured za nacionalne manjine koordinirao je izradu Prijedloga akcijskog plana, za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje od 2011.- 2013. godine, a u njegovoj izradi sudjelovala su nadležna tijela državne uprave i druge nadležne institucije. Novi Akcijski plan Vlada Republike Hrvatske je donijela 8. travnja 2011. godine. Cilj Akcijskog plana je daljnje unaprjeđenje i jačanje zaštite nacionalnih manjina, posebice u područjima u kojima su uočeni nedostaci. Za provedbu mjera Akcijskog plana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za razdoblje od 2011.- 2013. godine na pozicijama nadležnih tijela planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 143.704.348,00 kn i to: za 2011. godinu 56.406.430,00 kn, za 2012. godinu 43.553.000,00 kn i za 2013. godinu 43.744.918,00 kn.

U cilju provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina Ured je tijekom 2011. godine u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine organizirao tri savjetovanja o ulozi i unaprjeđenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina koji su održani 21. ožujka 2011. godine u Rijeci, 20. travnja 2011. godine u Osijeku i 16. prosinca 2011. godine u Sisku. Na savjetovanjima su sudjelovali zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskome saboru, članovi vijeća i predstavnici nacionalnih manjina predstavnici lokalnih te predstavnici nadležnih ministarstava i ureda. Uoči popisa stanovništva i manjinskih izbora za vijeća i predstavnike pripadnici nacionalnih manjina su se poticali da se prilikom popisa stanovništva izjasne o svojoj nacionalnoj pripadnosti kako bi mogli ostvariti sva prava koja su im zajamčena Ustavom i Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina te su se ujedno i pozvali da na izborima za manjinska vijeća i predstavnike podnesu svoje kandidature i da u što većem broju izađu na izbore. Nakon provedenih izbora, u okviru navedenih seminara, izabrani članovi vijeća i predstavnici nacionalnih manjina upoznati su s postupkom upisa u Registar.

Ured je u za nacionalne manjine u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine organizirao je seminar "Mediji i nacionalne manjine" koji je održan 4. svibnja 2011. godine u Opatiji. Na seminaru se raspravljalo o ostvarivanju prava nacionalnih manjina na pristup medijima i o ulozi medija u demokratizaciji hrvatskog društva. Bilo je riječi i o analizi izvještavanja o nacionalnim manjinama u medijima te je prikazan spot kampanje Vijeća Europe "Dosta" kojoj je pristupila i Republika Hrvatska. Cilj Kampanje je prevladavanje predrasuda prema etničkim manjinama, posebice Romima te suzbijanju svih oblika diskriminacije.

Krajem 2011. godine izvršene su pripreme za održavanje seminara o praćenju provedbe Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina, međutim zbog organizacijskih poteškoća održavanje seminara je odgođeno. Navedeni seminar u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Savjeta za nacionalne manjine održan je u Zagrebu 20. travnja 2012. godine.

Seminar je organiziran kako bi se potaknula javna rasprava o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, kao značajnog međunarodnog dokumenta kojim se sveobuhvatno štite prava nacionalnih manjina. Na seminaru su sudjelovali istaknuti stručnjaci s područja zaštite prava nacionalnih manjina, predstavnici državnih institucija, zastupnik nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru, istaknuti članovi udruga nacionalnih manjina, predstavnici lokalnih i regionalnih vlasti, članovi vijeća nacionalnih manjina kao i predstavnici resornih ministarstava i ostalih državnih tijela uključenih u provedbu Okvirne konvencije, a svoja izlaganja su između ostalih imali i prof. dr. Rainer Hofmann, predsjednik Savjetodavnog odbora Vijeća Europe za praćenje Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina te mr. sc. Milena Klajner, članica Savjetodavnog odbora Vijeća Europe.

Tijekom 2011. godine nastavljeno je provođenje aktivnosti jačanja svijesti za pripadnike nacionalnih manjina u pogledu njihovih prava te mjera za jačanje povjerenja putem pojačane transparentnosti i dijaloga.

U cilju izgradnje građanskog povjerenja putem dijaloga kroz institucije sustava u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu na poziciji Ureda za nacionalne manjine osigurana su sredstva u iznosu od 1.500.000 kuna za rad Zajedničkog vijeća općina iz Vukovara, udruge srpske nacionalne manjine koja usklađuje interese srpske nacionalne manjine na području Vukovarsko-srijemske i Osječko-baranjske županije.

Sukladno Rješenju Vlade Republike Hrvatske od 7. srpnja 2011. godine iz Proračunske zalihe Državnog proračuna Republike Hrvatske osigurana su sredstva Savezu crnogorskih udruga iz Zagreba u iznosu od 40.000 kuna za obilježavanje obljetnice smrti Duge Kastratovića, prvog predsjednika Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske.

Sukladno Rješenjima Vlade Republike Hrvatske od 14. srpnja 2011. godine i 20. listopada 2011. godine iz Proračunske zalihe Državnog proračuna Republike Hrvatske doznačena su sredstva u ukupnom iznosu od 2.400.000 kuna na račun Srpskog narodnog vijeća za rad i razvoj institucija srpske nacionalne zajednice u Republici Hrvatskoj.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina (kao sljednik Ureda za nacionalne manjine) koordinator je izrade nove Nacionalne strategije za Rome do 2020. godine, koja se izrađuje u skladu s temeljnim strateškim i programskim dokumentima Europske unije (Europa 2020, Okvir Europske unije za nacionalne strategije integracije Roma do 2020 i dr.). U srpnju 2011. godine osnovana je Radna skupina za izradu Nacionalnog programa za Rome, koju sačinjavaju predstavnici tijela državne uprave, državnih agencija i zavoda, kao i predstavnici lokalnih jedinica. Dana 15. studenog 2011. godine, u Maloj vijećnici Hrvatskog sabora održan je Okrugli stol o izradi Nacionalnog programa za Rome na kojem su sudjelovali predstavnici Delegacije Europske Unije u Republici Hrvatskoj, voditelji ureda UNDP-a, UNHCR-a i UNICEF-a, Fonda MtM, zastupnici nacionalnih manjina, predstavnici državnih institucija, članovi Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog programa za Rome, predstavnici romskih udruga i vijeća romske nacionalne manjine, Savjeta za nacionalne manjine, regionalne i lokalne samouprave te neovisni stručnjaci za pojedina područja. Osnovano je 7 radnih podskupina koje su na svojim tematskim područjima zadužene za izradu nacрта nove Nacionalne strategije. Od prosinca 2011.g. Fond MtM Instituta Otvoreno društvo pruža financijsku i tehničku pomoć izradi nove Nacionalne strategije. Donošenje nove Nacionalne strategije planirano je za III. kvartal 2012. godine, a pratećeg Akcijskog plana do kraja 2012. godine.

Događaji vezani uz položaj Roma u Škabrnji i na području Ličko-senjske županije

Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora na sjednici održanoj 17. svibnja 2012. godine povodom događanja vezano uz položaj Roma u Škabrnji i na području Ličko-senjske županije donio je zaključke kojima je, između ostalog, zatražio da se u vezi s navedenim problemima Hrvatski sabor izvijesti u ovom Izvješću.

Tijekom svibnja 2012. godine na području Općine Škabrnja došlo je do incidenta vezano uz naseljavanje hrvatskih državljana romske nacionalne manjine koji su na predjelu Vlačine kupili zemljište i naselili se u mjestu Prkos. Dio mještana Prkosa i Škabrnje na organiziranom prosvjednom skupu izrazili su svoje negodovanje u vezi s naseljavanjem navedenih pripadnika romske nacionalne manjine kojom prilikom su se, prema navodima iz medija, izrekle neprimjerene i nezakonite izjave.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, u okviru svoje nadležnosti, o navedenom događaju zatražio je žurno očitovanje načelnika Općine Škabrnja te izvješće Ministarstva unutarnjih poslova o predmetnom prosvjednom skupu i svim činjenicama i okolnostima, kao i informacije o poduzetim mjerama.

Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava zadarska dopisom od 10. svibnja 2012. izvijestilo je Ured o utvrđenim činjenicama, te o postupanju policijskih službenika i poduzetim mjerama i radnjama od strane PU zadarske. Iznesena je kronologija događaja u Škabrnji, uključujući i uhićenje načelnika Općine, te podnošenje prekršajne te i kaznene prijave radi osnovane sumnje da je počinjeno kazneno djelo "Rasna i druga diskriminacija" opisano i kažnjivo po članku 174. stavak 1. u svezi s člankom 98. stavak 6. Kaznenog zakona.

U vezi s navedenim događanjima u Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina 18. svibnja 2012. godine održan je sastanak s predstavnicima Općine Škabrnja, o kojem je ovaj Ured izvijestio Ured predsjednika Vlade Republike Hrvatske. Sastanak je održan u cilju sprječavanja budućih problema i sukoba te imajući u vidu prethodno održanu tematsku sjednicu Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora posvećenu položaju Roma u Škabrnji i Lici, na kojoj su članovi Odbora izrazili zabrinutost zbog navedenih događaja.

Na sastanku v.d. ravnatelj Ureda je osudio svako izražavanje netrpeljivosti i mržnje prema pripadnicima romske nacionalne manjine te posebno ukazao na neprimjereno ponašanje i izjave načelnika Općine Škabrnja. Posebno je ukazano na nužnost izbjegavanja sukoba i smirivanja napetosti, kako ne bi došlo do daljnjih neželjenih situacija.

Županijsko državno odvjetništvo u Zadru dana 11. lipnja 2012. godine podiglo je optužnicu protiv Luke Škare, načelnika Općine Škabrnja, kojom ga se tereti za rasnu i drugu diskriminaciju.

Istog dana, 18. svibnja 2012. godine, održan je i sastanak predstavnika Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina s predstavnicima Udruge "mmm projekt" - Udruga za resocijalizaciju liječenih ovisnika, zaštitu ljudskih prava i od svih oblika nasilja iz Splita, vezano uz problem između lokalnog stanovništva Ličko-senjske županije, kojeg čine pripadnici većinskog naroda, pripadnici srpske nacionalne manjine, te pripadnici romske nacionalne manjine.

Na sastanku predstavnici Udruge su izložili ozbiljnost situacije na području Ličko-senjske županije, koja se očituje u napetim odnosima između pripadnika većinskog naroda, pripadnika srpske nacionalne manjine i pripadnika romske nacionalne manjine, od kojih se većina - prema navodima predstavnika Udruge - ne deklarira kao Romi te koji navodno žive ilegalno na području Like. Najviše zabilježenih incidenata bilo je na području Perušića i Široke Kule.

Prema navodima predstavnika Udruge u središtu problema je nezakonita ispaša stoke u vlasništvu nekoliko romskih obitelji, koja slobodno luta i pase po tuđim livadama i poljima te uništava usjeve. Nerijetko dolazi i do prometnih nezgoda s lakšim ili težim tjelesnim ozljedama zbog nekontroliranog prijelaza stoke preko prometnica. Predstavnici Udruge ujedno su izrazili zabrinutost zbog nasilnih radnji i kaznenih djela krađe od strane pojedinih članova romskih obitelji. Prema riječima predstavnika udruge lokalno stanovništvo učestalo je izloženo njihovom verbalnom i fizičkom nasilju, pri čemu dolazi i do teških fizičkih ozljeda lokalnih stanovnika. Pritužbe predstavnika Udruge odnose se i na višegodišnji rad stočarskog inspektora zaduženog za praćenje stoke na području Like, kao i na dodjelu poticaja Romima za uzgoj stoke, koja navodno nije čipirana sukladno važećem zakonodavstvu. Udruga je do sada provela dvije akcije hvatanja ovaca i konja na području Udbine i Gospića. Akcija se sastojala u uklanjanju stoke kamionom s privatnog zemljišta. Međutim, preostaje potražiti trajno rješenje za uklanjanje i zbrinjavanje stoke s ostalih privatnih zemljišta.

Vezano uz navedeno Ured je poduzeo sljedeće mjere:

1. uputio dopis Ministarstvu poljoprivrede radi poduzimanja aktivnosti u cilju sprječavanja nezakonite ispaše stoke; radi provjere eventualnih nezakonitosti u radu stočarskog inspektora zaduženog za područje Like; te radi provjere odobrenih poticaja za uzgoj stoke;
2. uputio dopis Ministarstvu unutarnjih poslova radi provjere prebivališta pripadnika romske nacionalne manjine na području Perušića i Široke Kule;
3. uputio dopis Ministarstvu pravosuđa radi provedbe nadzora nad radom pravosudnih tijela zbog nedonošenja rješenja u postojećim sudskim predmetima.

Ocjena stanja i preporuke

Tijekom 2011. godine postignut je daljnji napredak u području razvijanja tolerancije prema različitosti i suzbijanju diskriminacije. I u narednom razdoblju potrebno je učinkovito provoditi Zakon o suzbijanju diskriminacije te nastaviti informirati širu javnost o pravima nacionalnih manjina i problemima s kojima se susreću. Potrebno je intenzivirati edukaciju pripadnika nacionalnih manjina o načinima zaštite njihovih prava sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije. Putem institucija koje su nadležne za organizaciju i provedbu izobrazbe zaposlenih u državnoj i javnim službama i nadalje je potrebno provoditi organizirane oblike informiranja i izobrazbe svih zaposlenih radi upoznavanja s odredbama propisa o zaštiti nacionalnih manjina, suzbijanju diskriminacije i promicanja tolerancije.

U izvještajnom razdoblju nastavljena je dobra praksa organiziranja seminara i aktivnosti s ciljem unaprjeđenja prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Brojni održani seminari, okrugli stolovi i savjetovanja doprinijeli su informiranju pripadnika nacionalnih manjina, ali i šire javnosti, te promicanju tolerancije i suzbijanju diskriminacije.

XV. BILATERALNA SURADNJA

Republika Hrvatska do sada je potpisala bilateralne sporazume o zaštiti prava manjina s Crnom Gorom, Italijom, Mađarskom, Makedonijom i Srbijom (koja je razdruživanjem priznala pravno sljedništvo potpisanog Sporazuma sa Srbijom i Crnom Gorom 2004. godine). Republika Hrvatska je pravnim sljedništvom s Austrijom preuzela Državni ugovor iz 1955. godine, koji u članku 7. jamči određena manjinska prava Hrvatima. Za praćenje provedbe sklopljenih sporazuma i predlaganje odgovarajućih preporuka vladama država potpisnica ustrojeni su s Mađarskom, Makedonijom i Srbijom međuvladini mješoviti odbori, koji se naizmjenično održavaju jednom godišnje te razmatraju aktualna pitanja od interesa za nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske nacionalne manjine u navedenim državama.

Međuvladin mješoviti odbor između Republike Hrvatske i Republike Srbije do sada je održao pet zasjedanja, a zadnje u Beogradu i Šidu, 19. i 20. rujna 2011. godine.

Tijekom plenarnog zasjedanja pete sjednice MMO-a potvrđen je visoki stupanj pravne zaštite manjina u obje države. Razmatrala se provedba preporuka koje je Odbor donio na ranijim zasjedanjima a fokus rasprave bio je na statusnom položaju i financiranju manjinskih institucija i udruga te povratu imovine institucijama i udrugama manjinskih zajednica kao i povratu crkvene imovine.

Nakon rasprave o svim točkama dnevnog reda, članovi MMO-a suglasili su se da vladama Republike Hrvatske i Republike Srbije upute određeni broj preporuka, kako zajedničkih za obje države, tako i preporuka za svaku od država pojedinačno.

Podaci o financijskoj potpori hrvatskim nacionalnim manjinama u europskim državama za 2011. godinu su slijedeći: za rad hrvatskih udruga na području Austrije doznačeno je 45.000,00 eura; Bugarske 1.200,00 eura; Crne Gore 32.500,00 eura; Češke 9.000,00 eura; Italije 38.000,00 eura; Mađarske 140.000,00 eura; Makedonije 22.200,00 eura; Rumunjske 21.000,00 eura; Slovačke 11.450,00 eura; Slovenije 20.000,00 eura; Srbije 104.000,00 eura.

Ocjena stanja i preporuke

Republika Hrvatska i dalje posvećuje posebnu pažnju provođenju bilateralnih sporazuma o zaštiti prava nacionalnih manjina, koje je potpisala s Mađarskom, Italijom, Srbijom i Crnom Gorom te Makedonijom, kao i Državnog ugovora iz 1955. s Austrijom. Kao pozitivno tijekom 2011. godine ocjenjuju se naponi Međuvladinog mješovitog odbora između Republike Hrvatske i Republike Srbije usmjereni poboljšanju obostrane zaštite manjina odnosno položaja hrvatske i srpske manjine koje žive u dvjema državama.

XVI. POPIS STANOVNIŠTVA 2011.

Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. je proveden u razdoblju od 1. do 28. travnja 2011. prema stanju na dan 31. ožujka u 24 sata, na temelju Zakona o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine (Narodne novine, broj 92/10). Proveden je tradicionalnom metodom, tj. na potpunom obuhvatu metodom intervjua. U razdoblju od 2. do 10. svibnja 2011. proveden je Kontrolni popis s ciljem kontrole obuhvata i sadržaja Popisa 2011.

Prvi (preliminarni) podaci Popisa 2011. objavljeni su krajem lipnja 2011.

Nakon završetka popisivanja na terenu, započela je obrada podataka koja je još uvijek u tijeku. Zbog nedostatka financijskih sredstava prikupljeni podaci nisu u potpunosti obrađeni.

Prema programu publiciranja podaci će biti objavljeni u prosincu 2012. (između ostalih i podaci o stanovništvu prema narodnosti, po gradovima/općinama/naseljima, podaci o stanovništvu prema materinskom jeziku, te podaci o stanovništvu prema vjeri).

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 19. travnja 2012. godine donijela Odluku kojom je dala suglasnost da se za obavljanje poslova unosa podataka Popisa stanovništva angažira 400 osoba na određeno vrijeme, putem mjere Javni radovi, prema utvrđenom programu javnog rada.

XVII. ZBIRNI FINACIJSKI POKAZATELJI

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu, za potrebe obrazovnih programa i nastave na jeziku i pismu nacionalne manjine preko Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta osigurana su sredstva u iznosu od **32,276.524,87 kuna** i to za: poticaje obrazovanja nacionalnih manjina, posebne programe obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina, provedbu Nacionalnog programa za Rome, poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome, rad predškolskih ustanova sukladno članku 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, izradu ispitnih materijala za državnu maturu na jeziku i pismu nacionalnih manjina, prevođenje ispitnih materijala, lekturu, korekturu, prijelom i tisak, troškove rada ocjenjivača na materinskim jezicima nacionalnih manjina i putne troškove prevoditeljima i stručnim skupinama, plaće učitelja u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina, plaće za 23 suradnika-pomagača i projekte udruga u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja.

Putem Ministarstva kulture u 2011. godini je za potrebe nacionalnih manjina u Državnom proračunu Republike Hrvatske osigurano ukupno **10.094.941,18** kuna za arhivsku i muzejsko-galerijsku djelatnost, glazbeno-scensku djelatnost i kulturno-umjetnički amaterizam, investicije i informatizaciju ustanova u kulturi, knjižničku djelatnost, likovnu i novomedijsku djelatnost, međunarodnu kulturnu suradnju, novinsku i knjižnično-nakladničku djelatnost te zaštitu kulturne baštine.

Putem Ureda za ljudska prava u 2011. godini za potrebe zaštite i unaprjeđenja položaja i prava nacionalnih manjina utrošeno je ukupno **68.535,18** kuna.

Za rad Zajedničkog vijeća općina utrošen je iznos od 1.500.000 kuna, za obilježavanje obljetnice smrti Drage Kastratovića 40.000 kuna, a na račun Srpskog narodnog vijeća za rad i razvoj institucija srpske nacionalne zajednice u Republici Hrvatskoj doznačen je iznos od 2.400.000 kuna (ukupno **3.940.000,00** kuna).

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu putem Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske osigurana su sredstva udrugama i ustanovama nacionalnih manjina u iznosu od **41.336.318,00** kuna. Sredstava su raspoređena za ostvarivanje programa informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma, kulturnih manifestacija, te programe koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma. Pored navedenih, sredstva su raspoređena i za program stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina, informiranje i osposobljavanje članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, zajedničke programe, informativni dvomjesečnik Savjeta, te za mrežnu stranicu Savjeta.

U okviru provođenja Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005. - 2015. ukupno je iz Državnog proračuna za 2011. godinu osigurano **10.695.000,00** kuna, a za projekt podrške Romima PHARE 2006 i IPA 2008 - za izgradnju infrastrukture u romskim naseljima u Međimurskoj županiji osigurano je 10.281.673,00 kuna.

Putem Komisije za odnose s vjerskim zajednicama u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu sufinancirane su pojedine vjerske zajednice u ukupnom iznosu od **14.458.020,00** kuna.

Za financiranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina iz proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za funkcioniranje vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina u 2011. godini utrošeno je **9.109.692,56** kuna. Navedeni iznos ne iskazuje ukupno utrošena sredstva, jer prema izvješću Ministarstva uprave, podaci o sredstvima nisu kompletirani za Osječko-baranjsku, Splitsko-dalmatinsku i Istarsku županiju.

Fond za elektroničke medije je putem Vijeća za elektroničke medije u 2011. godini rasporedio sredstva za programe nacionalnih manjina na radiju u iznosu od **1.342.351,50** te za programe na televiziji **1.155.555,13** kuna.

Ukupno je za provođenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2011. godini izdvojeno **142.728.834,65** kuna, dok je u 2010. godini izdvojeno 139.899.067,65 kuna.

XVIII. ZAKLJUČAK

Analizirajući provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava koja se za potrebe nacionalnih manjina osiguravaju u Državnom proračunu za 2011. godinu može se konstatirati da su se u svim područjima provodile aktivnosti koje su doprinijele unaprjeđenju zaštite prava pripadnika nacionalnih manjina osiguranih Ustavnim zakonom.

Iz Izvješća je razvidno da je najveći napredak postignut u onim područjima u kojima se redovito postiže visok stupanj provedbe Ustavnog zakona, a to je područje odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina, kulturne autonomije nacionalnih manjina, ostvarivanja vjerskih prava nacionalnih manjina, zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne samouprave, provedbe Nacionalnog programa za Rome te Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005. - 2015. te područje razvijanja tolerancije prema različitosti i suzbijanje diskriminacije.

Također je razvidno da tijekom 2011. godine nije postignut zadovoljavajući napredak u području uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina, pristupa nacionalnih manjina sredstvima javnog priopćavanja, zastupljenosti nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, a usporeno i otežano su se provodile i aktivnosti oko ustrojavanja Registra vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te upisa subjekata u navedeni Registar.

Odgoj i obrazovanje na manjinskom jeziku i pismu se, osim kod dobro organizirane češke, mađarske i talijanske nacionalne manjine, uspješno provodi i kod ostalih nacionalnih manjina. Tijekom 2011. godine učinjen je značajni pomak u poboljšavanju kvalitete nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina sufinanciranjem izrade autorskih udžbenika (na češkom, mađarskom, srpskom i talijanskom jeziku) te sufinanciranjem prevođenja većeg broja potrebnih udžbenika za osnovnoškolsko obrazovanje (za češku, mađarsku, srpsku i talijansku nacionalnu manjinu).

Posebno je vidljiv pomak u odgoju i obrazovanju pripadnika romske nacionalne manjine gdje je povećan obuhvat romske djece na svim razinama obrazovnog sustava. Osigurano je sufinanciranje roditeljskog udjela za djecu pripadnike romske nacionalne manjine koja su uključena u integrirani predškolski odgoj i obrazovanje. U sustav srednjoškolskog obrazovanja uključuje se sve veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Kontinuirano se potiču romski učenici na stjecanje višeg i visokog obrazovanja te organiziranje i financiranje pripreme za polaganje prijamnih ispita.

Vlada Republike Hrvatske u narednom će razdoblju, u skladu s vrijednostima multietičnosti i multikulturalnosti, odredbama Ustavnog zakona te relevantnim međunarodnim aktima, nastaviti reformirati osnovnoškolske i srednjoškolske obrazovne programe na način da u njih uključi sadržaje važne za identitet nacionalnih manjina u Hrvatskoj i za ukupni identitet Hrvatske, te nastaviti osiguravati dosljednu primjenu Zakona o obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina uključujući kao i primjenu međunarodnih sporazuma i njihovih provedbenih akata.

Analiza provedenih aktivnosti koje su tijekom 2011. godine bile usmjerene na osiguravanje kulturne autonomije nacionalnih manjina ukazuje na sustavno poticanje nacionalnih manjina te njihov aktivan i ravnopravan doprinos kulturnom životu. Različitim

vrstama programa u područjima dramske i glazbene umjetnosti, kao i u okviru kulturno-umjetničkog stvaralaštva manjinske udruge su tijekom 2011. godine razvijale i promicale svoj nacionalni identitet.

Tijekom 2011. godine u ostvarivanju prava nacionalnih manjina na pristup medijima ostvareni su pozitivni pomaci, ali prema mišljenju Savjeta za nacionalne manjine, sadržaji vezani za nacionalne manjine se nedovoljno medijski prezentiraju. Nije ostvarena dovoljna zastupljenost nacionalnih manjina u programima Hrvatske radiotelevizije na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te u uređivačkim redakcijama. Još uvijek se ne realiziraju emisije na jezicima nacionalnih manjina. Stoga je u narednom razdoblju potrebno uložiti dodatne napore i intenzivnije provoditi mjere s ciljem veće uporabe manjinskih jezika u javnim medijima i veće zastupljenosti manjinskih tema u programima Hrvatske televizije i Hrvatskog radija.

U područjima koja su pokrivena Nacionalnim programom za Rome i Akcijskim planom Desetljeća za uključivanje Roma 2005. - 2015. tijekom 2011. godine ostvaren je daljni pozitivan pomak, a u okviru provedbe projekata potpore Romima, financiranih uz pomoć sredstava pretprijetnih programa Europske unije, a s ciljem unaprjeđenja infrastrukture u ukupno 6 naselja u Međimurskoj županiji, tijekom 2011. godine su se poduzimale intenzivne aktivnosti na informiranju stanovnika o procesu legalizacije i uklanjanju prepreka pri pristupu korisnika izgrađenoj infrastrukturi. Započela je i provedba "Projekta potpore Romima - faza III" financiranog iz programa pretprijetne pomoći IPA za 2008. godinu.

Odgovarajuća zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima lokalnih jedinica je ostvarena u potpunosti.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje došlo do neznatnog povećanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima lokalnih jedinica. U narednom razdoblju je nužno intenzivirati mjere inspekcijuskog nadzora u onim jedinicama koje u svojim planovima prijama u službu za 2011. godinu nisu planirale zapošljavanje potrebnog broja pripadnika nacionalnih manjina. Također je neophodno pojačati edukacije općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te lokalnih službenika koji rade na kadrovskim poslovima, o pravu prednosti pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima.

Međutim, udio pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske je nedostatan. Potrebno je naglasiti da je smanjenju postotnog udjela pripadnika nacionalnih manjina u 2011. u odnosu na 2010. godinu doprinijelo: smanjenje ukupnog broja zaposlenih državnih službenika i namještenika, prijavljivanje manjeg broja pripadnika nacionalnih manjina/onih koji su se pozvali na pravo prednosti na natječaje za zapošljavanje u državnoj službi kao i činjenica da je još uvijek na snazi Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske iz 2009. godine. To je općenito rezultiralo manjim brojem novih zapošljavanja u tijelima državne uprave tijekom 2011. godine a time i manjim brojem novozaposlenih pripadnika nacionalnih manjina.

Nadalje, ocjenjuje se da je stanje vezano uz pitanje službene i javne uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina u odnosu na 2010. godinu nepromijenjeno, stoga je potrebno u narednom razdoblju nastaviti s poduzimanjem napora za dosljednu provedbu svih aktivnosti kako bi se postignuta razina ostvarivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu manjinskog

jezika i pisma povećala i unaprijedila, a u narednom razdoblju doneseni Naputak svakako će doprinijeti dosljednoj primjeni Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te njegovoj punoj primjeni u praksi. Neophodno je u 2012. godini provesti pojačani ciljani nadzor nad zakonitošću rada i akata tijela u svim lokalnim jedinicama koje su obvezne osigurati pravo nacionalnih manjina na ravnopravnu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina.

Nadalje, konstatira se da je za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u 2011. godini iz proračuna lokalnih jedinica bilo izdvojeno ukupno manje financijskih sredstava nego u 2010. godini, posebice na područjima od posebne državne skrbi. Uspostavom Registra vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u studenom 2011. godine u Ministarstvu uprave, te nakon toga i upisom u Registar konstituiranih vijeća i izabranih predstavnika nakon izbora u srpnju 2011. godine, stvorile su se pretpostavke za financiranje manjinskih vijeća i predstavnika u jedinicama slabije ekonomske razvijenosti iz sredstava državnog proračuna, te će se ono izvršiti u 2012. godini.

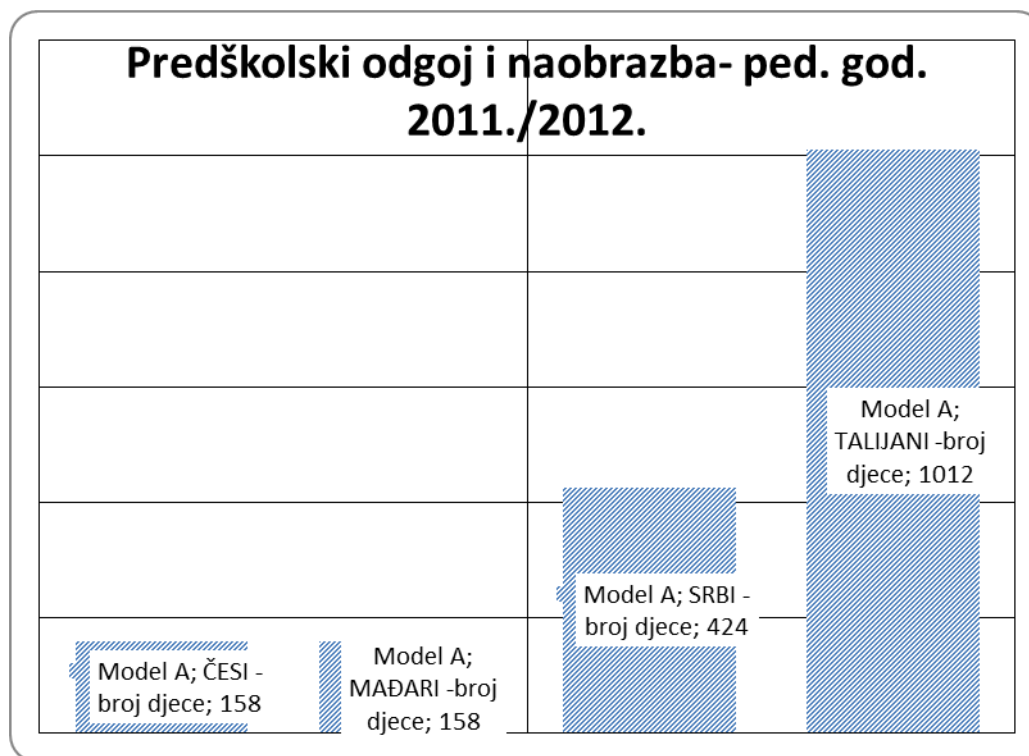
U području suzbijanja diskriminacije tijekom 2011. godine dolazi do daljnjeg unaprjeđenja normativnog okvira uvođenjem nove osnove diskriminacije u Kazneni zakon iz listopada 2011. godine, sukladno ustavnim i osnovama navedenim u Zakonu o suzbijanju diskriminacije. Usvojen je i Protokol o postupanju u slučaju zločina iz mržnje čime je Republika Hrvatska ispunila obveze koje proizlaze potpisivanjem međunarodnih dokumenata te obveze koja proizlazi iz Pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske za Poglavlje 23. "Pravosuđe i temeljna prava", podmjerilo 9.2.1.

Zaključno se može konstatirati da je Vlada Republike Hrvatske i tijekom 2011. godine ulagala napore u cilju što potpunijeg ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina. Unatoč nepovoljnoj gospodarskoj i socijalnoj situaciji, kao i nekim objektivnim okolnostima, koje su provedbu pojedinih aktivnosti otežale i usporile, u cjelini gledano, može se konstatirati zadovoljavajući napredak u ostvarivanju prava pripadnika nacionalnih manjina osiguranih Ustavnim zakonom. Napori Vlade Republike Hrvatske na provođenju Ustavnog zakona vidljivi su i u činjenici da je za provođenje Ustavnog zakona u 2011. godini u odnosu na prethodnu godinu osigurano više financijskih sredstava (u 2011. godini osigurano je 142.728.834,65 kuna, dok je u 2010. godini izdvojeno 139.899.067,65 kuna).

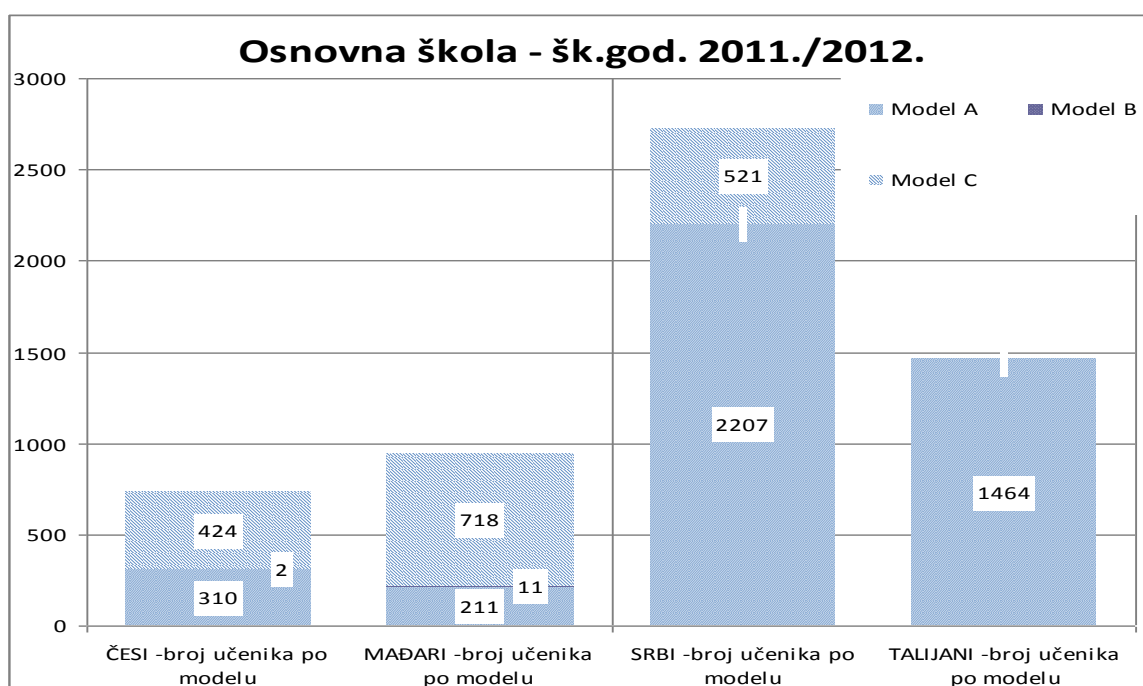
PRILOZI

**Prilog 1. - Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina -
Grafički prikaz broja polaznika po modelima A, B, C i po nacionalnim manjinama
(Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta)**

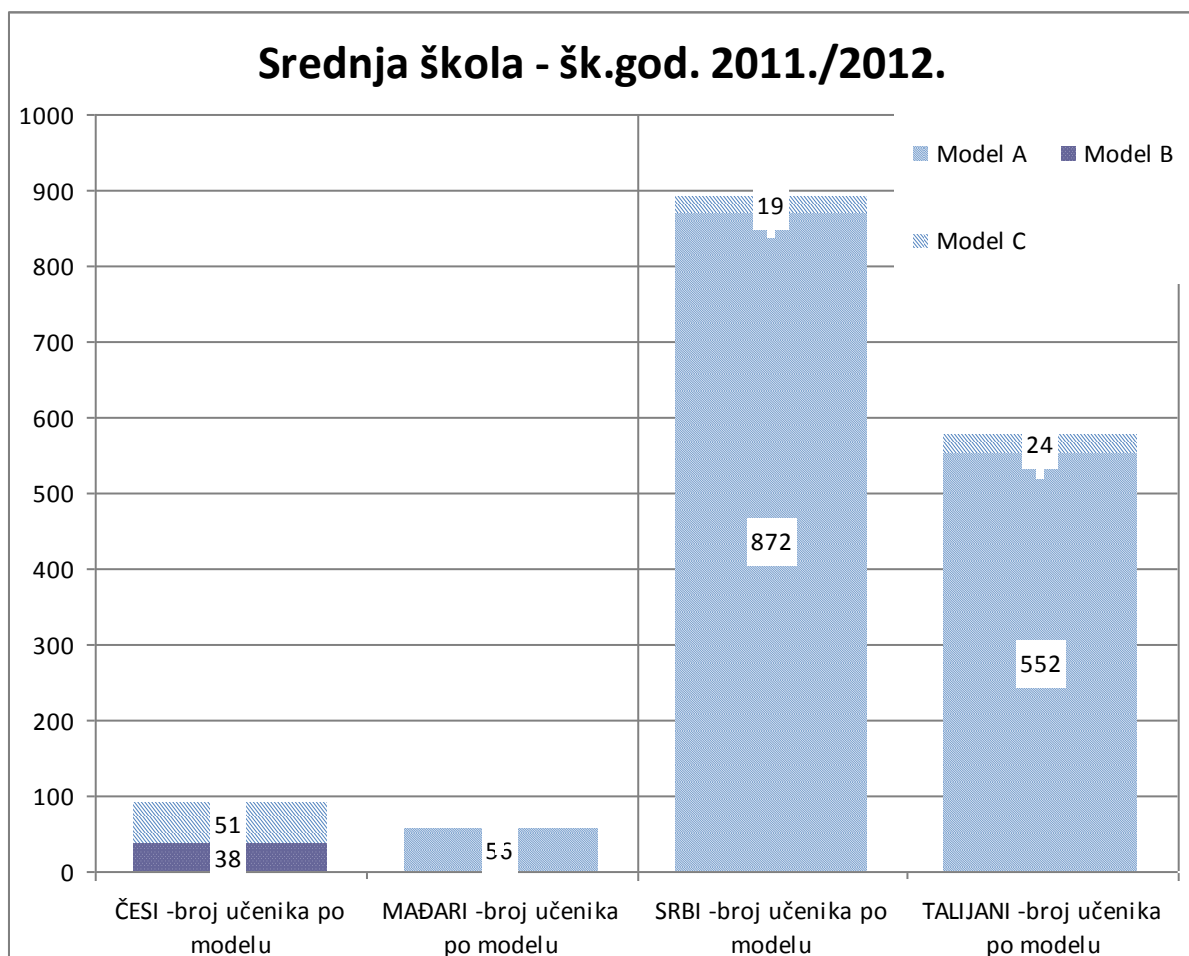
Predškolski odgoj i naobrazba



Osnovnoškolsko obrazovanje



Srednjoškolsko obrazovanje



Prilog 2. - Popis osnovnih i srednjih škola s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina po modelu A - školska godina 2011./2012.; popis osnovnih i srednjih škola s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina po modelu B - školska godina 2011./2012. i popis osnovnih škola s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina po modelu C - školska godina 2011./2012.

**A. Popis osnovnih i srednjih škola s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina po modelu A
školska godina 2011./2012.**

Osnovne škole s nastavom na češkom jeziku

1. Češka osnovna škola Jana Amosa Komenskog, Daruvar
PŠ Gornji Daruvar
PŠ Doljani
PŠ Donji Sredani
PŠ Ljudevit selo
2. Češka osnovna škola Josipa Ružičke, Končanica
PŠ Daruvarski Brestovac
PŠ Dioš
3. Osnovna škola Ivana Nepomuka Jemeršića, Grubišno polje
PŠ Ivanovo Selo

Osnovne škole s nastavom na mađarskom jeziku

1. Osnovna škola Zmajevac
PŠ Kotlina
PŠ Novi Bezdán
PŠ Suza
2. Osnovna škola Lug
PŠ Vardarac
PŠ Kopačevo
3. Prosvjetno-kulturni centar Mađara u Hrvatskoj, Osijek
4. Osnovna škola Korog

Srednja škola s nastavom na mađarskom jeziku

1. Prosvjetno-kulturni centar Mađara u Hrvatskoj, Osijek

Osnovne škole s nastavom na srpskom jeziku i ćirilichnom pismu

1. Osnovna škola Jagodnjak
PŠ Bolman
PŠ Uglješ
2. Osnovna škola Borovo
3. Osnovna škola Dalj
4. Osnovna škola Tenja
5. Osnovna škola Ilača-Banovci, Ilača
PŠ Banovci
6. Osnovna škola Dragutina Tadijanovića, Vukovar
PŠ Lužac
7. Osnovna škola Negoslavci

8. Osnovna škola Markušica
PŠ Gaboš
PŠ Ostrovo
9. Osnovna škola Siniše Glavaševića, Vukovar
10. Osnovna škola Bijelo Brdo
11. Osnovna škola Nikole Andrića, Vukovar
12. Osnovna škola Bobota
PŠ Klisa
PŠ Ludvinci
PŠ Pačetin
PŠ Vera
13. Osnovna škola Trpinja
14. Osnovna škola Stari Jankovci
PŠ Srijemske Laze
15. Osnovna škola dr. Franje Tuđmana, Beli Manastir
16. Osnovna škola Mirkovci, Mirkovci
17. Osnovna škola Bršadin, Bršadin

Srednje škole s nastavom na srpskom jeziku i ćiriličnom pismu

1. Gimnazija Vukovar
2. Ekonomska škola Vukovar
3. Strukovna škola Vukovar
4. Tehnička škola Nikole Tesle, Vukovar
5. Druga srednja škola Beli Manastir
6. Srednja škola Dalj
7. Srpska pravoslavna opća gimnazija
"Kantakuzina - Katarina Branković", Zagreb

Osnovne škole s nastavom na talijanskom jeziku

1. Osnovna škola Belvedere - Scuola elementare Belvedere, Rijeka
2. Osnovna škola Dolac - Scuola elementare Dolac, Rijeka
3. Osnovna škola Gelsi - Scuola elementare Gelsi, Rijeka
4. Osnovna škola - Scuola elementare "San Nicolo", Rijeka
5. Talijanska osnovna škola Buje - Scuola elementare Italiana Buie
PŠ Brtonigla
PŠ Momjan
6. Talijanska osnovna škola Novigrad - Scuola elementare Italiana Cittanova
7. Osnovna škola Vodnjan - Scuola elementare Dignano
8. Osnovna škola- Scuola elementare Giuseppina Martinuzzi Pula - Pola
PŠ Galižana
PŠ Šišan
9. Talijanska osnovna škola - Scuola elementare Italiana Bernardo Parentin Poreč - Parenzo
10. Talijanska osnovna škola Bernardo Benussi, Rovinj
PŠ Bale
11. Talijanska osnovna škola Galileo Galilei
PŠ Bašanija

Srednje škole s nastavom na talijanskom jeziku

1. Srednja talijanska škola - Rijeka - Scuola media superiore Italiana - Fiume
2. Talijanska srednja škola - Scuola media superiore Italiana "Leonardo da Vinci"
3. Talijanska srednja škola "Dante Alighieri"- Scuola media superiore Italiana "Dante Alighieri", Pula
4. Talijanska srednja škola Rovinj, Rovinj - Scuola media superiore Italiana Rovinj - Rovigno

B. Popis osnovnih i srednjih škola s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina po modelu B - školska godina 2011./2012.

Osnovna škola s dvojezičnom nastavom (na češkom i hrvatskom jeziku)

1. Češka OŠ Josip Ružička, Končanica

Srednja škola s dvojezičnom nastavom (na češkom i hrvatskom jeziku)

1. Gimnazija, Daruvar

Osnovna škola s dvojezičnom nastavom (na mađarskom i hrvatskom jeziku)

1. Osnovna škola Ivana Gundulića, Zagreb

Osnovna škola s dvojezičnom nastavom (na srpskom i hrvatskom jeziku)

1. Osnovna škola Ernestinovo, Ernestinovo

C. Popis osnovnih škola s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina po modelu C - školska godina 2011./2012.

Osnovne škole s nastavom albanskog jezika i kulture

1. Osnovna škola Nikola Tesla, Rijeka
2. Osnovna škola Centar, Pula
3. Osnovna škola Tituša Brezovačkog, Zagreb
4. Osnovna škola dr. Ivana Merza, Zagreb
5. Osnovna škola dr. Mate Demarina, Medulin
6. Osnovna škola Poreč, Poreč
7. Osnovna škola Vijenac, Osijek
8. Osnovna škola Jurja Dobrile, Rovinj

Osnovne škole s nastavom njemačkog jezika i kulture

1. Osnovna škola Svete Ane, Osijek

Osnovne škole s nastavom češkog jezika i kulture

1. Osnovna škola Dežanovac, Dežanovac , PŠ Trojeglava
2. Osnovna škola Ivana Nepomuka Jemeršića, Grubišno Polje, PŠ Veliki i Mali Zdenci
3. Češka osnovna škola Josipa Ružičke, Končanica, PŠ Dioš i PŠ Daruvarski Brestovac
4. Osnovna škola Vilima Korajca, Kaptol
5. Osnovna škola Banova Jaruga, Banova Jaruga, PŠ Mezurač
6. Osnovna škola Lipik, Lipik
7. Osnovna škola Silvija Strahimira Kranjčevića, Zagreb
8. Osnovna škola Vladimir Nazor, Virovitica

9. Osnovna škola Ivane Brlić Mažuranić, Virovitica
10. Osnovna škola Zdenka Turkovića, Kutjevo-Tominovac, Bjeliševac
11. Osnovna škola Josipa Kozarca, Lipovljani
12. Osnovna škola Sirač, Sirač i PŠ Šibovac
13. Osnovna škola Podmurvice, Rijeka
14. Osnovna škola 22. lipnja, Sisak
15. I. Osnovna škola Bjelovar, 43 000 Bjelovar
16. Osnovna škola Vladimira Nazora, Daruvar , PŠ Gornji Sredani

Srednje škole s nastavom češkog jezika i kulture

1. Srednja škola Bartola Kašića, Grubišno Polje
2. Srednja škola Daruvar, Daruvar
3. X. gimnazija "Ivan Supek", Zagreb
4. Industrijsko-obrtnička škola, Virovitica

Osnovne škole s nastavom mađarskog jezika i kulture

1. Osnovna škola Ivana Gundulića, Zagreb
2. Osnovna škola Gradina, Gradina PŠ Budakovac, PŠ Novi Gradac
3. Osnovna škola Antunovac, PŠ Antunovac
4. Osnovna škola Frana Krste Frankopana, Osijek
5. Osnovna škola Franje Krežme, Osijek
6. Osnovna škola dr. Franje Tuđmana, Beli Manastir
7. Osnovna škola Bilje, Bilje
8. Osnovna škola Dalj, Dalj PŠ Erdut i PŠ Aljmaš
9. Osnovna škola Darda, Darda
10. Osnovna škola Draž, Draž i PŠ Batina
11. Osnovna škola Kneževi Vinogradi, Kneževi Vinogradi
12. Osnovna škola Laslovo, Laslovo
13. Osnovna škola Stari Jankovci, Stari Jankovci
14. Osnovna škola Mate Lovraka, Vladislavci
15. Osnovna škola Vladimira Nazora, Đakovo, PŠ Ivanovci
16. Osnovna škola Čakovci, PŠ Berak
17. Osnovna škola Zmajevac, PŠ Novi Bezdani i PŠ Suza
18. Osnovna škola Lug, PŠ Kopačevo
19. Osnovna škola Jagodnjak, Jagodnjak
20. Osnovna škola Zrinskih, Nuštar PŠ Marinci

Osnovne škole s nastavom makedonskog jezika i kulture

1. Osnovna škola Centar, Pula
2. Osnovna škola Centar, Rijeka
3. Osnovna škola Vijenac, Osijek
4. Osnovna škola Nikole Tesle, Zagreb
5. Osnovna škola Skalice, Split
6. Osnovna škola Antuna Bauera, Vukovar

Osnovne škole s nastavom rusinskog jezika i kulture

1. Osnovna škola Čakovci, Čakovci, PŠ Mikluševci
2. Osnovna škola Antuna Bauera, Vukovar

Osnovne škole s nastavom ukrajinskog jezika i kulture

1. Osnovna škola "Antun Matija Reljković", Bebrina
2. Osnovna škola Antuna Bauera, Vukovar
3. Osnovna škola Josipa Kozarca, Lipovljani

Osnovne škole s nastavom ruskog jezika i kulture

1. II. Osnovna škola, Čakovec
2. Osnovna škola Konjščina, Konjščina
3. Osnovna škola Ivana Gundulića, Zagreb
4. Osnovna škola Prelog, Prelog

Srednje škole s nastavom ruskog jezika i kulture

1. Gospodarska škola, Čakovec

Osnovne škole s nastavom slovačkog jezika i kulture

1. Osnovna škola Banova Jaruga, Banova Jaruga
2. Osnovna škola Ivana Brnjika - Slovaka, Jelisavac
3. Osnovna škola Josip Kozarac, Soljani
4. Osnovna škola Kralja Tomislava, Našice PŠ Markovac
5. Osnovna škola Vladimira Nazora, Nova Bukovica PŠ Miljevci
6. Osnovna škola Julija Benešića, Ilok PŠ Radoš
7. Osnovna škola Josipa Kozarca, Lipovljani
8. Osnovna škola Josip Kozarac, Josipovac PŠ Jurjevac
9. Osnovna škola Ivana Gorana Kovačića, Zdenci
10. Osnovna škola Višnjevac, Višnjevac
11. Osnovna škola Vladimira Becića, Osijek
12. Osnovna škola Mladost, Jakšić

Osnovne škole s nastavom slovenskog jezika i kulture

1. OŠ Pećine, Rijeka

Srednje škole s nastavom slovenskog jezika i kulture

1. II. Gimnazija Varaždin

Osnovne škole s nastavom srpskog jezika i kulture

1. OŠ dr. Franje Tuđmana, Korenica
2. OŠ Jabukovac, Jabukovac
3. OŠ Dvor, Dvor, PŠ Rujevac
4. OŠ Nikole Tesle, Gračac, PŠ Donji Srb
5. OŠ kralja Tomislava, Udbina
6. OŠ Vojnić, Vojnić
7. OŠ Katarina Zrinski, PŠ Tušilović, Krnjak
8. OŠ Gvozd, Gvozd
9. OŠ Donji Lapac, Donji Lapac
10. OŠ Kistanje, Kistanje
11. OŠ Plaški, Plaški
12. OŠ dr. Franje Tuđmana, Beli Manastir
13. OŠ Darda, Darda
14. OŠ I.B. Mažuranić, Ogulin, PŠ Jasenak, Jasenak i PŠ Drežnica, Drežnica
15. OŠ Vladimira Nazora, Daruvar

16. OŠ Domovinske zahvalnosti, Knin
17. OŠ dr. Franjo Tuđman, Šarengrad
18. OŠ Glina, Glina
19. OŠ dr. Franje Tuđmana, Knin
20. OŠ Andrije Palmovića, Rasinje, PŠ Poganac
21. OŠ Ivana Gorana Kovačića Vrbovsko, PŠ Desanke Trbović, PŠ Nikole Tesle, PŠ Gomirje
22. OŠ Vladimir Nazor, Topusko
23. OŠ Dežanovac, Dežanovac, PŠ Imsovac i PŠ Trojeglava
24. OŠ Stari Jankovci, Stari Jankovci, PŠ Orolik
25. OŠ Dragojle Jarnević, Karlovac
26. OŠ Siniše Glavaševića, Vukovar
27. OŠ Skakavac, Skakavac
28. Osnovna škola Zrinskih i Frankopana, PŠ Vrhovine, Otočac
29. Osnovna škola 22. lipnja, Sisak

Srednje škole s nastavom srpskog jezika i kulture

1. Gimnazija Beli Manastir, Beli Manastir

Srednje škole s nastavom talijanskog jezika i kulture

1. Srednja škola Pakrac, Pakrac

Prilog 3. - Podaci o odgojnim skupinama i djeci za koju se program predškolskog odgoja izvodi na jeziku različitom od hrvatskoga, početak pedagoške godine 2010./2011.; podaci o učenicima u školama na jeziku i pismu nacionalnih manjina po razredima, kraj školske godine 2009./2010.; podaci o osnovnim školama, razrednim odjelima, učenicima i učiteljima s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina, kraj školske godine 2009./2010. i podaci o srednjim školama s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina, razredni odjeli, učenici i nastavnici, kraj školske godine 2009./2010.
(Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta)

EDUCATIONAL GROUPS AND CHILDREN IN PRESCHOOL PROGRAMME CARRIED OUT IN LANGUAGE DIFFERENT FROM CROATIAN, BEGINNING OF 2010/2011 SCHOOL YEAR

| | Broj odgojnih skupina <i>Number of educational groups</i> | Ukupno djece <i>Total children</i> | Jezik na kojem se izvodi program predškolskog odgoja <i>Language of preschool programme</i> | | | | | | |
|----------------------------|--|---------------------------------------|--|----------------------------|------------------------------|---------------------------|-------------------------|--------------------------|------------------------------|
| | | | češki <i>Czech</i> | engleski <i>English</i> | mađarski <i>Hungarian</i> | njemački <i>German</i> | romski <i>Romany</i> | srpski <i>Serbian</i> | talijanski <i>Italian</i> |
| Ukupno <i>Total</i> | 132 | 2 720 | 148 | 749 | 142 | 153 | 109 | 363 | 1 056 |
| Dječaci <i>Boys</i> | : | 1 362 | 64 | 380 | 71 | 90 | 53 | 174 | 530 |
| Djevojčice <i>Girls</i> | : | 1 358 | 84 | 369 | 71 | 63 | 56 | 189 | 526 |

UČENICI U ŠKOLAMA NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA PO RAZREDIMA, KRAJ ŠKOLSKE GODINE 2009./2010.

PUPILS IN SCHOOLS PROVIDING EDUCATION IN LANGUAGES AND SCRIPTS OF ETHNIC MINORITIES, BY GRADES, END OF 2009/2010 SCHOOL YEAR

| | Jezik i pismo na kojem se izvodi nastava <i>Language and script in which teaching is conducted</i> | | | | | |
|--|---|-----------------------|------------------------------|---------------------------|--------------------------|------------------------------|
| | ukupno <i>Total</i> | češki <i>Czech</i> | mađarski <i>Hungarian</i> | njemački <i>German</i> | srpski <i>Serbian</i> | talijanski <i>Italian</i> |
| Učenicima ukupno <i>Pupils, total</i> | 4 334 | 332 | 224 | 53 | 2 209 | 1 516 |
| Muški <i>Male</i> | 2 207 | 178 | 113 | 21 | 1 138 | 757 |
| Ženski <i>Female</i> | 2 127 | 154 | 111 | 32 | 1 071 | 759 |
| Ukupno položili <i>Passed, total</i> | 4 322 | 332 | 220 | 53 | 2 206 | 1 511 |
| I. - IV. Svega <i>All</i> | 2 126 | 162 | 111 | 26 | 1 059 | 768 |
| Položili <i>Passed</i> | 2 121 | 162 | 108 | 26 | 1 059 | 766 |
| I. Svega <i>All</i> | 522 | 46 | 21 | 16 | 253 | 186 |
| Položili <i>Passed</i> | 522 | 46 | 21 | 16 | 253 | 186 |

| | | | | | | | |
|------------|---------------------------|-------|-----|-----|----|-------|-----|
| II. | Svega <i>All</i> | 547 | 42 | 27 | - | 278 | 200 |
| | Položili <i>Passed</i> | 544 | 42 | 25 | - | 278 | 199 |
| III. | Svega <i>All</i> | 558 | 34 | 39 | 10 | 272 | 203 |
| | Položili <i>Passed</i> | 557 | 34 | 38 | 10 | 272 | 203 |
| IV. | Svega <i>All</i> | 499 | 40 | 24 | - | 256 | 179 |
| | Položili <i>Passed</i> | 498 | 40 | 24 | - | 256 | 178 |
| V. - VIII. | Svega <i>All</i> | 2 208 | 170 | 113 | 27 | 1 150 | 748 |
| | Položili <i>Passed</i> | 2 201 | 170 | 112 | 27 | 1 147 | 745 |
| V. | Svega <i>All</i> | 529 | 45 | 26 | 6 | 271 | 181 |
| | Položili <i>Passed</i> | 527 | 45 | 25 | 6 | 271 | 180 |
| VI. | Svega <i>All</i> | 525 | 43 | 22 | 5 | 256 | 199 |
| | Položili <i>Passed</i> | 525 | 43 | 22 | 5 | 256 | 199 |
| VII. | Svega <i>All</i> | 536 | 35 | 28 | 8 | 280 | 185 |
| | Položili <i>Passed</i> | 532 | 35 | 28 | 8 | 278 | 183 |
| VIII. | Svega <i>All</i> | 618 | 47 | 37 | 8 | 343 | 183 |
| | Položili <i>Passed</i> | 617 | 47 | 37 | 8 | 342 | 183 |

**OSNOVNE ŠKOLE, RAZREDNI ODJELI, UČENICI I UČITELJI S NASTAVOM NA JEZIKU I
PISMU NACIONALNIH MANJINA, KRAJ ŠKOLSKE GODINE 2009./2010.
BASIC SCHOOLS, CLASS UNITS, PUPILS AND TEACHERS PROVIDING EDUCATION IN
LANGUAGES AND SCRIPTS OF ETHNIC MINORITIES, END OF 2009/2010 SCHOOL YEAR**

| | Škole <i>Schools total</i> | Razredni odjeli <i>Class units</i> | Učenici <i>Pupils</i> | | | Učitelji <i>Teachers</i> | | | | | |
|------------------------------|-------------------------------|---------------------------------------|--------------------------|----------------------|-------------------------|-----------------------------|----------------------|-------------------------|---|----------------------|-------------------------|
| | | | svoga <i>All</i> | muški <i>Male</i> | ženski <i>Female</i> | ukupno <i>Total</i> | | | s punim radnim vremenom <i>Full-time</i> | | |
| | | | | | | svoga <i>All</i> | muški <i>Male</i> | ženski <i>Female</i> | svoga <i>All</i> | muški <i>Male</i> | ženski <i>Female</i> |
| Ukupno <i>Total</i> | 66 | 336 | 4 334 | 2 207 | 2 127 | 709 | 172 | 537 | 454 | 71 | 383 |
| Češki <i>Czech</i> | 7 | 24 | 332 | 178 | 154 | 43 | 9 | 34 | 27 | 5 | 22 |
| Mađarski <i>Hungarian</i> | 8 | 25 | 224 | 113 | 111 | 75 | 24 | 51 | 32 | 5 | 27 |
| Njemački <i>German</i> | 1 | 6 | 53 | 21 | 32 | 21 | 2 | 19 | 18 | 1 | 17 |
| Srpski <i>Serbian</i> | 33 | 170 | 2 209 | 1 138 | 1 071 | 314 | 86 | 228 | 222 | 44 | 178 |
| Talijanski <i>Italian</i> | 17 | 111 | 1 516 | 757 | 759 | 256 | 51 | 205 | 155 | 16 | 139 |

**SREDNJE ŠKOLE S NASTAVOM NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA, RAZREDNI
ODJELI, UČENICI I NASTAVNICI, KRAJ ŠKOLSKE GODINE 2009./2010.**

*UPPER SECONDARY SCHOOLS WITH LESSONS IN LANGUAGES AND SCRIPTS OF ETHNIC
MINORITIES, CLASS UNITS, STUDENTS
AND TEACHERS, END OF 2009/2010 SCHOOL YEAR*

| | | Jeziknacionalnihmanjina <i>Language of ethnic minorities</i> | | | |
|---|-------------------------|---|------------------------------|--------------------------|------------------------------|
| | | češki <i>Czech</i> | mađarski <i>Hungarian</i> | srpski <i>Serbian</i> | talijanski <i>Italian</i> |
| Škole ¹⁾ <i>Schools¹⁾</i> | | 1 | 1 | 7 | 4 |
| Razredni odjeli <i>Class units</i> | | 4 | 11 | 65 | 60 |
| Učenici ukupno <i>Students - total</i> | svoga <i>All</i> | 36 | 53 | 862 | 614 |
| | muški <i>Male</i> | 13 | 16 | 453 | 270 |
| | ženski <i>Female</i> | 23 | 37 | 409 | 344 |
| Učenici gimnazija <i>Grammar schools students</i> | svoga <i>All</i> | 36 | 17 | 187 | 328 |
| | muški <i>Male</i> | 13 | 4 | 71 | 112 |
| | ženski <i>Female</i> | 23 | 13 | 116 | 216 |
| Učenici tehničkih škola <i>Technical school students</i> | svoga <i>All</i> | - | 27 | 541 | 228 |
| | muški <i>Male</i> | - | 11 | 283 | 118 |
| | ženski <i>Female</i> | - | 16 | 258 | 110 |
| Učenici industrijskih i obrtničkih škola <i>Industrial and crafts school students</i> | svoga <i>All</i> | - | 9 | 134 | 58 |
| | muški <i>Male</i> | - | 1 | 99 | 40 |
| | ženski <i>Female</i> | - | 8 | 35 | 18 |
| Nastavnici <i>Teachers</i> | svoga <i>All</i> | 4 | 24 | 128 | 123 |
| | muški <i>Male</i> | 2 | 9 | 39 | 35 |
| | ženski <i>Female</i> | 2 | 15 | 89 | 88 |

- 1) Kao jedinica uzeta je škola u kojoj postoje razredni odjeli s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Prilog 4. - Doktori znanosti u 2010. godini
(Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta)

| NARODNOST | UKUPNO | PRIRODNE ZNANOSTI | TEHNIČKE ZNANOSTI | BIOMEDICINA I ZDRAVSTVO | BIOTEHNIČKE ZNANOSTI | DRUŠTVENE ZNANOSTI | HUMANISTIČKE ZNANOSTI |
|-------------------------|---------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------------|-----------------------------|---------------------------|------------------------------|
| UKUPNO | 838 | 159 | 157 | 176 | 51 | 147 | 141 |
| HRVATI | 790 | 155 | 148 | 168 | 49 | 134 | 130 |
| ALBANCI | 2 | - | - | 1 | - | - | 1 |
| AUSTRIJANCI | - | - | - | - | - | - | - |
| BOŠNJACI | 8 | - | 1 | - | 1 | 4 | 2 |
| BUGARI | 1 | 1 | - | - | - | - | - |
| CRNOGORCI | 2 | - | 2 | - | - | - | - |
| ČESI | 1 | - | 1 | - | - | - | - |
| MAĐARI | - | - | - | - | - | - | - |
| MAKEDONCI | 1 | - | 1 | - | - | - | - |
| NIJEMCI | - | - | - | - | - | - | - |
| POLJACI | - | - | - | - | - | - | - |
| ROMI | - | - | - | - | - | - | - |
| RUMUNJI | - | - | - | - | - | - | - |
| RUSI | - | - | - | - | - | - | - |
| RUSINI | - | - | - | - | - | - | - |
| SLOVACI | - | - | - | - | - | - | - |
| SLOVENCII | 4 | - | - | 2 | - | 1 | 1 |
| SRBI | 7 | - | 1 | - | 1 | 3 | 2 |
| TALIJANI | 2 | - | - | 1 | - | 1 | - |
| TURCI | - | - | - | - | - | - | - |
| UKRAJINCI | - | - | - | - | - | - | - |
| VLASI | - | - | - | - | - | - | - |
| ŽIDOVI | - | - | - | - | - | - | - |
| MUSLIMANI | - | - | - | - | - | - | - |
| OSTALI | 1 | - | - | - | - | - | - |
| NISU SE IZJASNILI | 14 | 3 | 2 | 4 | - | 2 | 3 |
| REGIONALNO SE IZJASNILI | - | - | - | - | - | - | - |
| NEPOZNATO | 5 | - | 1 | - | - | 2 | 2 |

**Prilog 5. - Nacionalni program za Rome i Akcijski plan Desetljeća za uključivanje
Roma 2005. - 2015.
(Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta)**

OGOJ I OBRAZOVANJE PRIPADNIKA ROMSKE NACIONALNE MANJINE

Predškolski odgoj

Za djecu pripadnike romske nacionalne manjine osigurava se uključivanje u programe predškolskog odgoja kako bi se premostio jaz između socijalno-ekonomske situacije u kojoj djeca pripadnici romske nacionalne manjine žive i mogućnosti za njihovu uspješnu integraciju tijekom obveznoga osnovnog obrazovanja.

Ako u pojedinoj sredini ne postoji mogućnost uključivanja u integrirane uvjete predškolskog odgoja u redovitoj predškolskoj ustanovi, osigurava se program predškole, tj. program pripreme za polazak u osnovnu školu koji se najčešće ostvaruje u osnovnim školama, a dijelom i u predškolskim ustanovama.

U 2011. godini, odnosno na kraju 2010./2011. bilo je 586 djece u predškolskom odgoju, od kojih 276 (136 m. i 140 ž.) u redovitom predškolskom odgoju i 310 (156 m. i 154 ž.) u programu predškole.

Na početku 2011./2012. pedagoške godine uključeno je ukupno 623 djece, od kojih je 289 (137 m. i 152 ž.) u predškolskom odgoju, a 334 (185 m. i 149 ž.) u programu predškole.

U 2011. godini utrošeno je za predškolski odgoj/predškolu iz Državnog proračuna ukupno 1,786.673,62 kn, a iz sredstava Roma Education Funda nije bilo isplata u 2011. godini.

Do značajnog povećanja utroška sredstava za predškolski odgoj/predškolu u odnosu na 2010. godinu došlo je zbog potrebe provođenja **mjera za izvršenje presude Oršuš i dr. protiv Hrvatske**. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta je u dogovoru s Međimurskom županijom osiguralo program predškole za svu romsku djecu u godini prije polaska u osnovnu školu, tj. za djecu koja su upisala prvi razred osnovne škole u školskoj godini 2011./2012. Djeca su bila u programu predškole od 15. rujna 2010. do 15. lipnja 2011., pet sati dnevno, uz osigurana dva obroka i prijevoz.

Program predškole je prijeko potreban za romsku populaciju predškolske dobi, daje dobre rezultate i upućuje na obvezu organiziranja predškolskih odgojnih skupina za svu romsku djecu kao priprema za uključivanje u odgojno-obrazovni sustav, osobito u sredinama gdje nema kapaciteta za integrirani predškolski odgoj. Program predškole ovisi o financiranju iz sredstava Državnog proračuna na poziciji Nacionalnog programa za Rome.

Održivost ovog programa je otežana zbog preusmjeravanja prioriteta jer je u slučaju izvršenja presude Europskog suda za ljudska prava, s uvođenjem predškole za svu djecu u Međimurju, preostao mali iznos sredstava za programe predškole u drugim dijelovima Hrvatske, a iz sredstava na lokalnoj ili regionalnoj razini ovo često nije prioritet ili nedostaje sredstava. Problem se nastoji riješiti u sklopu projekta "Integracija skupina u nepovoljnom položaju u redovit sustav obrazovanja" sredstvima EU-a iz IPA programa pretprijetne pomoći. Natječaj je bio objavljen u 2011. godini.

Osnovnoškolsko obrazovanje

U proteklih šest godina **povećan je obuhvat** djece pripadnika romske nacionalne manjine osnovnim obrazovanjem. U 2010./2011. šk. god. bilo je 4.723 učenika (2.409 m., 2.314 ž.), a na početku 2011./2012. šk. god. bilo je 4.915 učenika (2.509 m., 2.406 ž.).

Istodobno podaci o broju učenika koji **napuštaju osnovno obrazovanje** nakon višekratnih ponavljanja pokazuju da je završnost osnovnog obrazovanja na niskoj razini. Tako je npr. u 2008./2009. prekinulo osnovno obrazovanje 136 učenika (68 m., 68 ž.), u 2009./2010. su 144 učenika (69 m., 75 ž.) napustila školovanje, u što su uključeni i učenici koji su navršili 15 godina života, a u 2010./2011. osnovno školovanje napustila su 173 učenika (101 m., 72 ž.).

Kada je u pitanju **ponavljanje razreda**, podaci pokazuju da je u 2010./2011. bilo 643 ponavljača (347 m., 296 ž.), a na početku 2011./2012. šk. godine škole su iskazale podatak da je 604 ponavljača (331 m., 273 ž.). Podaci na kraju školske godine pokazuju povećani broj u odnosu na početak školske godine.

Na početku **2011./2012.** u posebnu pomoć u učenju hrvatskog jezika uključeno je ukupno 568 učenika (282 m., 286 ž.) od 4.915 učenika (2.509 m., 2.406 ž.) koliko je romskih učenika uključeno u 2011./2012. u osnovnu školu.

Od 2010./2011. šk. godine prikupljaju se podaci o broju romskih učenika kojima je ponuđena **posebna pomoć u učenju hrvatskog jezika** na temelju čl. 43. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi. U toj godini pomoć je ponuđena u devet (9) županija i to za 555 učenika (289 m., 266 ž.) od njih 4.723 (2.409 m., 2.314 ž.) koliko je romskih učenika bilo u osnovnoj školi u toj godini. Dakle, u *Zagrebačkoj županiji* za dva (2) učenika (1 m., 1 ž.), *Sisačko-moslavačkoj županiji* za 42 učenika (21 m., 21 ž.), *Varaždinskoj županiji* za 156 učenika (70 m., 86 ž.), *Koprivničko-križevačkoj županiji* za 67 učenika (38 m., 29 ž.), *Primorsko-goranskoj županiji* za 61 učenika (30 m., 31 ž.), *Osječko-baranjskoj županiji* za 139 učenika (62 m., 72 ž.), *Istarskoj županiji* za 50 učenika (27 m., 23 ž.), *Međimurskoj županiji* za 342 učenika (180 m., 162 ž.) i *Gradu Zagrebu* za pet (5) učenika (3 m., 2 ž.). U Narodnim novinama, broj: 151/11., donesena je Odluka o programu hrvatskoga jezika za pripremnu nastavu za učenike osnovne i srednje škole koji ne znaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik.

Na početku **2011./2012.** šk. godine škole su iskazale da je u **produženi boravak** uključeno 256 učenika (141 m., 115 ž.).

U 2010./2011., i to na početku 2010./2011. šk. godine, u produženom boravku bilo je 340 učenika (183 m., 157 ž.), da bi na kraju te iste školske godine u produženom boravku bilo 246 učenika (142 m., 104 ž.) i to u *Sisačko-moslavačkoj županiji* dva (2) učenika (m.); *Karlovačkoj županiji* jedan (1) (ž.); *Varaždinskoj županiji* 25 učenika (15 m., 10 ž.); *Bjelovarsko-bilogorskoj županiji* sedam (7) učenika (6 m., 1 ž.); *Primorsko-goranskoj županiji* 52 učenika (33 m., 19 ž.); *Brodsko-posavskoj županiji* 19 učenika (12 m., 7 ž.); *Osječko-baranjskoj županiji* tri (3) učenika (2 m., 1 ž.); *Vukovarsko-srijemskoj županiji* jedan (1) učenik (m.); *Istarskoj županiji* 46 učenika (23 m., 23 ž.); *Međimurskoj županiji* 30 učenika (19 m., 11 ž.); *Gradu Zagrebu* 60 učenika (29 m., 31 ž.).

Produženi boravak je mjera iz NPR-a i APDR-a od 2005. do 2015. i jedan od preduvjeta da romski učenici povećaju uspješnost i završnost osnovnog obrazovanja.

U većini škola zaposleni su romski pomagači kojih je 23 (12 m., 11 ž.) i njihov rad se financira iz Državnog proračuna i to u iznosu od 3.500,00 kn neto mjesečno svih 12 mjeseci uz ostale dodatke koji se osiguravaju za zaposlenike u školama. Romski pomagači, između ostalog, trebaju zajedno s učiteljem pomagati u pisanju domaćih zadaća tijekom produženog boravka te u svladavanju školskoga gradiva.

U 2011. godini za plaće 23 suradnika - romskih pomagača utrošeno je **1,490.184,00 kn** iz sredstva Državnog proračuna. Krajem 2011. godine, sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, započeo je proces kojim osnovne škole u Međimurskoj županiji angažirane suradnike - romske pomagače mogu zaposliti na ugovor o radu (umjesto dotadašnjeg ugovora o djelu) čime im se rješava radno-pravni status.

Osim navedenog, u 2011. godini iz Državnog proračuna sufinancirano je sljedeće:

- produženi boravak - 117.226,04 kn, škola u prirodi - 90.760,00 kn, - maturalna putovanja, smještaj u dom, programi za mlade, obilježavanje Svjetskog dana Roma i dr. - 239.098,98 kn i ljetne škole - 135.000,00 kn.

Srednjoškolsko obrazovanje

U sustav srednjoškolskog obrazovanja uključuje se sve veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Prilikom upisa u Odluci o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u srednje škole, koju donosi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, posebnom točkom određen je upis učenika romske populacije na osnovi Nacionalnog programa za Rome, na način da se omogućava manji broj bodova kojim se pripadnici romske nacionalne manjine mogu upisati u željeni srednjoškolski program.

Iako je veći broj učenika koji nastavljaju obrazovanje u trogodišnjim srednjoškolskim programima u odnosu na broj učenika u četverogodišnjim programima, vidljiv je porast i broja učenika upisanih u prve razrede četverogodišnjih škola. Također je vidljivo da se učenici ispisuju iz škole, tj. napuštaju srednjoškolsko obrazovanje.

U srednjoj školi na kraju školske godine 2010./2011. bilo je 327 učenika (158 m., 169 ž.), a na početku **2011./2012.** školske godine uključeno je **425 učenika** (214 m., 211 ž.).

U 2010./2011. obrazovanje je prekinulo 57 učenika (27 m., 30 ž.) od njih 327 (158 m., 169 ž.), a ponavljača je bilo 20 (9 m., 11 ž.).

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta stipendira sve redovite učenike srednjih škola koji su pripadnici romske nacionalne manjine u iznosu od 5.000,00 kn godišnje po učeniku, odnosno 500,00 kn mjesečno tijekom nastavne godine. Za dobivanje stipendije pretpostavka je izjašnjavanje pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini, što inače nije obvezno.

U 2011. godini iz Državnog proračuna za srednjoškolske stipendije utrošeno je **1,598.820,00 kn**. U 2011. godini Ministarstvo je sufinanciralo smještaj u učenički dom romskih učenika u srednjoj školi u iznosu od 39.325,01 kn za devet (9) učenika (7 m., 2 ž.).

Kada se uzme u obzir koliko učenika Roma završava osnovnu školu, odnosno koliko ih je u 8. razredu na kraju školske godine u odnosu na broj učenika koji te iste godine upisuju srednju

školu, moguće je zaključiti da bez povećanja uspješnosti i završnosti osnovnog obrazovanja nije moguće značajno povećati broj romskih učenika u srednjoj školi.

Visokoškolsko obrazovanje

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta osigurava stipendije svim studentima pripadnicima romske nacionalne manjine koji je zatraže uz pretpostavku da se izjašnjavaju kao pripadnici romske nacionalne manjine. U 2011./2012. akademskoj godini stipendije je dobivalo 27 studenata (10 m., 17 ž.). Stipendija iznosi 1.000,00 kn mjesečno tijekom deset mjeseci, odnosno 10.000,00 kn godišnje.

S obzirom na to da se pravo na studentski dom stječe pod jednakim uvjetima za sve studente koji žive u težim socijalno-ekonomskim uvjetima, nije bilo moguće osigurati drukčije pravo za pripadnike romske nacionalne manjine, već se na preporuku Ministarstva u pojedinim slučajevima pronalazilo rješenje, ako je to bilo potrebno.

Obrazovanje odraslih

U projekt *Desetljeće pismenosti u Hrvatskoj - za hrvatsku pismenost 2003. - 2012.* uključeni su pripadnici romske nacionalne manjine. U 2011. godini u programe opismenjavanja bio je uključen 181 polaznik (118 m., 63 ž.), a u osposobljavanje 16 polaznika (11 m., 5 ž.). Ukupno je bilo utrošeno 429.600,00 kn, od čega za osposobljavanje 40.000,00 kn.

Financiranje izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja - romske i druge udruge koje provode projekte za Rome u 2011.

Odlukom o financijskoj potpori projektima udruga u području izvaninstitucionalnoga odgoja i obrazovanja djece i mladih u školskoj godini 2011./2012. natječajem iz Državnog proračuna financijske potpore dobile su sljedeće manjinske udruge:

Tablica broj 12

| | Udruga | Projekt/Program | Iznos u kunama |
|----|--|---|-----------------------|
| 1. | Udruga za promicanje kreativnosti MERLIN | Dječji centar "Jutarnji cvijet" Vodnjan | 30.000,00 |
| 2. | Udruga Roma Zagreba i Zagrebačke županije | Informatičko osposobljavanje djece i mladeži | 30.000,00 |
| 3. | Romi za Rome Hrvatske | Interkulturalni klub "Mladi za mlade" | 30.000,00 |
| | | UKUPNO | 90.000,00 |

Napomena* Opširnije izvješće o provođenju NPR i APDR dostavljeno je u Izvješću za 2010. i 2011. godinu.

Prilog 6. - Ukupni financijski pokazatelji za 2011. godinu za potrebe obrazovnih programa i nastave na jeziku i pismu nacionalne manjine u okviru Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta
(Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta)

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu, za potrebe obrazovnih programa i nastave na jeziku i pismu nacionalne manjine preko Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta osigurana su sredstva u iznosu od 32,276.524,87 kuna i to za: poticaje obrazovanja nacionalnih manjina, posebne programe obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina, provedbu Nacionalnog programa za Rome, poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome, rad predškolskih ustanova sukladno članku 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, izradu ispitnih materijala za državnu maturu na jeziku i pismu nacionalnih manjina, prevođenje ispitnih materijala, lekturu, korekturu, prijelom i tisak, troškove rada ocjenjivača na materinskim jezicima nacionalnih manjina i putne troškove prevoditeljima i stručnim skupinama, plaće učitelja u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina, plaće za 23 suradnika-pomagača i projekte udruga u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja. U 2011. godini Ministarstvo je osiguralo sredstva za obrazovne programe i nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina na razdjelu 080, glavi 07.

Tablica broj 11

| | Isplaćeno u 2010. | PLAN za 2011. | Isplaćeno u 2011. |
|---|--------------------------|----------------------|--------------------------|
| A 577131 - Poticaji obrazovanja nacionalnih manjina | 3,299.996,40 | 3,620.100,00 | 2,950.000,00 |
| A 577137 - Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina | 1,448.530,88 | 1,638.918,00 | 1,841.878,17 |
| A 767003 - Provedba Nacionalnog programa za Rome | 2,650.000,00 | 2,329.100,00 | 2,325.502,69 |
| A 767015 - Poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome | 709.680,00 | 767.900,00 | 1,537.849,72 |
| UKUPNO | 8,108.207,28 | 8,356.018,00 | 8,665.230,58 |
| REF, Izvor 52 - A 767003 - Provedba Nacionalnog programa za Rome - projekt "Kvalitetnije i pristupačnije obrazovanje za Rome u RH" | 1,374.719,26 | 2,000.000,00 | * |

*Za sredstva REF-a aplicirala je u 2011. samo Međimurska županija.

A 577131 - Poticaji obrazovanja nacionalnih manjina

Sredstva su planirana i utrošena na sufinanciranje: pripreme i izrade autorskih udžbenika ponajprije iz nacionalne grupe predmeta za osnovne škole, pripremu za izradu prevedenih udžbenika (prevođenje, lektoriranje, korektura, elektronički prijelom i tisak) na jeziku i pismu nacionalnih manjina u osnovnim školama u kojima se provodi obrazovanje učenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina; sufinanciranje nabavke udžbenika iz matičnih zemalja za osnovnu i srednju školu; nabavke didaktičkih materijala za djecu i učenike te sufinanciranje ostalih potreba djece/učenika u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina (dječji časopisi, slikovnice...).

A 577137 - Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina

Sredstva su planirana i utrošena na sufinanciranje: stručnog usavršavanja odgojitelja, učitelja i nastavnika na državnoj razini u Republici Hrvatskoj i matičnim zemljama; ljetnih i zimskih škola u Republici Hrvatskoj i matičnim zemljama učenika pripadnika nacionalnih manjina; tečaja materinskog jezika i natjecanja za učenike u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina; učenja materinskog jezika na daljinu (e-learning).

A 767003 - Provedba Nacionalnog programa za Rome

Sredstva su planirana (sukladno mjerama Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za Rome) i utrošena na sufinanciranje: programa predškole za djecu pripadnike romske nacionalne manjine; cjelodnevnog ili produženog boravka učenika nižih razreda osnovne škole; stipendije za redovite učenike pripadnike romske nacionalne manjine (5.000,00 kn po učeniku godišnje); stipendije za studente pripadnike romske nacionalne manjine (10.000,00 kn po studentu godišnje); troškove doškoloovanja učenika četverogodišnjih škola koje su uvjet za upis učenika na fakultet; osposobljavanja suradnika - pomagača u radu s djecom pripadnika romske nacionalne manjine; smještaja učenika i studenata u učeničke i studentske domove; ostalih potreba djece pripadnika romske nacionalne manjine (slikovnice, rječnici, priručnici); ljetne i zimske škole za romsku djecu; priprema za fakultet; međunarodnih sportskih natjecanja; školskih izleta, maturalnih putovanja i škola u prirodi za djecu pripadnike romske manjine slabijega imovinskog stanja.

A 767015 - Provedba Nacionalnog programa za Rome (poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome)

Sredstva su planirana i utrošena na sufinanciranje roditeljskog udjela u cijeni smještaja djeteta pripadnika romske nacionalne manjine u predškolsku ustanovu i integrirani program predškolskog odgoja i program predškole.

Prilog 7. - Pregled financijskih sredstava koja su u 2011. godini dodijeljena za programe nacionalnih manjina

(Agencija za elektroničke medije)

RADIO

| Naziv nakladnika | Naziv programa | Iznos sredstava |
|-------------------------------------|---|------------------------|
| ARENA RADIO D.O.O. | Identitet | 18.181,20 |
| ARTING D.O.O. | Quatro cicacole in familia | 31.312,06 |
| CENTAR SEDAM D.O.O. | Amici - emisija za pripadnike talijanske manjine | 19.696,30 |
| CIK DR. BOŽO MILANOVIĆ D.O.O. | Microfono aperto | 30.807,03 |
| DIFUZIJA D.O.O. | Spektar | 25.251,66 |
| DOMAĆI RADIO D.O.O. | Domaći priplići | 10.100,66 |
| DTR TV I RADIO DIFUZIJA D.O.O. | Domaće u tri | 14.140,93 |
| GLAS PODRAVINE D.O.O. | Civilian | 19.191,26 |
| GLAS SLAVONIJE DD | D-Funk | 33.837,23 |
| HILARIS | Zajedno | 14.140,93 |
| HIT RADIO D.O.O. | Naši ljudi | 20.201,33 |
| HRVATSKI RADIO GOSPIĆ D.O.O. | Povratak i obnova | 20.201,33 |
| HRVATSKI RADIO KARLOVAC D.O.O. | Manjinski forum | 17.676,16 |
| HRVATSKI RADIO VUKOVAR D.O.O. | Mozaik 8 | 22.726,49 |
| ILOK TON D.O.O. | Wysielanie v slovenskej | 31.550,00 |
| INFANTINFO D.O.O. | U manjini | 19.191,26 |
| INFORMATIVNI CENTAR BJELOVAR D.O.O. | Živjeti u manjini | 13.130,86 |
| JADRANKA D.D. - RADIO MALI LOŠINJ | Emisija zajednice Talijana | 28.281,86 |
| KRUGOVAL 93,1 MHZ D.O.O. | Konac | 21.211,39 |
| KULT RADIO D.O.O. | Kam pindžaramen | 23.736,56 |
| MEDIA-MIX-RADIO D.O.O. | Život Roma | 13.635,90 |
| MOSLAVAČKI LIST D.O.O. | Mozaik | 19.696,30 |
| MOSOR STUDIO D.O.O. | Identitet - emisija za pripadnike srpske nacionalne manjine | 15.151,00 |
| NETGATE d.o.o. | Perspektiva | 20.201,33 |
| NOVI RADIO D.O.O. | Most | 14.645,96 |
| NOVOSTI D.O.O. | Multikultura | 21.211,39 |
| PLANEX RADIO D.O.O. | Etno FM | 17.676,16 |
| PRIMORSKI RADIO D.O.O. | Rijeka zajedništva | 8.585,56 |
| PRO RADIO d.o.o. | Zajedništvo | 16.666,10 |
| RADIO 052 D.O.O. | II treno da Pisino | 18.181,20 |

| | | |
|---|--|---------------------|
| RADIO BANSKA KOSA D.O.O. | Istočni tokovi | 19.191,26 |
| RADIO BARANJA D.O.O. | Baranjske manjine | 24.241,59 |
| RADIO BLJESAK D.O.O. | I mi smo tu | 22.221,46 |
| RADIO CENTAR - STUDIO POREČ D.O.O. | La parenzana | 32.322,13 |
| RADIO DARUVAR D.O.O. | Češka emisija-Česke vysilani | 43.432,86 |
| RADIO DELTA D.O.O. | Vijeće srpske nacionalne manjine | 16.666,10 |
| RADIO DONJI MIHOLJAC d.o.o. | Dani kapelčana i dani srpske nacionalne manjine | 16.401,39 |
| RADIO ĐAKOVO D.O.O. | Mi smo Slovaci | 31.817,09 |
| RADIO ĐURĐEVAC D.O.O. | Nacionalne manjine - Mađari | 16.666,10 |
| RADIO GRUBIŠNO POLJE D.O.O. | Češka reč | 30.301,99 |
| RADIO KL-EURODOM D.O.O. | Makedonske minute | 28.281,86 |
| RADIO LABIN D.O.O. | Settimanalle albonese | 30.301,99 |
| RADIO LUDBREG D.O.O. | Nacionalne manjine - život u zajednici | 21.211,39 |
| RADIO NAŠICE D.O.O. | Kvapka slovnesekeho života | 34.342,26 |
| RADIO OGULIN D.O.O. | Manjine su naše bogatstvo | 24.746,63 |
| RADIO PITOMAČA D.O.O. | Etničke skupine i mi - kulturom do zajedništva | 20.201,33 |
| RADIO POSTAJA NEDELIŠĆE D.O.O. | Glas Roma | 21.211,39 |
| RADIO POSTAJA NOVSKA D.O.O. | Naši korjeni | 15.656,03 |
| RADIO SISAK D.D. | Manjinski parlamentarac | 16.161,06 |
| RADIO STAR TV D.O.O. | Senza confini | 32.827,16 |
| RADIO TEREZIJA D.O.O. | Gradski eter | 4.545,30 |
| RADIO TRSAT D.O.O. | Etnobox | 14.645,96 |
| RADIO VARAŽDIN D.O.O. | Manje je više | 25.251,66 |
| RADIO VIROVITICA D.O.O. | Nacionalne manjine | 17.676,16 |
| RAPSODIJA D.O.O. | Baština | 22.726,49 |
| REFUL RADIO D.O.O. | Zajedno | 20.201,33 |
| ROSS D.O.O. | Makedonska ura | 20.706,36 |
| SLATINSKI INFORMATIVNI CENTAR D.O.O. | Slovaci | 34.847,29 |
| SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU | Bogatstvo različitosti | 15.656,03 |
| VAL MEDIA D.O.O. | Susjedi | 10.605,70 |
| VFM d.o.o. | Spektar | 20.706,36 |
| ŽUPANIJSKA LIGRA PROTIV RAKA - SPLIT | Zraka sunca | 11.110,73 |
| HRVATSKI KATOLIČKI RADIO | Snaga dijaloga | 25.251,66 |
| | Ukupno | 1.342.351,50 |

TELEVIZIJA

| Naziv nakladnika | Naziv programa | Iznos |
|---|------------------------------------|---------------------|
| KANAL RI d.o.o. | Kolaž | 53.194,00 |
| KA-VISION d.o.o. | Iver | 78.178,66 |
| MIJOR d.o.o. | Glas Roma | 52.267,07 |
| NEZAVISNA TELEVIZIJA d.o.o. | Dva frtalja | 11.246,00 |
| OAR d.o.o. | Mostovi | 50.846,72 |
| OTVORENA TELEVIZIJA ZAGREB d.d. | Svakodnevia | 64.851,80 |
| SLAVONSKO-BRODSKA TELEVIZIJA d.o.o. | Jednaki | 62.422,88 |
| TELEVIZIJA DALMACIJA d.o.o. | Zajedno | 35.736,55 |
| TELEVIZIJA JADRAN d.o.o. | Čakule na Jadranu | 51.881,44 |
| TELEVIZIJA PRIMORJA I GORSKOG KOTARA d.o.o. | Iz drugog kuta | 50.770,82 |
| TELEVIZIJA SLAVONIJE I BARANJE d.o.o. | Otvoreni stuido nacionalne manjine | 18.005,69 |
| TELEVIZIJA ŠIBENIK d.o.o. | Prekretnica | 84.375,00 |
| TV ISTRA D.O.O. | Non solo cronica | 171.208,75 |
| TV NOVA d.o.o. | Comunita | 77.822,16 |
| VARAŽDINSKA TELEVIZIJA d.o.o. | Svijet Roma | 143.656,44 |
| VTV d.o.o. | Suživot | 107.586,00 |
| Z1 TELEVIZIJA d.o.o. | Vesna Kljajić uživo | 41.505,15 |
| | Ukupno | 1.155.555,13 |

Usporedba 2010. - 2011. godina

| Nakladnici | Ukupno dodijeljena sredstva u 2010. godini | 2010. godina | Index dodijeljenog | Ukupno dodijeljena sredstva u 2011. godini | 2011. godina | Index dodijeljenog |
|------------|--|--------------|--------------------|--|--------------|--------------------|
| RADIO | 15.700.000,00 | 1.292.544,99 | 8,24% | 16.242.713,83 | 1.342.351,50 | 8,26% |
| TELEVIZIJA | 15.700.000,00 | 1.491.414,45 | 9,51% | 12.693.158,97 | 1.155.555,13 | 9,11% |

**Prilog 8. - Pregled sredstava za programe stvaranja pretpostavki za ostvarivanje
kulture autonomije nacionalnih manjina i ostalih programa za 2011. godinu
(Savjet za nacionalne manjine)**

| | 2011. |
|--|-------------------|
| I ALBANCI | |
| 1. UNIJA ZAJEDNICA ALBANACA | |
| U REPUBLICI HRVATSKOJ, ZAGREB | 567.000,00 |
| 2. KLUB ALBANSKIH ŽENA «KRALJICA TEUTA», Zagreb | 92.000,00 |
| 3. FORUM ALBANSKIH INTELEKTUALACA U HRVATSKOJ | 183.000,00 |
| 4. AKDH «Shkendija», Zagreb | 90.000,00 |
| UKUPNO ALBANCI: | 932.000,00 |
| II. BOŠNJACI | |
| 1. KULTURNO DRUŠTVO BOŠNJAKA | |
| HRVATSKE "PREPOROD", ZAGREB | 693.000,00 |
| 2. BOŠNJAČKA NACIONALNA ZAJEDNICA HRVATSKE | 94.000,00 |
| 3. BOŠNJAČKA NACIONALNA ZAJEDNICA HRVATSKE, | |
| ZA SISAČKO-MOSLAVAČKU ŽUPANIJU | 64.000,00 |
| 4. BOŠNJAČKA NACIONALNA ZAJEDNICA | |
| PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE | 64.000,00 |
| 5. KUD «BOSNA», ISTARSKJE ŽUPANIJE | 45.000,00 |
| 6. BOŠNJAČKO KULTURNO DRUŠTVO «NUR», SISAČ | 102.000,00 |
| 7. BOŠNJAČKI KUD "BEHAR", GUNJA | 70.000,00 |
| 8. KUD "SELAM", DUBROVNIK | 74.000,00 |
| 9. KUD "SEVDAH", ZAGREB | 70.000,00 |
| 10. BOŠNJAČKA NACIONALNA ZAJEDNICA ZA GRAD ZAGREB | 376.000,00 |
| I ZAGREBAČKU ŽUPANIJU | |
| 11. NACIONALNA ZAJEDNICA BOŠNJAKA ISTRE, PULA | 30.000,00 |
| 12. SABOR BOŠNJAČKIH ASOCIJACIJA, SABAŠ-ZAGREB | 210.000,00 |

| | |
|--|---------------------|
| 13. BOŠNJAČKA NACIONALNA ZAJEDNICA ZADARSKE ŽUPANIJE | 38.000,00 |
| 14. BOŠNJAČKI KUD "LJILJAN", DRENOVCI | 40.000,00 |
| 15. KULTURNO DRUŠTVO BOŠNJAKA "PREPOROD", DUBROVNIK | 30.000,00 |
| UKUPNO BOŠNJACI: | 2.000.000,00 |
| III. BUGARI | |
| 1. NACIONALNA ZAJEDNICA BUGARA U REPUBLICI HRVATSKOJ, ZAGREB | 100.000,00 |
| UKUPNO BUGARI | 100.000,00 |
| IV. CRNOGORCI | |
| 1. NACIONALNA ZAJEDNICA CRNOGORACA HRVATSKE ZAGREB | 765.000,00 |
| 2. DEMOKRATSKI SAVEZ "MONTENEGRO-MONTENEGRINA" OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE, OSIJEK | 25.000,00 |
| 3. ZAJEDNICA CRNOGORACA PRIMORSKO GORANSKE ŽUPANIJE, RIJEKA | 20.000,00 |
| UKUPNO CRNOGORCI: | 810.000,00 |
| V. ČESI | |
| 1. NIU "JEDNOTA" DARUVAR | 1.960.000,00 |
| 2. SAVEZ ČEHA U REPUBLICI HRVATSKOJ, DARUVAR | 1.766.000,00 |
| UKUPNO ČESI: | 3.726.000,00 |
| VI. MAĐARI | |
| 1. DEMOKRATSKA ZAJEDNICA MAĐARA HRVATSKE, OSIJEK | 2.130.000,00 |
| 2. SAVEZ MAĐARSKIH UDRUGA, ZAGREB | 2.438.000,00 |
| UKUPNO MAĐARI: | 4.568.000,00 |
| VII. MAKEDONCI | |
| 1. ZAJEDNICA MAKEDONACA U | |

| | |
|---|-------------------|
| REPUBLICI HRVATSKOJ, ZAGREB | 773.000,00 |
| 2. MKD "KRSTE MISIRKOV" ZAGREB | 35.000,00 |
| UKUPNO MAKEDONCI: | 808.000,00 |
| VIII. NIJEMCI I AUSTRIJANCI | |
| 1. ZAJEDNICA NIJEMACA U HRVATSKOJ ZAGREB | 162.000,00 |
| 2. NARODNI SAVEZ NIJEMACA HRVATSKE, ZAGREB | 30.000,00 |
| 3. UDRUGA NIJEMACA I AUSTRIJANACA, VUKOVAR | 32.000,00 |
| 4. NJEMAČKA NARODNOSNA ZAJEDNICA -ZEMALJSKA | |
| UDRUGA PODUNAVSKIH ŠVABA U HRVATSKOJ, OSIJEK | 573.000,00 |
| UKUPNO NIJEMCI I AUSTRIJANCI: | 797.000,00 |
| IX. POLJACI | |
| 1. POLJSKA KULTURNA UDRUGA "MIKOLAJ KOPERNIK" ZAGREB | 77.000,00 |
| 2. POLJSKA KULTURNA UDRUGA "POLONEZ", KAŠTEL STARI | 15.000,00 |
| UKUPNO POLJACI: | 92.000,00 |
| X. ROMI | |
| SAMOSTALNE UDRUGE ROMA | |
| 1. UDRUGA ROMA ZAGREBA I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE | 185.000,00 |
| 2. ROMSKO KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO «DARDA» DARDA | 83.000,00 |
| 3. UDRUGA MLADEŽI ROMA HRVATSKE | 8.000,00 |
| 4. KLUB MLADEŽI ROMA HRVATSKE | 8.000,00 |
| 5. HUMANITARNA ORGANIZACIJA SVJETSKA ORGANIZACIJA ROMA U HRVATSKOJ, ZAGREB | 43.000,00 |
| 6. UDRUGA ROMSKOG PRIJATELJSTVA « LUNA»" BELI MANASTIR | 28.000,00 |
| 7. UDRUGA ŽENA ROMKINJA "BOLJA BUDUĆNOST" ZAGREB | 170.000,00 |
| 8. UDRUGA ŽENA ROMKINJA «ROMSKO SRCE», JAGODNJAK | 43.000,00 |

| | |
|---|---------------------|
| 9. KUD "ROMSKO SRCE", ZAGREB | 72.000,00 |
| 10. UDRUGA ZA RAZVOJ I BOLJI ŽIVOT ROMA, SISAK | 8.000,00 |
| 11. UDRUGA ZA STARE I NEMOĆNE ROME REPUBLIKE HRVATSKE | 8.000,00 |
| 12. RKUD "ĐELEM ĐELEM", BELI MANASTIR | 8.000,00 |
| 13. UDRUGA ROMA "LUDARI", RUMUNJSKOG PORIJEKLA, SLAVONSKI BROD | 12.000,00 |
| 14. UDRUGA PRIJATELJA ROMA "AMAL ROMA", ZAGREB | 8.000,00 |
| 15. KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO "ROMSKA DUŠA", Zagreb | 40.000,00 |
| 16. UDRUGA "ROMSKI PUTEVI-ROMANE DROMA", ZAGREB | 40.000,00 |
| 17. "KALI SARA", UDRUGA ZA PROMICANJE OBRAZOVANJA ROMA U REPUBLICI HRVATSKOJ | 80.000,00 |
| 18. UDRUGA ROMA BAJAŠA SISAČKO - MOSLAVAČKE ŽUPANIJE | 22.000,00 |
| 19. UDRUGA ROMA GRADA BELOG MANASTIRA - BARANJE | 8.000,00 |
| 20. ROMSKI KULTURNI CENTAR SISAK | 8.000,00 |
| 21.ROMSKA PRAVA SISAK | 28.000,00 |
| 22. ZAJEDNICA ROMA "ROMSKO JEDINSTVO" PG ŽUPANIJE, RIJEKA | 28.000,00 |
| 23.UDRUGA ZA "BOLJITAK ROMA", GORIČAN | 21.000,00 |
| 24.CENTAR KULTURE ROMA ISTRE I ISTARSKJE ŽUPANIJE | 34.000,00 |
| 25.KUD "KUTINSKI BISERI",KUTINA | 23.000,00 |
| 26.UDRUGA BARANJSKIH ROMA ,BELI MANASTIR | 8.000,00 |
| 27.KROVNA ZAJEDNICA BAJAŠA HRVATSKE ,PRIBISLAVEC | 8.000,00 |
| 28.UDRUGA HRVATSKIH ROMA KATOLIKA-BAJAŠA, ĐURĐEVAC | 8.000,00 |
| 29.UNIJA ROMA HRVATSKE,ZAGREB | 30.000,00 |
| UKUPNO ROMI: | 1.070.000,00 |

| | |
|---|---------------------|
| XI. RUSI | |
| 1. NACIONALNA ZAJEDNICA RUSA HRVATSKE, ZAGREB | 91.000,00 |
| 2. UDRUGA RUSKOG GOVORNOG PODRUČJA U MEĐUMURJU "KALINKA", ČAKOVEC | 30.000,00 |
| UKUPNO RUSI: | 121.000,00 |
| XII. RUSINI I UKRAJINCI | |
| 1. SAVEZ RUSINA I UKRAJINACA U REPUBLICI HRVATSKOJ, VUKOVAR | 906.000,00 |
| 2. UKRAJINSKA ZAJEDNICA REPUBLIKE HRVATSKE | 736.000,00 |
| 3. DRUŠTVO ZA UKRAJINSKU KULTURU, ZAGREB | 32.000,00 |
| 4. "RUSNAK" Društvo Rusina u Republici Hrvatskoj, PETROVCI | 15.000,00 |
| UKUPNO RUSINI I UKRAJINCI | 1.689.000,00 |
| XIII. SLOVACI | |
| 1. SAVEZ SLOVAKA, NAŠICE | 1.675.000,00 |
| UKUPNO SLOVACI: | 1.675.000,00 |
| XIV. SLOVENCII | |
| 1. SAVEZ SLOVENSkih DRUŠTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ, ZAGREB | 822.000,00 |
| UKUPNO SLOVENCII: | 822.000,00 |
| XV. SRBI | |
| 1. SRPSKO KULTURNO DRUŠTVO "Prosvjeta", Zagreb | 5.295.000,00 |
| 2. SRPSKI DEMOKRATSKI FORUM, ZAGREB | 730.000,00 |
| 3. SRPSKO NARODNO VIJEĆE, ZAGREB /NACIONALNA KOORDINACIJA/ | 4.333.000,00 |
| 4. ZAJEDNIČKO VIJEĆE OPĆINA, VUKOVAR | 700.000,00 |
| 5. SRPSKO KULTURNO UMJETNIČKO I DUHOVNO DRUŠTVO «ĐURĐEVDAN» U DREŽNICI | 85.000,00 |
| 6. SRPSKO PRIVREDNO DRUŠTVO " Privrednik ", ZAGREB | 150.000,00 |

| | |
|--|----------------------|
| UKUPNO SRBI: | 11.293.000,00 |
| XVI. TALIJANI | |
| <i>1. NIU "EDIT" Rijeka</i> | 6.000.000,00 |
| <i>2. CENTAR ZA POVIJESNA ISTRAŽIVANJA, ROVINJ</i> | 895.000,00 |
| 3. TALIJANSKA DRAMA, RIJEKA | |
| <i>HNK "TVANA PL. ZAJCA"</i> | 672.000,00 |
| 4. TALIJANSKA UNIJA, RIJEKA | 953.000,00 |
| UKUPNO TALIJANI: | 8.520.000,00 |
| XVII. ŽIDOVI | |
| <i>1. ŽIDOVSKA OPĆINA, ZAGREB</i> | 367.000,00 |
| <i>2. K. D. "MIROSLAV ŠALOM FRAIBERGER", ZAGREB</i> | 80.000,00 |
| <i>3. UDRUGA "HOLOKAUST PREŽIVJELIH", ZAGREB</i> | 20.000,00 |
| <i>4. MJEŠOVITI PJEVAČKI ZBOR «LIRA», ZAGREB</i> | 70.000,00 |
| <i>5. ŽIDOVSKA VJERSKA ZAJEDNICA</i> | |
| <i>BET ISRAEL U HRVATSKOJ</i> | 178.000,00 |
| <i>6. BEJAHAD ŽIDOVSKA KULTURNA SCENA</i> | 60.000,00 |
| <i>7. ISTRAŽIVAČKI I DOKUMENTACIJSKI CENTAR "CENDO", ZAGREB</i> | 15.000,00 |
| UKUPNO ŽIDOVI: | 790.000,00 |
| UKUPNO: | 39.813.000,00 |
| STVARANJE PRETPOSTAVKI ZA OSTVARIVANJE | |
| KULTURNE AUTONOMIJE | |
| ROMI | 300.000,00 |
| NJEMCI | 15.000,00 |
| NJEMAČKA NARODNOSNA ZAJEDNICA, Osijek | |
| Memorijalni centar u kapeli Sv. Roka u Valpovu | |
| SLOVACI | 30.000,00 |
| ADAPTACIJA, REKONSTRUKCIJA I OPREMIENJE PROSTORIJA SAVEZA SLOVAKA I MS NAŠICE | 30.000,00 |

| | |
|---|-------------------|
| ČESI | 80.000,00 |
| Češka beseda Lipovljani /opremanje prostora/ | 20.000,00 |
| Češka beseda Sisak /troškovi za dovršenje i opremanje prostora društva/ | 30.000,00 |
| Češka obec Bjelovar /troškovnik za adaptaciju doma kulture/ | |
| Češka beseda Rijeka | 30.000,00 |
| SRBI | 30.000,00 |
| Srpsko narodno vijeće, Zagreb, popravci i opremanje prostora u Zagrebu Ilica 16 | 30.000,00 |
| ZAJEDNIČKO VIJEĆE OPĆINA VUKOVAR (Srpski kulturni centar) | |
| UKRAJINCI I RUSINI | 70.000,00 |
| UKRAJINSKA ZAJEDNICA RH | |
| Ukrajinski dom u Vukovaru (prva faza obnove) | 70.000,00 |
| MAKEDONCI | 30.000,00 |
| ZAJEDNICA MAKEDONACA HRVATSKE | 30.000,00 |
| MAĐARI | 150.000,00 |
| DZMH | 55.000,00 |
| 1. izgradnja Doma kulture u Dalj Planini | 45.000,00 |
| 2. dovršetak obnove sjedišta MKUD-a "Chardas", Suza obnova | 10.000,00 |
| SAVEZ MAĐARSKIH UDRUGA | 95.000,00 |
| 1. dovršetak obnove Doma Podolje | 25.000,00 |
| 2. dovršetak obnove Doma kulture - kuće mađara Darda | 45.000,00 |
| 3. adaptacija prostorija MKD"ADY ENDRE", Zagreb | 25.000,00 |
| ŽIDOVI | 20.000,00 |
| ŽIDOVSKA VJERSKA ZAJEDNICA BET ISRAEL | |
| popravci prostorija | 20.000,00 |
| UKUPNO RASPOREĐENO: | 725.000,00 |
| INFORMIRANJE I OSPOSOBLJAVANJE ČLANOVA | 80.000,00 |
| VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NACIONALNIH MANJINA | |

| | |
|--|----------------------|
| - edukacije - seminari - izrada priručnika | |
| ZAJEDNIČKI PROGRAMI | 150.564,00 |
| - stručno usavršavanje predstavnika udruga i ustanova nacionalnih manjina - seminari | |
| - seminari za novinare u manjinskim medijima - analize zastupljenosti manjina u medijima | |
| - stručno usavršavanje zaposlenika državne uprave, vezano za ostvarivanje prava nacionalnih manjina - seminari - stručna literatura | |
| - prekogranična suradnja sa matičnim zemljama nacionalnih manjina | |
| PREKOGRANIČNA SURADNJA SA TIJELIMA MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA I INSTITUCIJA KOJE SE BAVE PITANJIMA NACIONALNIH MANJINA I NADLEŽNIM TIJELIMA MATIČNIH DRŽAVA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U REPUBLICI HRVATSKOJ | 40.254,00 |
| PROVOĐENJE INFORMATIVNE KAMPANJE ZA IZBORE ZA VIJEĆA I PREDSTAVNIKE NACIONALNIH MANJINA | 255.000,00 |
| MANJINSKI FORUM "INFORMATIVNI DVOMJESEČNIK SAVETA" - za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina | 252.500,00 |
| WEB STRANICE SAVJETA | 20.000,00 |
| SVEUKUPNO: | 41.336.318,00 |

Prilog 9. - Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima na dan 31. siječnja 2012. godine
(Ministarstvo pravosuđa)

Ministarstvo pravosuđa vodi statističke podatke o pripadnicima nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima (sudovima i državnim odvjetništvima). Za vođenje navedenih podataka financijska sredstva su osigurana u proračunu Ministarstva u okviru redovitog rada te posebna sredstva nisu potrebna. Također, Ministarstvo pravosuđa kontinuirano prati statističke podatke o pravosudnim dužnosnicima, pripadnicima nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima te vodi i statističke podatke o službenicima i namještenicima u pravosudnim tijelima, pripadnicima nacionalnih manjina. Postupak prijema službenika provode pravosudna tijela samostalno.

Sudovi

Općinski sud

Ukupno je bilo 867 zaposlenih, od toga Hrvata 833 (96.1%), Srba 18 (2.1%), Talijana 2 (0.2%), Crnogoraca 2 (0.2%), Jugoslavena 4 (0.5%). Bošnjaka 2 (0.2%), Židova 1 (0.1%), neopredijeljenih 5 (0.6%).

Županijski sud

Ukupno je bilo 404 zaposlena, od toga Hrvata 383 (94.8%), Srba 10 (2.5%), Crnogoraca 1 (0.2%), Jugoslavena 6 (1.5%), Bošnjaka 2 (0.5%), neopredijeljenih 2 (0.2%).

Trgovački sud

Ukupno je bilo 124 zaposlenih Hrvata (100%).

Upravni sud

Ukupno je bilo 21 zaposlenih Hrvata (100%).

Prekršajni sud

Ukupno je bilo 380 zaposlenih, od toga Hrvata 366, Srba 8. Mađara 1, Bošnjaka 1, Makedonaca 1, Slovenaca 1. Čeha 1, neopredijeljenih 1.

Visoki prekršajni sud

Ukupno je bilo 45 zaposlenih, od toga Hrvata 43, Bošnjaka 1 i Židova 1.

Vrhovni sud

Ukupno je bilo 43 zaposlena, Hrvata 39, Srba 1, Jugoslavena 1, Rusina 1, neopredijeljena 1.

Visoki Upravni sud

Ukupno je bilo 33 zaposlenih Hrvata (100%).

Visoki Trgovački sud

Ukupno je bilo 31 zaposlenih Hrvata (100%)

Sudovi ukupno: Ukupno je bilo **1948** zaposlenih, od toga Hrvata **1873 (96.1 %)**, a pripadnika nacionalnih manjina **75 (3.9%)**.

Državna odvjetništva

Općinska državna odvjetništva

Ukupno je bilo 423 zaposlenika, od toga Hrvata 413 (97.6%), Srba 6 (1.4%), Talijana 1 (0.2%), Crnogoraca 1 (0.2%), Rusina 1 (0.2%), Čeha 1 (0.2%).

Županijska državna odvjetništva

Ukupno je bilo 172 zaposlenika, od toga Hrvata 162 (94.2%), Srba 8 (4.9%), Crnogoraca 1 (0.6%), Slovaka 1 (0.6%).

Državno odvjetništvo RH

Ukupno je bilo 26 zaposlenih Hrvata (100%).

Državna odvjetništva ukupno: Ukupno je bilo **621** zaposlenih, od toga Hrvata **601 (96.8 %)**, a pripadnika nacionalnih manjina **20 (3.2%)**.

Sveukupno sudaca i državnih odvjetnika Ukupno je bilo **2569** zaposlenih, od toga Hrvata **2474 (96.3%)**, a pripadnika nacionalnih manjina **95 (3.7%)**.

Službenici i namještenici u sudovima i državnim odvjetništvima

Općinski sudovi

Sistematizirano je 4367 mjesta, a popunjeno 4248 (od toga 3767 službenika i namještenika, 379 sudskih savjetnika i 102 vježbenika); Hrvata 4067, Srba 108, Crnogoraca 2, Bošnjaka 11, Čeha 10, Slovenaca 3, Makedonaca 8, neopredijeljenih 11, Mađara 4, Talijana 18, Jugoslavena 5, Albanaca 1 i Rusina 2.

Županijski sudovi

Sistematizirano je 1117 mjesta, a popunjeno 901 (od toga 765 službenika i namještenika, 111 sudskih savjetnika i 25 vježbenika); Hrvata 859, Srba 34, Crnogoraca 1, Bošnjaka 2, Čeha 1, Slovenaca 2, Makedonaca 1 i Rusina 1.

Trgovački sudovi

Sistematizirano je 612 mjesta, a popunjeno 595 (od toga 527 službenika i namještenika, 63 sudskih savjetnika i 5 vježbenika); Hrvata 583, Srba 7, Crnogoraca 1, Bošnjaka 1, Čeha 1, neopredijeljeni 1, Mađara 2.

Vrhovni sud:

Sistematizirano je 80 mjesta, a popunjeno 67 (od toga 52 službenika i namještenika, 15 sudskih savjetnika); Hrvata 66, Srba 1.

Upravni sud

Sistematizirano je 96 mjesta, a popunjeno 71 (od toga 53 službenika i namještenika, 18 sudskih savjetnika); Hrvata 71.

Visoki trgovački sud

Sistematizirano je 56 mjesta, a popunjeno 49 (od toga 29 službenika i namještenika, 20 sudskih savjetnika); Hrvata 48, Bošnjaka 1.

Prekršajni sud

Sistematizirano je 1465 mjesta, a popunjeno 1112 (od toga 1032 službenika i namještenika, 57 sudskih savjetnika i 23 vježbenika); Hrvata 1112.

Visoki prekršajni sud

Sistematizirano je 65 mjesta, a popunjeno 53 (od toga 37 službenika i namještenika, 17 sudskih savjetnika); Hrvata 53.

Ukupan broj službenika i namještenika u sudovima i državnim odvjetništvima

Sistematizirano je 7988 mjesta, a popunjeno 7096 (od toga 6262 službenika i namještenika, 679 sudskih savjetnika i 155 vježbenika); Hrvata 6859, Srba 150, Crnogoraca 4, Bošnjaka 15, Čeha 11, Slovenaca 5, Makedonaca 9, neopredijeljenih 12, Mađara 6, Talijana 18, Jugoslavena 5, Albanaca 1 i Rusina 3.

Prilog 10 . - Aktivnosti u vezi s provođenjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu - ocjena stanja i provođenja u 2011. godini
(Grad Zagreb)

U izvještajnom razdoblju nastavilo se je s unapređivanjem odnosa s nacionalnim manjinama i to pretežito preko vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba. U 2011. je istekao mandat članovima vijeća i predstavnicima izabranim na izborima provedenim 2007. Na izborima koje je raspisala Vlada RH za 10. srpnja 2011. pripadnici nacionalnih manjina s područja Grada Zagreba izabrali su članove devet vijeća i devet predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba.

Sva su vijeća konstituirana na temelju Odluke o davanju ovlaštenja za sazivanje konstituirajućih sjednica vijeća nacionalnih manjina (Narodne novine 93/11). Konstituirajuće sjednice sazvane su za 07. rujna 2011. za vijeća albanske, bošnjačke, crnogorske, češke, mađarske, makedonske, romske, slovenske i srpske nacionalne manjine Grada Zagreba.

Pripadnici nacionalnih manjina koje ne ispunjavaju uvjete za izbor vijeća nacionalnih manjina, a na području Grada Zagreba živi ih najmanje 100, izabrali su predstavnike nacionalnih manjina Grada Zagreba.

Predstavnike su izabrali pripadnici bugarske, njemačke, poljske, rusinske, ruske, slovačke, talijanske, ukrajinske i židovske nacionalne manjine Grada Zagreba.

Vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina Grada u proteklom razdoblju osiguravana su sredstva za njihov rad, prostor i opremu. U 2011. bila su osigurana sredstva za rad devet vijeća i osam predstavnika nacionalnih manjina. Sredstva za Predstavnik ruske nacionalne manjine nisu bila osigurana jer je on prvi put izabran na izborima 2011. godine.

U 2011. godini za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba bilo je planirano **9.376.700,00** kuna, čime je, unatoč nepovoljnoj gospodarskoj situaciji, zadržana ista razina kao i u 2010. godini kada je za istu namjenu u Proračunu Grada Zagreba bilo planirano **9.376.660,80** kuna.

Grad Zagreb, vijeća i predstavnici nacionalnih manjina Grada Zagreba uspješno surađuju u nizu programskih aktivnosti vijeća i predstavnika, razvijajući svoje odnose u duhu tolerancije, poštivanja različitosti i zaštite manjinskih i ljudskih prava. Tijekom 2011. godine ostvareno je 193 od 218 planiranih programski aktivnosti koje se ostvaruju kroz informiranje, izdavaštvo, edukaciju, zajedničke programe s drugim nacionalnim manjinama, obilježavanje nacionalnih praznika i suradnju s matičnim zemljama.

Suradnja s nacionalnim manjinama u proteklom se razdoblju očitovala i kroz suradnju s udrugama nacionalnih manjina i to davanjem financijskih potpora za provođenje njihovih programa i projekata odnosno kroz realizaciju različitih programa Grada Zagreba u cilju zadovoljavanja javnih potreba u brojnim područjima života i rada.

Suradnja s nacionalnim manjinama u izvještajnom se razdoblju manifestirala, pored već spomenutoga, i kroz druge, nematerijalne oblike suradnje kao što su primjerice radni sastanci koji su, po potrebi, sazivani radi rješavanja aktualnih pitanja i problema, te neposrednog informiranja o aktualnom stanju u pojedinoj manjinskoj zajednici.

U proteklom periodu nastavljena je suradnja s Uredom za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske, Savjetom za nacionalne manjine i pojedinim ministarstvima s ciljem implementacije Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i provedbe programa i planova u vezi s pravima nacionalnih manjina. Predstavnicima gradskih ureda aktivno su sudjelovali na mjesečnim radnim sastancima u organizaciji Ureda za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske te u izradi Nacionalne strategije za uključivanje Roma do 2020. g.

Ostvarivanje prava nacionalnih manjina na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma

Prema podacima Državnoga zavoda za statistiku što su izrađeni na osnovi Popisa stanovništava iz 2001. u Gradu Zagrebu učešće pripadnika pojedine nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu Grada je od 0,01 do 2,41%, odnosno manje od trećine stanovnika Grada Zagreba.

Ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici pojedine nacionalne manjine ne ostvaruje se na području Grada Zagreba, odnosno ne primjenjuju se propisi koji propisuju takvu uporabu s obzirom na to da nije ispunjen uvjet određen člankom 12. stavkom 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Ostvarivanje prava nacionalnih manjina na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima imena osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj; te na uporabu znamenja i simbola nacionalnih manjina

Sukladno Statutu Grada Zagreba, nacionalne manjine imaju pravo na slobodnu uporabu znamenja i simbola nacionalnih manjina i obilježavanje praznika nacionalnih manjina. Nacionalne manjine mogu, uz službenu uporabu znamenja i simbola Republike Hrvatske, isticati odgovarajuće znamenje i simbole nacionalnih manjina koje utvrdi koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina koju su vijeća i predstavnici nacionalnih manjina jedinica područne (regionalne) samouprave osnovali za područje Republike Hrvatske.

Vijeća nacionalnih manjina u svojim su statutima na isti način uredila navedena pitanja te ih na taj način i provode, a predstavnici nacionalnih manjina sukladno odredbama Statuta Grada Zagreba, koriste svoje tradicijske oznake, znamenje, zastave i simbole.

Ostvarivanje prava na zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica samouprave

Prema podacima za Grad Zagreb, izrađenih na osnovi Popisa stanovništava iz 2001. Državnoga zavoda za statistiku, niti jedna nacionalna manjina ne prelazi 5% udjela u ukupnom broju stanovnika Grada Zagreba.

Zbog toga nisu ispunjeni uvjeti za razmjernu zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima Grada Zagreba odnosno za zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima Grada Zagreba, što su utvrđeni člankom 56.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a u vezi sa člankom 20. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Unatoč tome posebna se pažnja poklanja sudjelovanju pripadnika nacionalnih manjina u radu Gradske skupštine Grada Zagreba. Zbog toga je Poslovníkom Gradske skupštine Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 17/09) osnovan Odbor za nacionalne manjine kao stalno radno tijelo Gradske skupštine. Ovaj odbor razmatra pitanja u vezi s ostvarivanjem prava nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu, mjere za unapređenje položaja nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu, razmatra prijedloge općih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalne manjine u Gradu Zagrebu što ih Gradskoj skupštini predlažu vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu i drugi ovlašteni predlagatelji, te Gradskoj skupštini daje svoje prijedloge i mišljenja. Članovi odbora su, uz članove iz redova gradskih zastupnika, i članovi iz redova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

Ostvarivanje prava propisanih u čl. 31. st. 1. Ustavnog zakona

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu nisu u izvještajnom razdoblju Gradskoj skupštini Grada Zagreba uputili prijedloge općih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalne manjine u Gradu Zagrebu.

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina Grada Zagreba nisu u 2011. predlagali kandidate za obavljanje dužnosti u tijelima Grada Zagreba.

Vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina redovito se dostavljaju pozivi i materijali za svaku sjednicu Gradske Skupštine Grada Zagreba. Odbor za nacionalne manjine Gradske skupštine razmatra materijale što su na dnevnom redu sjednice Gradske skupštine a koji su od značaja za nacionalne manjine.

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina nisu preko tijela Grada Zagreba upućivali prijedloge odnosno mišljenja na programe lokalnih i regionalnih radijskih i televizijskih postaja u Gradu Zagrebu namijenjenih nacionalnim manjinama ili na programe koji se odnose na manjinska pitanja

Napredak koji je postignut u pojedinim područjima u 2011. u odnosu na provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2010. godini

Vijeća i predstavnici sve bolje i redovitije izvršavaju svoje obveze kao što su dostavljanje mjesečnih i kvartalnih zahtjeva za prijenos sredstava za plaće i druge rashode za zaposlene, mjesečne nagrade, programske aktivnosti i druge rashode, izvješća o realizaciji programskih aktivnosti kao i polugodišnja i godišnja financijska izvješća sukladno Zakonu o proračunu.

Suradnja vijeća i predstavnika te udruga nacionalnih manjina i Grada Zagreba sve je bolja te se očekuje daljnji napredak.

Provođenje odredbi Ustavnog zakona

Gradska skupština Grada Zagreba uredila je, u skladu s odredbom članka 31. stavka 2. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, Statutom Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba, br. 20/01-pročišćeni tekst, 10/04, 18/05, 2/06, 18/06, 7/09, 16/09, 25/09 i 10/10) i Poslovníkom Gradske skupštine Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba, broj 17/09) način, rokove i postupak ostvarivanja prava vijeća i predstavnika nacionalnih manjina izabranih na području Grada Zagreba.

Statutom Grada Zagreba, utvrđena je obveza Gradonačelnika Grada Zagreba da u pripremi prijedloga općih akata od vijeća, odnosno predstavnika nacionalnih manjina osnovanih za područje Grada Zagreba, zatraži mišljenje i prijedloge o odredbama kojima se uređuju prava i slobode nacionalnih manjina. Način, rokove i postupak za davanje mišljenja i prijedloga svojim aktom uređuje Gradonačelnik Grada Zagreba.

Ocjena provođenja ili neprovođenja odredbi Ustavnog zakona

Dosadašnja praksa upućuje na zaključak da su odabrana rješenja implementacije odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu dobra i to na svim razinama odlučivanja. Na taj način omogućeno je vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina sudjelovanje u svim procesima odlučivanja.

Provođenje nadzora zakonitosti općih akata jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Sukladno odredbi članka 38. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, u 2011. nisu zaprimljeni zahtjevi za provođenjem nadzora nad primjenom Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i posebnih zakona kojima se uređena prava i slobode nacionalnih manjina.

**Prilog 11. - Funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu
i financiranje njihovog rada u 2011. godini
(Grad Zagreb)**

| Red broj | Vijeće nacionalne manjine i udjel u stanovništvu Grada Zagreba (%) | Ostvarivanje prava propisanih u čl. 31. st. 1. Ustavnog zakona je uređeno aktima jedinice samouprave DA / NE | Iznos planiranih sredstava za rad vijeća i predstavnika n.m. u proračunu jedinice samouprave za 2011. | Iznos ukupno dodijeljenih sredstava vijećima i predstavnicima n.m. u proračunu jedinice samouprave za 2011. | Iznos sredstava utrošenih za naknadu troškova za rad članova vijeća i predstavnika n.m. u 2011. | Iznos sredstava utrošenih za programe i aktivnosti vijeća i predstavnika nac. manjina u 2011. | Ukupno utrošena sredstva za vijeća i predstavnike nac. manjina u 2011. |
|----------|--|--|--|---|---|---|--|
| 1. | Albanci (0,43%) | DA | U Proračunu Grada Zagreba za 2011. za rad svih vijeća i predstavnike nacionalnih manjina Grada Zagreba bilo je planirano ukupno 9.376.700,00 | 7.970.223,23 | 239.158,76 | 340.870,00 | 724.575,72 |
| 2. | Bošnjaci (0,80%) | | | | 215.997,14 | 466.760,00 | 826.590,43 |
| 3. | Crnogorci (0,17%) | | | | 217.480,74 | 248.170,00 | 626.737,83 |
| 4. | Česi (0,10%) | | | | 207.355,79 | 231.865,00 | 642.220,11 |
| 5. | Mađari (0,11%) | | | | 206.869,99 | 192.837,00 | 555.774,35 |
| 6. | Makedonci (0,17%) | | | | 204.061,22 | 248.270,00 | 558.582,93 |
| 7. | Romi (0,25%) | | | | 241.449,22 | 138.235,00 | 457.476,43 |
| 8. | Slovenci (0,41%) | | | | 205.359,80 | 333.660,00 | 689.062,91 |
| 9. | Srbi (2,41%) | | | | 222.170,36 | 1.030.160,00 | 1.396.444,66 |
| | Predstavnik nacionalne manjine | | | | | | |
| 1. | Bugari (0,01%) | Sredstva su u Proračunu Grada Zagreba planirana u ukupnim iznosima za sva vijeća i predstavnike n.m., a ne pojedinačno za svako vijeće/predstavnik | | | 5.156,61 | 124.400,00 | 181.358,57 |
| 2. | Nijemci (0,04%) | | | | 6.218,23 | 66.200,00 | 120.410,98 |
| 3. | Poljaci (0,02%) | | | | 5.156,61 | 125.500,00 | 202.894,27 |
| 4. | Rusini (0,02%) | | | | 5.308,24 | 125.000,00 | 196.402,16 |
| 5. | Slovaci (0,02%) | | | | 5.127,12 | 127.100,00 | 197.142,24 |
| 6. | Talijani (0,04%) | | | | 6.188,80 | 131.900,00 | 187.375,59 |
| 7. | Ukrajinci (0,04%) | | | | 6.408,94 | 134.400,00 | 191.543,05 |
| 8. | Židovi (0,05%) | | | | 5.308,24 | 136.000,00 | 215.631,00 |

| | | | |
|--------------------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| UKUPAN IZNOS SREDSTAVA: | 2.004.775,81 | 4.201.327,00 | 7.970.223,23 |
|--------------------------------|---------------------|---------------------|---------------------|

Napomena: Iznos sredstava planiranih u Proračunu Grada Zagreba za 2011. i iznos ukupno utrošenih sredstava razlikuje se zbog neutrošenih sredstava u razdoblju nakon isteka mandata odnosno raspisivanja izbora za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina do njihovog konstituiranja odnosno upisa u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.